

2024

הדוח השנתי
רשות התכרות
לשנת 2024

דבר הממונה על התחרות

אני שמחה להציג בפניכם את הדו"ח המסכם של פעילות רשות התחרות לשנת 2024. שנה זו התאפיינה בהשקעת מאמצים ותשומות בתחומי הליבה המשפיעים באופן ישיר על הציבור, תוך שאנו מתמודדים עם המשך השלכות המלחמה.

רשות התחרות שמה, גם בשנה זו, דגש מיוחד בתחומי המזון, הפיננסים והרכב. תחומי מעק מרכזיים, אשר להם השפעה ישירה על משקי הבית וכיסיהם של הצרכנים.

בסיומה של חקירה פלילית ארוכה ומסועפת, הוחלט על הגשת כתבי אישום כלפי מספר קמעונאי מזון מרכזיים בגין עבירות על חוק התחרות ולראשונה גם בשל עבירות על הוראות בחוק המזון. כנגד חלק אחר מהחשודים שנחקרו נסגר התיק בשל העדר ראיות מספיקות להפרת החוק וכנגד חשודים נוספים באותה פרשה טרם התקבלה החלטה.

כזכור, פתחנו גם בבדיקה מנהלית רוחבית של כלל ההסכמים בין ספקים לקמעונאים גדולים בענף המזון. כתוצאה מכך, בשנת 2024 הוטלו עיצומים כספיים בסך כולל של כ-60 מליון ש"ח בשל הפרות מנהליות של הוראות חוק המזון (שמצטרפים לכ-23 מליון ש"ח שהוטלו בשנת 2023);

עוד, החלטתי להטיל על שטראוס עיצום כספי בסכום של 10 מליון ש"ח ועיצום נוסף על חברת וויילר, בשל תחילת ביצוע מיזוג בין שטראוס לוויילר, זאת נוכח הפגיעה המשמעותית הפוטנציאלית של מעשי החברות בתחרות וביציבור;

בתחום הפיננסים, בבדיקה שערכנו העלתה כי התנהלות חמשת הבנקים הגדולים מערימה חסמים, לכאורה, על הצרכנים לעבור לצרוך את מוצרי הסל הבנקאי מספק שאינו הבנק בו מנהל הלקוח את חשבון העו"ש, ובין השאר, לעבור לצרוך מוצרי פיקדונות וחסכונות מספק אחר, גם כאשר זו החלופה המשתלמת עבורם. זאת כאשר לקוחות פרטיים מחזיקים כ-630 מיליארדי ש"ח במערכת הבנקאית. כ-230 מיליארד ש"ח מופקדים בחשבונות עו"ש שאינם צוברים ריבית, כמעט כלל.

לאור זאת, הודעתי על כוונתי לקבוע, בכפוף לשימוע, כי חמש הקבוצות הבנקאיות הגדולות הן קבוצת ריכוז ואת ההוראות שבדעתי להטיל עליהן על מנת למנוע פגיעה בתחרות. במקביל להליך השימוע לקבוצות הבנקאיות התקיים הליך היועצות עם נגיד

בנק ישראל והמפקח על הבנקים, כנדרש בחוק; בימים אלו אנו מסיימים את בדיקת הטענות לקראת קבלת החלטה.

רשות התחרות היתה שותפה מרכזית גם בוועדה בנושא אחזקות מוסדיים בסוכנויות ביטוח ובצוות לבחינת הגברת התחרות במערכת הבנקאית למגזר הקמעונאי. לוועדות אלה משקל חשוב בשינוי המבנה התחרותי בתחום הפיננסי, ולהטמעת המלצותיהן צפויה השפעה חיובית ישירה על כיסי הצרכנים.

בתחום הרכב, רשות התחרות היתה חברה בצוות בין-משרדי, אשר בחן לאורך שנת 2024 את כלל ההיבטים בענף הרכב אשר ניתן וראוי לערוך בהם שינויים שיועילו לקידום התחרות בתחום. רשות התחרות ביצעה במסגרת זו ניתוחים כלכליים תחרותיים, בהתבססות על נתוני שוק עדכניים. בנוסף, רשות התחרות הוסיפה לייעץ למשרד התחבורה, בטרם הענקת רשיונות יבוא רכבים.

לאורך כל שנת 2024, הרשות המשיכה לנהל תיקי אכיפה פליליים ומינהליים בכל תחומי המשק, והוטלו עיצומים כספיים של למעלה מ 200 מיליון שקלים כנגד הפרות חוק. הרשות העמיקה את בדיקות המיזוגים, על מנת להבטיח שלא יצא אל הפועל אף מיזוג שמעלה חשש לפגיעה בתחרות. בין היתר, נבחנו מיזוגים שהעלו סוגיות חדשניות, נוכח קצב התקדמות הטכנולוגיה ואשר הצריכו ניתוח תחרותי מתקדם ומורכב.

בחודש דצמבר ציינו 30 שנה להקמתה של רשות התחרות בכנס מעניין ומרגש, בהשתתפות ממונים על התחרות בעבר, עמיתינו ממשרדי הממשלה השונים וכן העוסקים בתחום דיני התחרות בשוק הפרטי. הדרך שעברה רשות התחרות מאז הקמתה ב 1994 עד לרשות המקצועית שהיא היום, בהחלט מעוררת בנוגאוה.

העבודה הרבה בשנת 2024 נעשתה תחת מחסור ניכר בכוח האדם ברשות, תוך שרבים מעובדי רשות התחרות נקראו לשירות מילואים לחודשים ארוכים. החברות והחברים לעבודה נתנו כתף ונשאו בנטל הרב, והתגייסות מרשימה זו ממשיכה אף ביתר שאת גם בימים אלו. תודתי נתונה לעובדיה המסורים של הרשות, שעושים לילות כימים בשמירה על התחרות ועל הצרכן הישראלי.

רשות התחרות ממשיכה בעשייה משמעותית גם בשנת 2025. בין כלל הנושאים שעל ראש סדר יומה נמצא בימים אלה גם תחום האנרגיה. בתחום הגז הטבעי, הרשות החלה

בבחינה של כלל הסכמי מכר הגז הטבעי מכלל המאגרים, במטרה להבטיח שאלו לא יכללו כבילות שעלולות לפגוע בתחרות ולקדם משק גז טבעי תחרותי, משוכלל ויעיל. בתחום אספקת החשמל, הרשות צפויה לסיים מחקר אמפירי שישמש להליכי ייעוץ ביחס להקמת תחנות כח נוספות בישראל.

יוקר המחיה פוגש את הצרכן הישראלי בתחומים רבים וממשיך להקשות על משקי הבית. כפי שעולה גם מממצאי בדיקת עומק שערך השנה ארגון ה-OECD בנושא יוקר המחיה בישראל, הטיפול ביוקר המחיה הוא משימה לאומית, הדורשת שילוב פעולות של משרדי ממשלה להסרת חסמים ופתיחת שווקים נוספים לתחרות. מתוך הבנה כי לפעילות רגולטורית עשויות להיות השלכות מרחיקות לכת על מבנה שווקים ועל התחרות במשק, רשות התחרות תוסיף לייעץ למשרדי הממשלה בנוגע למהלכים תחרותיים אפשריים על בסיס ידע מקצועי.

בד בבד אנו נמשיך בנקיטה של אכיפה בלתי מתפשרת כלפי כל התנהלות שעלולה לפגוע בתחרות ובציבור בכל תחום שהוא, ללא מורא, תוך ראיית טובת הציבור בלבד לנגד עינינו ותוך שימת דגש על פיתוח הדין והתאמתו להתפתחות השווקים ולמציאות המשתנה. ומעל כל אלה, אנחנו מייחלים לכך שבקרוב מאוד נזכה לשחרור כל החטופות והחטופים, ולחזרתם של כל חיילי צהל לביתם בריאים ושלמים.

בברכה,

מיכל כהן

הממונה על התחרות

חלק א' - חזון הרשות ומטרותיה

רשות התחרות מופקדת על שמירת התחרות החופשית במשק ועל קידומה. הרשות מסונה על ביצועו של חוק התחרות, בוגם קבועות סמכויותיה ותפקידיה של הממונה על התחרות, וכן על ביצועו של פרק ב' לחוק המזון. עשיית הרשות מתפרשת על פני מגוון רחב של תחומים, ובהם פיקוח על עסקאות, אכיפה, ייעוץ לגופי ממשלה ולכנסת ומחקר. פעולות אלה נועדו למנוע ולעצור פגיעה בתחרות על ידי בעלי עסקים ולקדם תחרות חופשית ואת התועלות שהיא טומנת בחובה לטובת הצמיחה הכלכלית ולרווחת הצרכן.

הכרה בחשיבותו של ערך התחרות מחייבת רשות תחרות עצמאית, נטולת השפעות זרות וחסרת פניות. עצמאות זו חיונית בין היתר משום שהממונה על התחרות נדרשת להכריע בענייניהם של גופים עסקיים בעלי עוצמה כלכלית ניכרת, אשר עלולים להפעיל לחצים בתהליך של קבלת החלטות בעניינם. עצמאותה של רשות התחרות מאפשרת לה לקבל החלטות ענייניות המבוססות על שיקולים מקצועיים ולאכוף את החוק ביעילות לטובת האינטרס הציבורי בלבד.

רשות התחרות שמה לה למטרה להגביר את האכיפה של חוק התחרות ואת ההרתעה מפני הפרות שלו. במוקד תשומת הלב של הרשות בשנת 2024 עמדו ענפי המזון, הפיננסים, והרכב אם נוכח חשיבותם לציבור הישראלי והשפעתם עליו, ואם נוכח הקשיים התחרותיים המאפיינים אותם. בנסיבות אלה יש למגר כל פגיעה או חשש לפגיעה בתחרות בשווקים אלה ומכאן חשיבותה היתרה של אכיפה נחושה ובלתי מתפשרת של חוק התחרות וחוק המזון.

במסגרת עבודתה רשות התחרות שמה גם דגש על מניעה מראש של שינויים מבניים בכל השווקים במשק, ככל ששינויים אלה עלולים לפגוע בתחרות בעסקים בטווח הקצר ובטווח הארוך. כפועל יוצא הרחיבה רשות התחרות את בדיקות המיזוגים ושיתופי הפעולה העסקיים המובאים לפתחה, על מנת למנוע מראש היווצרות או חיזוק של כוח שוק בידי גופים עסקיים במשק, כשטובת הצרכנים לנגד עיניה.

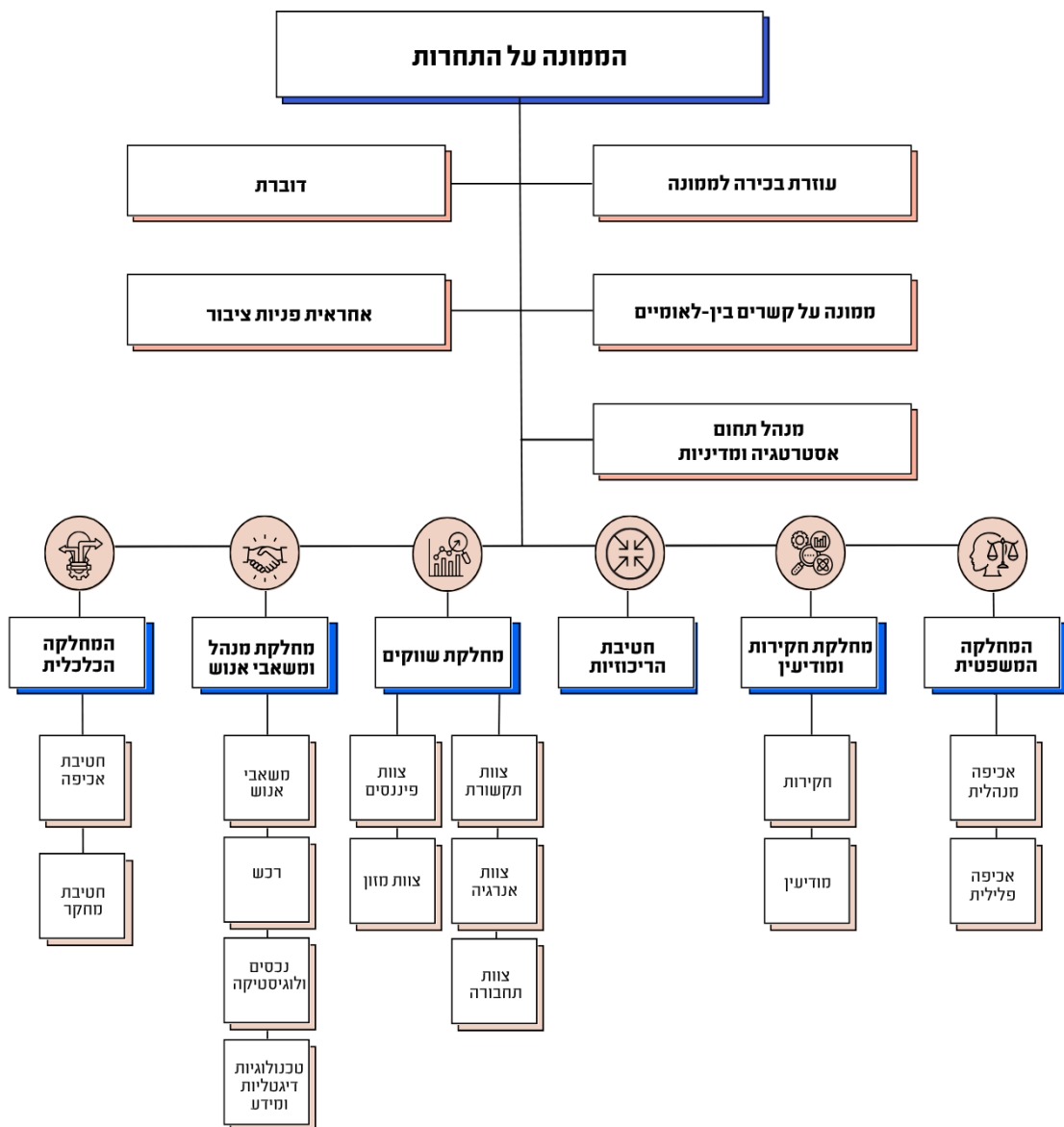
לצד כל אלה, מעמידה רשות התחרות את הידע והמקצועיות שלה, הן בתחום התחרות וההגבלים העסקיים, הן בתחום המחקר האמפירי והן ביחס למאפייני הפעילות ברבים מהשווקים במשק, על מנת לייעץ לממשלה בנושא קידום התחרות במשק הישראלי. מטרת אלה עמדו בבסיס עבודת הרשות בשנים האחרונות, וינחו את עבודתה ואת סדרי העדיפויות שלה גם בשנת 2025.

¹ בג"ץ 5658/23 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' הכנסת, פס"ו 41 לפסק הדין של השופטת ברק-ארז.

התיאור בדין וחשבון שנתי זה לא בא למצות את הדיון; הוא אינו בגדר ייעוץ משפטי או הבעת עמדה מחייבת מטעם רשות התחרות באשר למדיניותה. התיאור נועד להקנות לקוראים מושג כללי בדבר תפקידיו של מערך התחרות, הוראות חוק התחרות וכיוצא באלה. ככזה התיאור הוא כללי ונכתב בהפשטה רבה. מטרת התיאור אינה להקים בסיס שעליו אפשר להסתמך לצורך ביצוע עסקאות או אי-ביצוען או לכל צורך מסחרי או משפטי אחר. גוף המבקש לעשות פעולה או להימנע מעשייתה, ויש לו עניין לבחון את הוראות דיני התחרות בהקשר לאותה סוגיה, עליו לקבל ייעוץ משפטי בנושא ולא להסתמך על האמור בדוח שנתי זה.

חלק ב' - מבנה הרשות

תחת ניהולה של הממונה על התחרות פועלות חמש מחלקות מקצועיות: מחלקת המשפטית, מחלקת כלכלית, מחלקת שווקים, מחלקת קירות ומחלקת מנהל ומשאבי אנוש.

הנהלת רשות התחרות

הנהלת רשות התחרות כוללת את הממונה על התחרות ואת מנהלי המחלקות:

עו"ד מיכל כהן, הממונה על התחרות

עו"ד יעל שיינין, היועצת המשפטית ומנהלת המחלקה המשפטית

עו"ד חיים ארביב, מנהל מחלקת חקירות

מר אוריאל סיטראן, מנהל מחלקת שווקים (סיים את כהונתו בחודש דצמבר 2024)

ד"ר יהושע (ג'וש) שרמן, הכלכלן הראשי (סיים את תפקידו ברשות בחודש אפריל 2025)

הגב' מיטל עמר, סמנכ"לית רשות התחרות ומנהלת מחלקת מנהל ומשאבי אנוש (סיימה

את כהונתה בחודש אוקטובר 2024)

לשכת הממונה על התחרות

עו"ד איל שפירא, מנהל תחום תכנון ומדיניות; עו"ד מורן מיארה, עוזרת בכירה לממונה; גב' גלי רביב, מ"ס דוברת רשות התחרות; עו"ד שירה גילת, ממונה על התחום הבין-לאומי ברשות; גב' יפה נוריאל, ממונה על פניות הציבור; גב' אנג'לה טטראשוילי, מנהלת לשכת הממונה על התחרות ורשמת הרשות.

צוות הלשכה מנהל ומפעיל את לשכת הממונה ונותן סיוע מנהלי לממונה ולצוותי העבודה ברשות.

מחלקת הון אנושי ומנהל

מחלקת הון אנושי ומנהל, שבראשה עומד כיום סמנכ"ל רשות התחרות, עו"ד איל פרזון, אחראית לתפעול של רשות התחרות ולמכלול הנושאים התקציביים והמנהליים הכרוכים בפעילותה. משום שהרשות היא יחידת סמך עצמאית, פעילותה של מחלקת מנהל ומשאבי אנוש כוללת ניהול ועדות רכש, מכרזים וכוח אדם נפרדות ופעילות תקציבית ללא תלות במשרד האם, לרבות התנהלות ישירה מול יחידות המטה באוצר ובנציבות. בעקבות

החלת הרפורמה בניהול ההון האנושי בשירות המדינה, קיבלה המחלקה סמכויות מנציבות שירות המדינה לתפקוד עצמאי של הרשות בסוגיות של ניהול ההון האנושי. המחלקה כוללת צוותים מקצועיים לפי תחומים: הון אנושי, הדרכה, רווחה ושכר; רכש; נכסים ולוגיסטיקה; מידענות, ספרייה וארכיב; מערכות מידע דיגיטליות ותקשורת.

המחלקה המשפטית

המחלקה המשפטית מרכזת את הטיפול בהליכי אכיפה מנהליים ופיליליים שהרשות נוקטת במקרים של הפרת חוק התחרות וחוק המזון, ומייצגת את הממונה על התחרות ואת המדינה בערכאות משפטיות. בראש המחלקה המשפטית עומדת היועצת המשפטית של רשות התחרות, עו"ד יעל שיינין.

הצוותים המנהליים מרכזים את הפעילות המשפטית בכל הנוגע להפעלת סמכויות האכיפה המנהלית הנתונות בידי הממונה על התחרות, כמוקביעות על הפרות של החוק, הטלת עיצומים כספיים, הוראות לקבוצת ריכוז, הוראות לבעל מונופולין וצווים מוסכמים.

עורכי הדין בצוותים המנהליים מייצגים את הממונה על התחרות בפני בית הדין לתחרות ובערעורים על החלטותיו בפני בית המשפט העליון. עורכי הדין בצוותים הפיליליים הם תובעים באי כוח היועץ המשפטי לממשלה, המוסמכים להגיש כתבי אישום ולנהל הליכים פיליליים בגין עבירות על חוק התחרות וחוק המזון בפני בית המשפט המחוזי ובערעורים בפני בית המשפט העליון.

המחלקה המשפטית גם מלווה תהליכי חקיקה של חוקים שעליהם מופקדת הממונה על התחרות. היועצת המשפטית מנחה מקצועית את עורכי הדין במחלקת שווקים ומעניקה ייעוץ משפטי להנהלת רשות התחרות.

המחלקה המשפטית מונה עורכי דין, מתמחים וסטודנטים, שלרבים מהם תארים אקדמיים בכלכלה או במנהל עסקים נוסף על התמחותם המשפטית.

המחלקה הכלכלית

דיני התחרות הם מערכת של נורמות משפטיות שעוסקות בתופעה כלכלית הנקראת "כוח שוק". מטבע הדברים, במקרים רבים יש יחסי גומלין הדוקים בין ניתוח כלכלי-תחרותי ובין אכיפה ויישום של חוק התחרות. הניתוח הכלכלי-תחרותי הוא נדבך מרכזי בהחלטה אם לאשר מיזוג חברות, באכיפה כנגד בעלי מונופולין, בהחלטה אם לקבוע את דבר קיומה של קבוצת ריכוז וכו'.

כלכלני המחלקה מעניקים תמיכה כלכלית לכל עבודת הרשות ובכלל זה בתיקי אכיפה ובתיקי מיזוג מורכבים. במקרים המתאימים הם מעידים בהליכים משפטיים שהממונה על התחרות מיוצגת בהם.

בנוסף, המחלקה הכלכלית עורכת מחקרי שוק יזומים, עתירי נתונים, על מנת להבין את הדינמיקה התחרותית בשווקים שונים ולחשוף כשלים תחרותיים. על סמך הממצאים מגבשת המחלקה המלצות מדיניות ודרכי פעולה לפתרון הכשלים ולקידום התחרות. ההמלצות נמסרות לממונה ולמשרדי הממשלה ומפורסמות לציבור.

מחלקת שווקים

מחלקת שווקים מרכזת את פעילות הרשות בכל הנוגע לבדיקת מיזוגים ועסקאות, וכן ליעוץ תחרותי למשרדי ממשלה ולוועדות הכנסת, במטרה להסיר חסמים ולקדם תחרות בענפי המשק למיניהם.

עובדי המחלקה עוסקים בבחינת ההשפעה התחרותית של מיזוגים והסדרים כובלים המובאים לאישור הממונה ולקבלת פטור מאישור הסדר כובל, מכוח חוק התחרות, ושל מהלכים עסקיים נוספים המובאים לאישור הממונה מכוח חוק המזון. עובדי המחלקה מעניקים ייעוץ תחרותי למאסדרים לפי חוק הריכוזיות, ועוסקים בנוסף בגיבוש צעדים הנדרשים למניעת פגיעה בתחרות ולקידום התחרות בכל ענפי המשק, במסגרת ייעוץ תחרותי וולונטרי לגופים ממשלתיים ולוועדות הכנסת. בכלל זה עובדי המחלקה משתתפים בעבודת צוותים ממשלתיים, מלווים תהליכי חקיקה בעלת היבטים תחרותיים ומייצגים את הממונה בוועדות הכנסת.

חברי מחלקת שווקים, משפטנים וכלכלנים, פועלים בחמישה צוותים המתמחים בענפי המשק למיניהם:

צוות בריאות, היי-טק ותקשורת; צוות תחבורה ותיירות; צוות אנרגיה, סביבה ותשומות בנייה; צוות בנקאות ופיננסים; וצוות מזון, חקלאות וקמעונאות.

מחלקת חקירות

תפקידה של מחלקת החקירות של רשות התחרות הוא לחקור חשדות לביצוע עבירות על חוק התחרות וחוק המזון.

לביצוע תפקידים הוסמכו חוקרי רשות התחרות, לפי סעיפים 45 ו-46(א) לחוק התחרות, לחקור כל אדם בשל עבירה על החוק, לדרוש מכל אדם הקשור לעבירה להתייבב לשם חקירה וכן להתלוות לחוקר רשות התחרות לחקירה ולמסור לו כל פרט, מסמך וידיעה הנוגעים לעבירה. כמו כן הם הוסמכו לערוך חיפושים ולתפוס כל חפץ שיש יסוד סביר להניח כי ישמש ראיה במשפט בגין עבירה על הוראות החוק. החוקרים רשאים לעכב, לעצור ולשחרר חשודים בהתאם לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996. בתום כל חקירה מחלקת החקירות מעבירה את חומר החקירה לידי תובעי רשות התחרות, והם מחליטים על פי חומר הראיות אם יש מקום בנסיבות המקרה להגיש כתב אישום נגד החשודים בביצוע העבירות.

מחלקת החקירות כוללת צוותי מודיעין וצוותי חקירות ובהם חוקרים בעלי תארים אקדמיים במשפטים, בכלכלה, בחשבונאות ובמנהל עסקים. בראשה עומד עו"ד חיים ארביב.

חטיבת הריכוזיות

החוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, תשע"ד-2013 (חוק הריכוזיות) שנחקק בשנת 2013, קובע כי משרדי ממשלה המבקשים להקצות נכסים ציבוריים (רישיונות, חוזים או הפרטות של חברות ממשלתיות) לגורמים ריכוזיים במשק, מחויבים לשקול שיקולי ריכוזיות כלל-משקית בהתייעצות עם הוועדה לצמצום הריכוזיות. הממונה על התחרות

היא יו"ד הוועדה, ולצדה חברים בוועדה מנכ"ל משרד האוצר וראש המועצה הלאומית לכלכלה.

חטיבת הריכוזיות שברשות התחרות מופקדת על ריכוז עבודת המטה המקצועית והאדמיניסטרטיבית של ועדת הריכוזיות, לרבות גיבוש המלצות לחוות דעתה של הוועדה. החטיבה מטפלת גם בגיבוש ובפרסום רשימות של קבוצות עסקיות בעלות היקפי פעילות ניכרים (תאגידים ריאליים וגופים פיננסיים גדולים) או של קבוצות המחזיקות בזכויות בתשתיות חיוניות במשק או בכלי תקשורת בהתאם להוראות החוק.

בראש החטיבה עומד עו"ד עמנואל ברכפלד.

פילוח הון אנושי

חלק ג' - סמכויות האכיפה של דיני התחרות

מלבד סמכויות הפיקוח על עסקאות, העמיד החוק לרשות הממונה על התחרות כלים שונים לצורך קידום אכיפת החוק ולהגשמת מטרותיו. כלים אלה כוללים בין היתר סמכויות אכיפה פלילית, סמכויות אכיפה מנהלית-אזרחית, קביעות בדבר הפרה של החוק והטלת עיצומים כספיים, הכרזות ומתן הוראות לבעלי מונופולין ולקבוצות ריכוז וכן סמכויות נוספות המאפשרות לממונה ליזום הליך שיפוטי על מנת למנוע או להפסיק פגיעה בתחרות או הפרה של החוק.

ג.ו. אכיפה מנהלית-אזרחית

עיצום כספי: חוק התחרות הכלכלית מסמיך את הממונה על התחרות להטיל עיצומים כספיים בגין הפרות שונות של הוראות החוק, במטרה להגביר את ההרתעה ולהבטיח את הציות להן.

החוק קובע ספים מרביים לגובהם של העיצומים ומונה שיקולים מנחים לשיקול הדעת של הממונה בקביעת גובהם של העיצומים. בהתאם ובכפוף לזאת, הממונה קובעת את גובהו המדויק של העיצום. טרם ההחלטה על הטלת עיצום כספי מתנהל הליך שימוע, כמקובל בהליכים מנהליים, והמפר זכאי להגיש ערר על החלטת הממונה לבית הדין לתחרות.

קביעה על הפרת חוק: בסמכותה של הממונה על התחרות לקבוע על פי סעיף 43(א) לחוק התחרות כי הסדר מסוים או קו פעולה של איגוד עסקי הם הסדר כובל, כי מיזוג חברות מסוים חייב בדיווח לממונה, כי בעל מונופולין ניצל את מעמדו לרעה או כי קבוצה מצומצמת של בני אדם היא קבוצת ריכוז. קביעה היא ראיה לכאורה לנקבע בה בכל הליך משפטי. מושאי הקביעה רשאים לערור עליה בפני בית הדין לתחרות.

צו מוסכם: בהתאם לסעיף 50 לחוק התחרות, בית משפט או בית הדין לתחרות רשאי, לפי בקשת הממונה על התחרות וחלף נקיטת צעדי אכיפה אחרים בידי הממונה, לתת להסכמה שבין הממונה ובין אדם אחר (כולל תאגיד) תוקף של "צו מוסכם". במסגרת הצו אדם יכול להתחייב לעשות מעשה מסוים או להימנע מעשייתו, וכן הוא יכול להתחייב להעביר כספים לאוצר המדינה. הצו מפורסם תחילה להערות ציבור, ועם אישורו על ידי בית המשפט או בית הדין לתחרות ניתן לצו תוקף של פסק דין. סמכות זו מרחיבה את טווח האמצעים שהממונה על התחרות יכולה לנקוט לקידום מטרות החוק.

ג.2. הכרזות ומתן הוראות

הכרזה על קיומו של בעל מונופולין: סעיף 26(א) לחוק התחרות מאפשר לממונה להכריז על קיומו של מונופולין. הכרזה כזו היא הצהרתית במובן זה שאין בהיעדרה של הכרזה כדי לגרוע מאומה מן החובות המוטלות על בעל המונופולין על פי החוק (אולם היא עשויה, במקרה של הכרזה על ספק מזון, להוביל להחלת חובות על המונופולין המוכרז מכוח חוק המזון). ההכרזה כאמור משמשת ראייה לכאורה לקיומו של מונופולין בכל הליך משפטי ועשויה להיות לה נפקות משפטית לפי חוקים אחרים.

הוראות לבעל מונופולין: סעיף 30 לחוק מאפשר לממונה לתת הוראות לבעל מונופולין, אם ראתה כי עקב קיומו או התנהגותו של בעל מונופולין נפגעת התחרות בעסקים או נפגע הציבור, או אם יש חשש לפגיעה ממשית בתחרות או לפגיעה ממשית בציבור. פגיעה מסוג זה עשויה להתבטא בין היתר במחיר של נכס או שירות, באיכותם, בכמות המסופקת או בחסם בפני מעבר של לקוחות בין חברות בענף או חסם בפני כניסה של חברות חדשות לענף.

קביעה בדבר קיומה של קבוצת ריכוז ומתן הוראות לחבריה: סעיף 33 לחוק התחרות מאפשר לממונה על התחרות לקבוע כי קבוצה מצומצמת של בני אדם המנהלים עסקים הם חברי קבוצת ריכוז אם ראתה כי מתקיימים כל אלה: בין חברי הקבוצה או בענף קיימת תחרות מועטה או מתקיימים תנאים לתחרות מועטה; ומתן הוראות לחברי הקבוצה עשוי למנוע פגיעה או חשש לפגיעה ממשית בציבור או בתחרות בעסקים בין חברי הקבוצה או בענף שבו הם פועלים, או כדי להגביר באופן משמעותי את התחרות בין חברי הקבוצה או בענף או ליצור תנאים להגברה ניכרת של התחרות בענף.

ג.3. אכיפה פלילית

הפרה של הוראות חוק התחרות היא עבירה פלילית לפי סעיף 47 לחוק. בהתאם למדיניות האכיפה של הממונה על התחרות, ההפרות החמורות ביותר של החוק מנותבות למסלול האכיפה הפלילית.

חוק התחרות קובע מדרג חומרה לעבירות שונות. סעיף 47(א) לחוק קובע עונש מאסר מרבי של חמש שנים למי שהיה צד להסדר כובל אסור. בהתאם לסעיף 47(א) לחוק, הפרת תנאי או הוראה שקבעה הממונה; עשיית מיזוג שלא כדין; ניצול מעמד לרעה בכוונה להפחית את התחרות בעסקים או לפגוע בציבור; וכן הפרת צו - כל אלה הן עבירות פליליות שעונשן המרבי עומד על שלוש שנות מאסר. עונשה המרבי של כל הפרה אחרת של הוראות החוק עומד על שנת מאסר, לפי סעיף 47(ב) לחוק.

רשות התחרות רואה באכיפה הפלילית כלי אכיפה מרכזי נגד עבירות על חוק התחרות. תפיסת היסוד המנחה באכיפה הפלילית היא עקירתו מהיסוד של התמריץ של מנהלי העסקים לעבור על החוק ולפגוע בתחרות, גמול הולם למי שהפר את החוק ושיקולי הרתעה.

כחלק מהחשיבות שמיוחסת למניעת עבירות על חוק התחרות, נקבעה בחוק התחרות חובת פיקוח על מנהלי תאגידים. על פי סעיף 48 לחוק, שעודכן בשנת 2019 (תיקון מס' 21), מנהל פעיל בתאגיד חייב לפקח ולעשות כל שניתן למנוע עבירה לפי החוק.

4.ג. ייזום הליכים שיפוטיים

חוק התחרות מסמיך את הממונה על התחרות לייזום פנייה אל בית הדין לתחרות כדי לפעול בנושאים מסוימים. כך הם פני הדברים בעניין סמכות בית הדין להורות על הפרדת חברות שהתמזגו בניגוד להוראות החוק (ס' 44 ו-25 לחוק); בעניין סמכות בית הדין להורות על הפרדת בעל מונופולין לכמה תאגידים, או להורות לבעל מונופולין על מכירת נכס (סעיפים 44, 30 ו-31 לחוק); בעניין סמכות בית הדין להורות על מכירת החזקות צולבות או משותפות של חברי קבוצת ריכוז או על מכירת נכס של חבר קבוצת ריכוז (ס' 30 לחוק); בעניין סמכות אב בית הדין לתת צו לא תעשה לפי סעיף 50 לחוק כדי למנוע הפרה של החוק; ובעניין סמכות בית הדין לתת תוקף של צו מוסכם להסכמה שגובשה בין הממונה על התחרות לאדם שהפר את הוראות החוק (ס' 35 לחוק).

ג.5. כלי אכיפה שבידי אחרים

מאמצי האכיפה שעושה רשות התחרות מכוונים להגנה על אינטרס הציבור בכללותו, ובדרך כלל אין בהם כדי להביא לידי השבת נזקים בגין הפרת החוק לניזוקים. לפיכך, בצד סמכויות הממונה על התחרות, החוק קובע דרכים נוספות לקבלת סעדים על דרך של אכיפה פרטית.

לרשות כל אדם או תאגיד עומדים סעדים אזרחיים בגין הפרה של חוק התחרות. סעדים אלה כוללים את הוראת סעיף 50 לחוק, ולפיה הפרה של הוראה מהוראות החוק דינה כדין עוולה בניזיקין. הסעיף פותח בפני פרטים ותאגידים הניזוקים מהפרה של הוראות החוק על ידי אחר, אפשרות לפרוע ממנו את נזקם באמצעות תביעה נזיקית רגילה. נוסף על כך הדין מתיר לאדם, לרשות ציבורית או לארגון, העומדים בתנאים מסוימים, להגיש בקשה לאישור תובענה ייצוגית בשם קבוצת אנשים בעילה של הפרה של הוראות חוק התחרות.

לצד העמדת אפשרות לניזוק לקבל סעד בגין נזק שנגרם לו בשל הפרת החוק, אכיפה פרטית תורמת למודל האכיפה של חוק התחרות בשני היבטים מרכזיים: ראשית, היא מפחיתה מלכתחילה את התמריץ להפר את החוק; שנית, האכיפה הפרטית משלימה את האכיפה הציבורית במקרים המתאימים.

לרשות התחרות נציגה בקרן למיסון תובענות ייצוגיות במשרד המשפטים, המעניקה מיסון לתובענות שיש עניין ציבורי בבירורן. מלבד זאת הרשות מכווינה תובעים ייצוגיים בעילות לפי החוק ומסייעת להם.

ג.6. סמכויות האכיפה בענף המזון והפארם

לרשות הממונה על התחרות כלי אכיפה מנהליים ופוליטיים הקבועים בחוק המזון. פרק ב' לחוק המזון כולל איסורים ממוקדים שחלים על ספקי המזון ועל רשתות השיווק הקמעונאיות. חלק מהאיסורים חלים על קמעונאים וספקים "גדולים", כפי שמגדיר חוק המזון, בהתאם למחזור מכירותיהם או בשל היותם מונופול מוכרז לגבי מצרך מסוים.

ההוראות שבפרק ב' אוסרות על התערבות של ספק במחיר לצרכן שקמעונאי גובה עבור מוצרי ספק אחר ואוסרות על התערבות של קמעונאי אצל ספק במחיר לצרכן שקמעונאי אחר מוכר את מוצרי אותו הספק.

בנוסף, ההוראות מסדירות את היחסים שבין קמעונאים לספקים, ובעיקרן אוסרות על התערבות ספק בכל דרך שהיא במחיר ובתנאי המכירה של מוצריו לצרכן, בסידור מצרכים, בהקצאת שטח מכירה בחנות ובהיקף הרכישות בשוק.

הוראות נוספות נוגעות לתמחור אסור כגון מכירה במחיר נמוך מהעלות השולית, וקשירה אסורה כגון התניית מכירת מצרך ברכישת מצרך אחר. איסור נוסף נוגע להעברת תשלומים מספק לקמעונאי, בכפוף לסייגים שנקבעו.

לצד כל אלה, לממונה על התחרות מוקנית הסמכות לתת הוראות שונות הן לקמעונאים והן לספקים.

ההוראות בסימן ב' לחוק המזון עוסקות בהיבטי התחרות הגיאוגרפית של קמעונאים גדולים. על פי הוראות אלה, הממונה תגדיר לגבי כל חנות גדולה של קמעונאי גדול את אזור הביקוש של אותה חנות לצורך הוראות חוק המזון. קמעונאי גדול שמעוניין לפתוח חנות גדולה נוספת באזור הביקוש שהוגדר לו על ידי הממונה, נדרש בהגשת בקשת אישור מראש לממונה על התחרות.

מפות איזורי הביקוש לפי חוק המזון, ורשימות הספקים והקמעונאים הגדולים לפי חוק המזון, זמינים לציבור ומפורסמים באתר רשות התחרות.

חלק ד' - פעילות רשות התחרות

ד.ו. מיזוגים ועסקאות

נתונים על עבודת המיזוגים ברשות התחרות בשנת 2024:

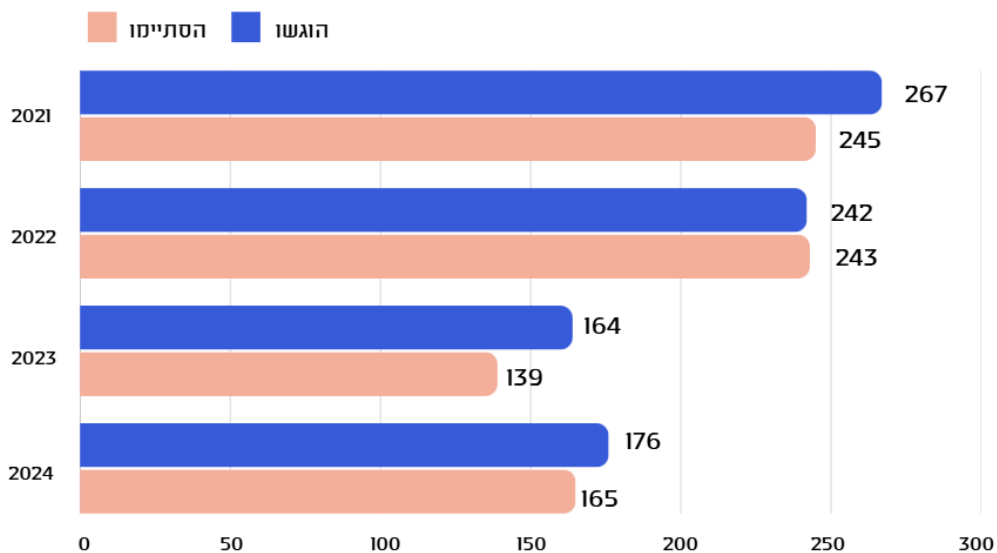
זמן טיפול בבקשת מיזוג, בממוצע בימים

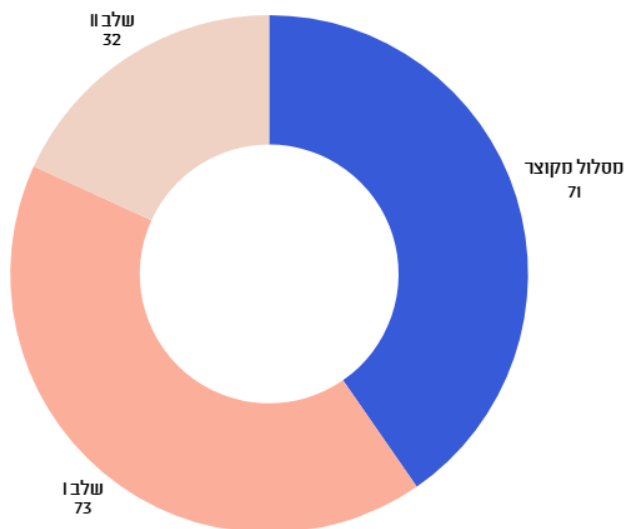
זמן טיפול בממוצע בימים, בבקשות מיזוג שלב וזמסלול מקוצר.

ד.ו.א' פעילות בתחום המיזוגים

הודעות מיזוג שהוגשו והודעות מיזוג שהטיפול בהן הסתיים

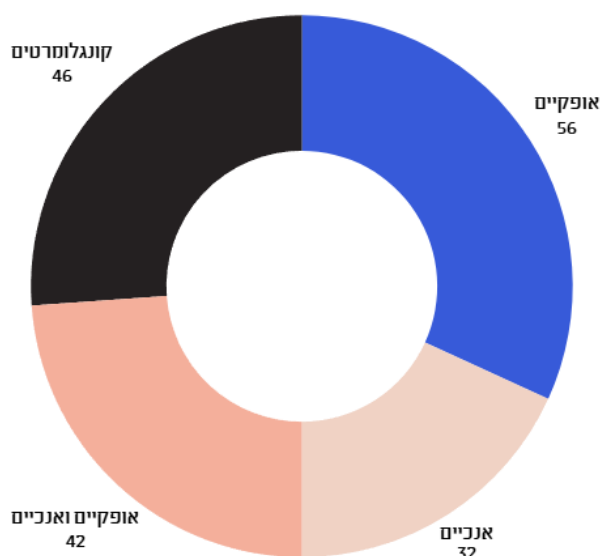

מיזוגים - סוגי מסלולים

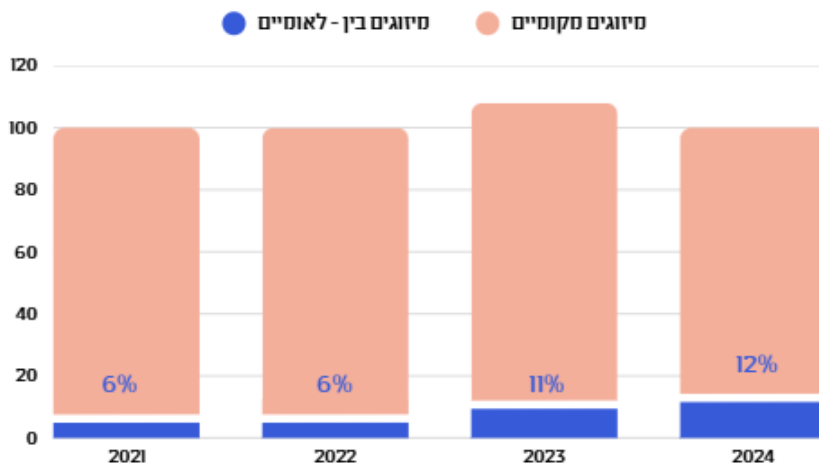
- **מסלול מקוצר:** עסקאות מיזוג לא מורכבות, שלרוב מתקבלת בהן החלטה על בסיס המצג המפורט שהביאו הצדדים בפני הרשות במסגרת הודעת המיזוג והמסמכים הנלווים, והידע הענפי הקיים ברשות.
- **מיזוגים שלב א':** עסקאות מיזוג לא מורכבות, שמתקבלת בהן החלטה על בסיס המצג המפורט שהביאו הצדדים בפני הרשות במסגרת הודעת המיזוג והמסמכים הנלווים, הידע הענפי הקיים ברשות ושיחות שנערכות עם גורמים רלוונטיים בענף.
- **מיזוגים שלב ב':** עסקאות מיזוג מורכבות, שמעלות על פניו חשש לפגיעה בתחרות, שכדי לבחון אותו נדרשת בדיקה מעמיקה הכוללת, בין היתר, שליחה של דרישות נתונים לצדדים ולגורמים רלוונטיים בענף.

סוג המיזוגים שהוגשו

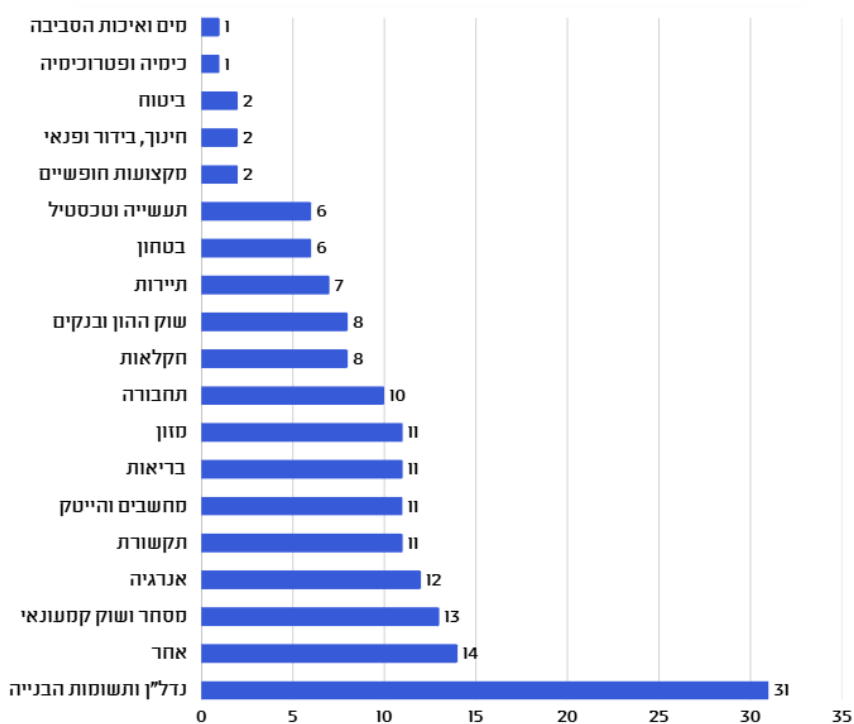
- **מיזוגים אופקיים:** עסקאות מיזוג בין מתחרים או בין מתחרים פוטנציאליים באותו שוק רלוונטי.
- **מיזוגים אנכיים:** מיזוגים בין מי שקיימים או עשויים להתקיים ביניהם יחסי ספק-לקוח.
- **מיזוגים קונגלומרטים -** עסקאות מיזוג שאינן מיזוג אופקי או אנכי.

מיזוגים בין-לאומיים

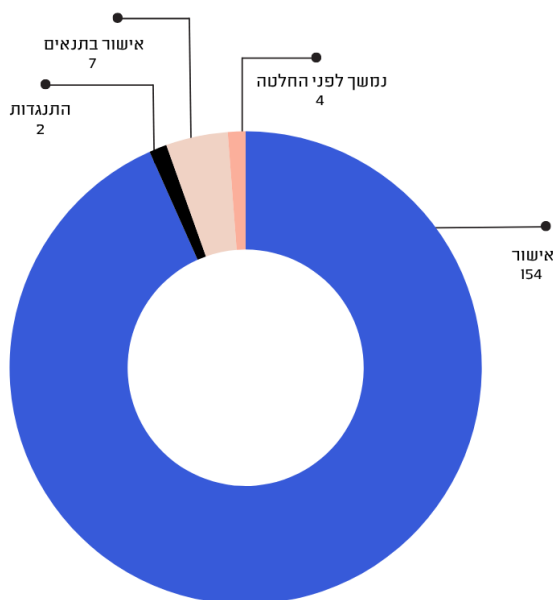

הודעות מיזוג שהוגשו בחלוקה לענפי משק

**מיזוגים יכולים להיות מסווגים למספר ענפי משק

סוגי החלטות

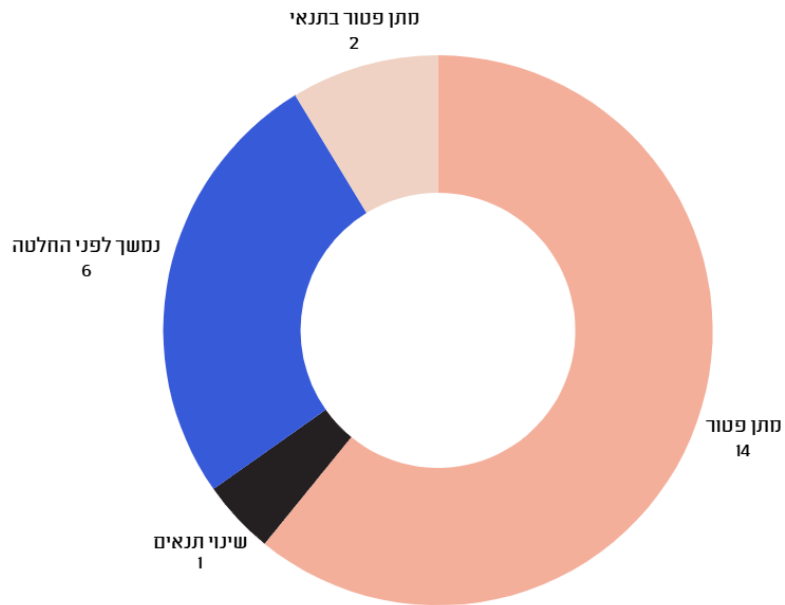
ד.ו.ב' טיפול בבקשות פטור

זמן טיפול בבקשת פטור, בממוצע בימים

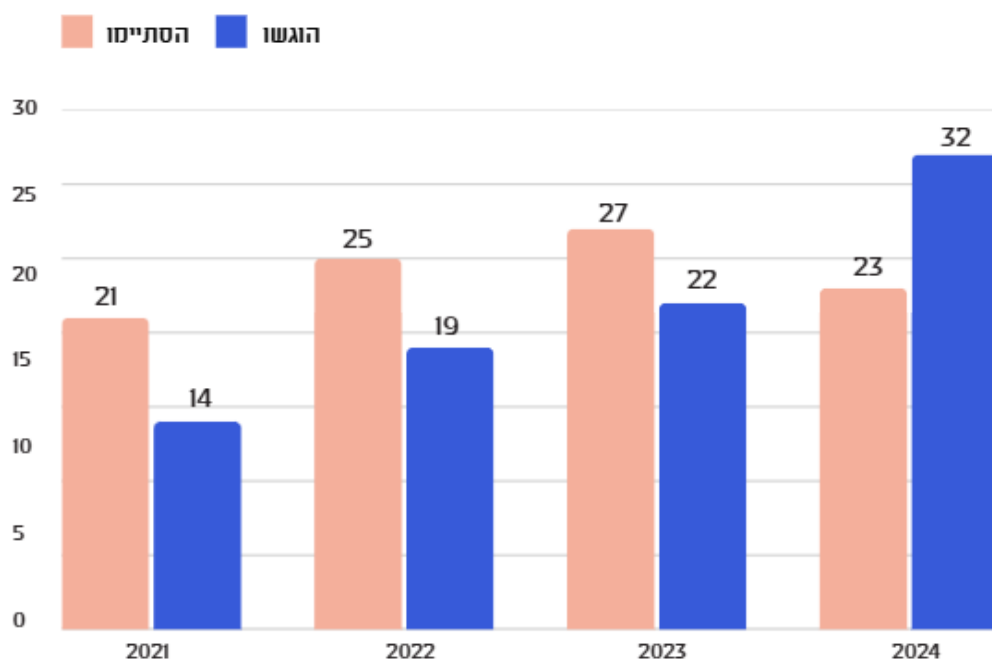

זמן טיפול בבקשת פטור, בממוצע בימים

חלוקה לפי סוגי החלטות

בקשות פטור שהוגשו ובקשות פטור שהטיפול בהן הסתיים

מיזוגים

מיזוג אקווסטיה ורפאל

בינואר 2025 נמשכו הודעות מיזוג שהוגשו מטעם החברות אקווסטיה ורפאל מגופים בחודש ספטמבר 2024. אקווסטיה ורפאל עוסקות בתחום הייצור והשיווק של מגופי בקרה הידראוליים, שסתומים אל חוזרים ושסתומי אוויר המשמשים בתחומי הולכת המים והחקלאות. במסגרת העסקה, אשר העלתה חששות תחרותיים, אקווסטיה ביקשה לרכוש את רפאל מגופים.

הענפים מגופי הבקרה ההידראוליים והשסתומים האל חוזרים, מאופיינים במוצרים המבודלים זה מזה בהיבטים רבים, ביניהם: הקוטר של המגוף/השסתום, החומר ממנו הוא עשוי (מתכת או פלסטיק), לחץ המים של המגוף, סוג התקינה בה המגוף/השסתום נדרש לעמוד ועוד, וכפועל יוצא מכך גם בשימוש שלהם.

בבדיקת המיזוג נבחנו היבטים תחרותיים רבים ושונים, ביניהם מספר זיקות אופקיות ומשלימות בין הצדדים. כך במישור האופקי, נבדקו החששות שהמיזוג יביא לצמצום כמות המתחרים בתחום מגופי הבקרה ההידראוליים, שסתומי האוויר, ומספר תתי-סגמנטים של מגופים אל חוזרים, באופן שעשוי לתת בידי החברה הממוזגת כוח שוק או להקל על התיאום בתחום.

במישור הקונגלומרטי, נבדקו חששות מקשירה כלכלית שתגרום לדחיקה של מתחרים באמצעות סלי מוצרים, שכן כל אחת מהחברות מייצרת ומשווקת מגופים ושסתומים שאינם משווקים בידי האחרת, ואשר משמשים במערכות להולכת מים ונמכרים לאותם לקוחות.

לאחר שהוצגו בפני הצדדים חששות שעלו במהלך בדיקת המיזוג, הצדדים בחרו למשוך את הודעות המיזוג.

מיזוג דור אלון (AM:PM) - אלמה מרקט

ביולי 2024 אישרה הממונה על התחרות, בתנאים, את המיזוג בין דור אלון לאלמה מרקט. דור אלון היא הבעלים של רשת AMPM ושל חנויות הנוחות וחנויות מכולת תחת המותג "סופר אלונית". סניפי AMPM פרוסים בעיקר באזור המרכז ובפרט בתל אביב. אלמה היא רשת קמעונאית קטנה עם מספר סניפים באזור המרכז.

במסגרת בדיקת המיזוג עלה כי סוג החנויות שמפעילים הצדדים - חנויות עירוניות קטנות שפתוחות 24/7 - הן תחליף קרוב בעיני הצרכן בהשוואה לחנויות מסוגים אחרים (כמו חנויות דיסקאונט או חנויות שפתוחות בשעות מוגבלות יותר). בנוסף, העלתה הבדיקה שמספר סניפים של אלמה ו-AMPM נמצאים בקרבה גיאוגרפית משמעותית באזור תל אביב, שמתאפיין בדפוסי צריכה הכוללים הליכה ברגל למרחקים קצרים יחסית. מסקנת הבדיקה הייתה שאם המיזוג יאושר כפי שהוא, קיים חשש שהחברה הממוזגת תחזיק בכוח שוק משמעותי באזורים גיאוגרפיים מסוימים בתל אביב, כך שיהיה בידה להביא לעליית מחיר או לפגיעה בתנאי השירות לצרכנים ללא חשש מריסון תחרותי מספק על ידי מתחרים אחרים.

לאור האמור אישרה הממונה את המיזוג בתנאים שקובעים כי לפני ביצוע המיזוג (fix it first) אלמה תעביר את הזכויות בחנות שהיא מפעילה ברחוב דיזנגוף 190 לידי צד ג', שיאושר מראש על ידי הממונה. בנוסף, בהתאם להודעת הצדדים, חנות נוספת של אלמה ברחוב דיזנגוף 124, הועברה לצד ג' והוצאה מעסקת המיזוג. בין היתר נקבע בתנאים כי הצדדים לא יפעילו חנויות בשני המיקומים במהלך חמש שנים מביצוע המיזוג.

מיזוג מילועוף - עוף טוב

באפריל 2024 התנגדה הממונה למיזוג בין מילועוף לעוף טוב. שתי החברות הן חלק מ"אינטגרציות" הפועלות במקטעים השונים של שרשרת הערך של הפטם (מכוני תערוכות למאכל עופות, רבייה, הדגרה, גידול, שחיטה ושיווק). במסגרת הסכם המיזוג ביקשו החברות לאחד את פעילות השחיטה והשיווק של פטם טרי לתאגיד משותף. ברקע

הדברים עמד, בין היתר, תיקון לחוק התחרות שצמצם את "הפטור החקלאי" הקבוע בחוק במטרה לעודד תחרות בענף.

אחרי תהליך בדיקה מקיף, הממונה מצאה שהמיזוג עלול לפגוע בתחרות בשוק הפטם הכשר. מאפייני השוק הם כאלה המאפשרים לחברות בתחום לפעול באופן מתואם, כלומר להגיע לתוצאה הדומה לתיאום, מבלי להידרש לתיאום מפורש ואסור ביניהן.

הממונה נימקה את התנגדותה למיזוג בכך שהמיזוג, לו היה מאושר, עלול היה להקל על פעולה מתואמת ולפגוע בתחרות ובצרכנים. מבדיקת הרשות עולה כי שוק הפטם הוא שוק הנוטה לפעילות מתואמת של השחקנים בו ושהמיזוג בין החברות היה עלול לחזק נטייה זו בשל, בין היתר, הגדלת הסימטריה בין השחקנים שהייתה צפויה לו המיזוג היה מאושר וכן בשל חיזוק הקשרים המבניים בין החברה הממוזגת אותה ביקשו הצדדים להקים לבין מתחרה נוספת בשוק.

מיזוג ירוטקס טקסטיל - בריל

באוקטובר 2024 הוגשה בקשה למיזוג בין ירוטקס טקסטיל בע"מ לבריל תעשיות נעליים בע"מ. בריל עוסקת בייצוא, ייבוא, שיווק והפצה, הן סיטונאית והן קמעונאית, של מגוון מוצרי הנעלה, מוצרי ביגוד ואביזרי אופנה. לבריל מותגים כגון Nine West, Easy spirit, לי קופר, גלי, נאוטיקה, טימברלנד, Emporium ועוד. ירוטקס היא בעלת הזיכיון בישראל ושיווק ולמכירת מותג האופנה ALDO ועסקה בשיווק ומכירה קמעונאית של מוצרי אופנה תחת מותג זה ותחת המותג Spring. בפרט, עוסקות שתי החברות בנעלי אלגנט לנשים (נעלי עור, נעלי עקב, נעליים לאירועים וכדומה).

מבדיקת המיזוג עלה שנעלי האלגנט נמכרות ברשתות של חנויות פיזיות ייעודיות לנעליים; ברשתות של חנויות אופנה אשר מוכרות גם הנעלה וכן באתרי מסחר מקוונים (ישראליים ובינלאומיים). גם בבחינה מחמירה יחסית עם המתמזגות, שהתמקדה בבחינה של חנויות המוכרות נעליים במרכזים מסחריים בלבד, עלה כי בסגמנט ההנעלה הרלוונטי קיימות מתחרות רבות ברמות תחליפיות שונות, אשר מהוות אלטרנטיבה עבור הצרכנים המעוניינים לרכוש נעליים - הן חנויות מתמחות בתחום הנעליים והן חנויות אופנה והלבשה אשר מהוות שחקן משמעותי בתחום. לאור ממצאי הבדיקה, המיזוג אושר.

מיזוג שטראוס - מרינה

באוגוסט 2024 אושר המיזוג בין מרינה גליל גרופ בע"מ ושטראוס בריאות ירקות טריים בע"מ. החברות מקבוצת מרינה עוסקות בגידול פטריות ונבטים ושיווק תוצרת חקלאית טרייה למגזר המוסדי (מלונות, בתי קפה, מסעדות, אולמות אירועים); למגזר הקמעונאי (רשתות שיווק גדולות וקמעונאים פרטיים), ולמגזר הסיטונאי. מרינה מפיצה לקמעונאים גדולים סל מוצרים הכולל בעיקר פטריות, נבטים וירק (כוסברה, פטרוזיליה, שמיר וכו'), ואילו לקמעונאים קטנים ולסניפים מסוימים מפיצה סל שלם של ירקות כסיטונאית ירקות. בנוסף, מרינה עוסקת גם בגידול, עיבוד, אריזה ושיווק של סוגי חסות שונים וירקות מיוחדים למגזר המוסדי ולקוחות פרטיים (D2C) באמצעות אתר אינטרנט (עלה עלה). במסגרת המיזוג רכשה מרינה משטראוס את השליטה בטעם הטבע, העוסקת בין יתר בייצור, מכירה ושיווק של ירקות טריים. לטעם הטבע פעילות משמעותית בתחום הירקות הטריים, השטופים והארוזים מסוג חסה, כרוב, גזר, עלי בייבי ולקטים של עלים, וקולרבי. בדיקת הרשות העלתה שלמרינה לא תהיה יכולת לדחוק את מתחרותיה, בין היתר, לנוכח אופי המוצרים הדורשים טריות גבוהה והעלויות הגבוהות לסירוב למכור מוצרים, ובשל מתחרות שיוותרו על סף השוק ולא יאפשרו למרינה להעלות מחירים ביתר מוצרים.

מיזוג בארי - בר הפצה

באוגוסט 2024 הוגשה בקשה למיזוג בין דפוס בארי לבר שיווק והפצה. קבוצת בארי עוסקת במתן שירותי דיור ישיר (עיבוד, הדפסה ועיטוף מכתבים), אספקת כרטיסים לאחר פרסונליזציה ועוד. לקבוצה אחזקות בחברת בר הפצה וכן בחברת מסר העוסקת באיסוף, מיון, חלוקה ומסירה של דואר כמותי (חלוקת דברי דואר בכמויות גדולות). בר הפצה מוחזקת על ידי ידיעות (50%), בארי (40%) וענוג (10%) ופועלת, בין היתר, בתחומים של חלוקת עיתונים ושילוח והפצה של חבילות. בר הפצה מחזיקה אף היא במניות מסר. במסגרת מיזוג בין ידיעות לבר הפצה שאושר ב-2016, הוטלו תנאים על ניהול החברה כך שלענוג (חברת אחזקות) תהיה זכות הכרעה בכל החלטותיה של בר הפצה, לאור חשש מדחיקת מתחרותיה של ידיעות בתחום הפצת העיתונים. במסגרת עסקת המיזוג

הנוכחית בארי ביקשה לרכוש מידי ענוג 10% ממניות בר הפצה ובכך להחזיק ב-50% ממניות החברה. בתוך כך, אחזקותיה של בארי במסר יעלו לכדי שליטה.

בבדיקת המיזוג נבחן בין השאר היבט אנכי הנובע מפעילותן של המתמזגות במקטעים שונים של תחום הדואר הכמותי (בארי בשלב הייצור ומסר בשלב הפצה). הבדיקה העלתה כי לאור התחרות שבין מסר לדואר ישראל, בארי לא צפויה לפעול באמצעות מסר כדי לדחוק את מתחרותיה.

הרשות הודיעה לצדדים שהיא תאשר את המיזוג בתנאי לפיו זכות ההכרעה בבר הפצה תעבור מענוג לבארי, כך שישמר העיקרון שמונע מידיעות להכריע בהחלטות הנוגעות לתחום הפצת העיתונים. הצדדים לא הסכימו לקבל את התנאי ומשכו את בקשת המיזוג.

מיזוג מדיקה - רפאל

בדצמבר 2024 אישרה הממונה על התחרות את רכישת בית החולים הפרטי רפאל בידי רשת המרכזים הרפואיים מדיקה. בית החולים רפאל מסוכם בתל אביב וטרם העסקה הוחזק על ידי מספר גורמים, בהם חברת הביטוח הראל. רשת מרפאות מדיקה מפעילה שלושה מרכזים רפואיים בתל אביב, עפולה וחיפה. טרם העסקה הוחזקה מדיקה, בין היתר, על ידי קופת החולים מאוחדת והפניקס. במסגרת העסקה ביקשה מדיקה לרכוש את בית החולים רפאל, ובמקביל יקבלו קופת חולים לאומית וחברת הביטוח הראל אחזקות במדיקה.

עסקת המיזוג העלתה מספר חששות: חשש אופקי לפגיעה בתחרות בין מדיקה לרפאל; חששות אנכיים לדחיקת מתחרים במקטעי קופות החולים, חברות הביטוח ומרכזים רפואיים פרטיים כתוצאה מאחזקותיהן של לאומית והראל במדיקה, וכתוצאה מהאחזקות של מאוחדת והפניקס ברפאל; וחששות מיצירת שולחנות משותפים בין מאוחדת ללאומית ובין הראל ביטוח להפניקס כתוצאה מאחזקותיהן המשותפות במדיקה.

במסגרת הבדיקה נבחנו נתחי השוק של כלל המתחרים, הן בתחום המרכזים הרפואיים והן בתחום קופות החולים, תוך התחשבות בהיבטים גאוגרפיים, וכן נבחנו השינויים בתמריצים וביכולת של המחזיקות במדיקה וברפאל לדחיקה של מתחרות. הבדיקה הפיגה את כל החששות שעלו מהמיזוג והוא אושר.

מיזוג איסורד-שיבא

באוקטובר 2024 אישרה הממונה בתנאים, את רכישת איסורד בע"מ על ידי קרן מחקרים ושירותי בריאות - שיבא (ע"ד).

קרן מחקרים היא עמותה רשומה, המהווה תאגיד בריאות, שפועלת בביה"ח שיבא. שיבא הוא בית חולים ממשלתי המספק שירותים רפואיים שונים, ביניהם בדיקות וטיפולים באמצעות רפואה גרעינית. איסורד היא חברה ממשלתית בבעלות מלאה של מדינת ישראל, שפועלת תחת הוועדה לאנרגיה אטומית ומייצרת, משוקת ומוכרת מוצרים המשמשים לביצוע בדיקות וטיפולים בתחום הרפואה הגרעינית. בפרט, מפעילה איסורד מאיץ חלקיקים ומייצרת גנרטורים המשמשים ליצירת חומרים רדיואקטיביים הנדרשים להכנת יחידות מנה איתן מבצעים בדיקות וטיפולים בתחום הרפואה הגרעינית.

במסגרת העסקה ביקשה שיבא לרכוש את פעילות הרפואה הגרעינית של איסורד, זאת לאחר שהוועדה לאנרגיה אטומית החליטה בשנת 2014 להוציא את פעילותה של איסורד מתחומי אחריותה. בעקבות כך, העלה המיזוג חשש לדחיקת מתחרותיהן של איסורד ושיבא באספקת יחידות מנה וביצוע בדיקות וטיפולים בתחום הרפואה הגרעינית, בהתאמה. חשש זה התעצם נוכח הדומיננטיות של איסורד באספקת יחידות המנה, לאור מיעוט המתחרים המפעילים מאיץ חלקיקים (שני מתחרים נוספים), ולאור העובדה שבתחום הגנרטורים איסורד היא הספקית המשמעותית ביותר, לצד יבואנית אחת קטנה. בנוסף, מאחר ששיבא פעלה בעצמה להקמת מאיץ חלקיקים, העלה המיזוג חשש מפני אובדן מתחרה פוטנציאלית בתחום ממועט מתחרים.

עם זאת, השתכנעה הממונה שללא המיזוג תאלץ איסורד לסגור את פעילות הרפואה הגרעינית שלה, זאת לאור החלטתה של הוועדה לאנרגיה אטומית והעדר ההשקעות בתשתיותיה מזה כעשור. מבדיקת הממונה עלה שסגירה של פעילותה של איסורד צפויה להביא לפגיעה חמורה במטופלים עד כדי סיכון חיי אדם ובתחרות. כך, אם תיסגר פעילות הרפואה הגרעינית של איסורד תיוותר בתחום הגנרטורים יבואנית אחת קטנה שלא סביר שתצליח לספק את מלוא הביקוש, ובתחום הפעלת מאיץ החלקיקים יישאר בוטווח הקצר שתי מתחרות בלבד, כאשר בתחום זה נדרשים בתי חולים להתקשר עם מספר מפעילות במקביל. בנוסף, עלה שקיימים חסמי כניסה משמעותיים לתחום.

לפיכך הממונה אישרה את המיזוג בתנאים לפיהם - לאחר המיזוג החברה המשותפת לא תקשור בין מוצרי הרפואה הגרעינית למוצרים אחרים שנמכרים על ידי החברה או על ידי שיבא; לא תספק ללקוחות או מתחרים את מוצרי הרפואה הגרעינית בתנאי אספקה נחותים מאלה שניתנים לשיבא; ושיבא לא תהיה מעורבת בקבלת החלטות עסקיות ומסחריות בנוגע לתוצרי אתר ייצור הגנרטורים.

מיזוג סלקום - פורטיסימו

באפריל 2024 אישרה הממונה על התחרות את רכישתה של סלקום על ידי פורטיסימו, קרן השקעות שהשותפים המוגבלים בה הם בין היתר גופים מוסדיים. החשש העיקרי שנבחן במסגרת הבדיקה נגע לבעלות המשותפת (common ownership) של גופים מוסדיים בשלוש חברות הסלולר המרכזיות - סלקום, פרטנר ופלאפון, בפרט לאור הגדלת אחזקותיה של קבוצת מגדל בחברת סלקום בעקבות העסקה.

ככלל, רכישת מניות בחברות המתחרות זו בזו, אף אם מדובר באחזקות מיעוט, עלולה להעלות חששות תחרותיים הנובעים מהחלשת הלחץ התחרותי השורר בשוק, בין אם על ידי הגברת התיאום בין החברות המתחרות ובין אם באופן חד-צדדי.

לפיכך נבחנו שני חששות אפשריים במסגרת העסקה: (א) חשש חד צדדי שיכול לעלות מאחר שכל אחד מהגופים המוסדיים שהוא בעל אחזקות בחברות מתחרות יקבל החלטות בחברות המוחזקות על ידו באופן שימקסם את רווחיו מכלל אחזקותיו בענף, חלף מקסום הרווח של כל פירמה באופן עצמאי כפי שהיה מתרחש בתחרות משוכללת. (ב) חשש מתואם - אחזקות צולבות של מספר גופים מוסדיים במספר חברות מתחרות מאפשרות לגופים אלה להיחשף ולהתערב בהחלטות התחרותיות של החברות המוחזקות. יכולת זו עלולה להחליש את הלחץ התחרותי בין החברות המוחזקות וכך להביא להפחתת התחרות ביניהן.

לצורך הערכת הפגיעה מהאחזקה המשותפת של הגופים המוסדיים בהקשר של החשש החד צדדי נבחנו הזכויות בהן יחזיקו הגופים המוסדיים בסלקום לאחר העסקה וחושבו מדד ה-HHI המעריך את מידת הריכוזיות בתחום, ומדד ה-MHHI אשר בדומה למדד ה-HHI מעריך את מידת הריכוזיות בשוק אך מתחשב גם באחזקות בחברות המתחרות. ביחס לחשש מתיאום נבחנו השינויים ביחס לתמריץ והיכולת של השחקניות בתחום

להגיע לתיאום כתוצאה מהמיזוג, וכן נבחנו האם מתקיימים מאפייני השוק הנדרשים על מנת שתהיה יכולת להגיע לתיאום. לאחר כלל הבדיקות הופגו שני החששות שעלו בעקבות המיזוג והעסקה אושרה.

מיזוג הדואר - מהלש

באוגוסט 2024 אישרה הממונה על התחרות, בתנאים, את רכישת חברת דואר ישראל בע"מ בידי קבוצה המורכבת מחברת מילגם, הפניקס וליימן שליסל (מהלש). אישור המיזוג על ידי הממונה נדרש לצורך סיום הליך ההפרטה של הדואר, שצפוי לשפר ולייעל את השירותים הניתנים לאזרחים מדואר ישראל. התנאים בהם אושר המיזוג, נועדו למנוע חשש לפגיעה בתחרות בשווקים אחרים שבהם פועלת קבוצת מילגם, בעקבות שליטתה הצפויה בחברת הדואר.

תנאי אחד נוגע לתחום הטענת כרטיסי רב קו: בעת בדיקת המיזוג הפעיל בנק הדואר עבור משרד התחבורה מסלקה לאיסוף מידע על הטענת כרטיסי רב קו ותיקופם באמצעות האפליקציות השונות. המסלקה היתה צפויה להפסיק את הפעילות עם עלייה לאוויר של מסלקה חדשה, שתופעל על ידי משרד התחבורה, אך נדרשה תקופת גיבוי קצרה שבה תמשיך לפעול במקביל למסלקה של משרד התחבורה ואף יישמר אצלה מידע היסטורי למשך מספר שנים. גישה אפשרית של מילגם לאחר המיזוג למידע המצוי במסלקה עוררה חשש תחרותי, שכן מילגם צפויה להיכנס לתחום הטענת כרטיסי הרב קו בעצמה. תקופת החפיפה בין פעילות מילגם בתחום הטענת כרטיסי הרב קו ופעילות המסלקה על ידי בנק הדואר צפויה היתה להיות מספר חודשים בלבד, ולפיכך מצאה הממונה לנכון לאסור על מעבר של מידע מתוך המסלקה לידי מילגם, כדי למנוע חשש לפגיעה בתחרות בתחום ההטענה בתקופת החפיפה.

התנאי השני נוגע לתחום הדפסת דואר כמותי ואיסור על פתיחת בית דפוס ללא אישור הממונה. רשות התחרות רואה חשש תחרותי כתוצאה מכניסה של חברת הדואר לתחום הדפוס, נוכח התלות של בתי הדפוס בשירותי ההפצה שהיא שולטת בהם. חשש זה התחדד והתעצם עקב אפשרות רכישת הדואר על ידי מילגם, שכן מילגם מתחרה בתחום אספקת שירותי גבייה לעיריות, הכללים לעיתים הדפסה והפצה של דואר כמותי אותם מספקת מילגם באמצעות התקשרויות עם ספקים רלוונטיים. נוכח האמור, כניסה של מילגם לתחום הדפסת דואר כמותי, בשילוב עם הזיקה לחברת הדואר, העלתה חשש

לפגיעה בתחרות בתחום שירותי הגבייה. לפיכך, על פי תנאי אישור המיזוג, כניסה כאמור תהיה כפופה לקבלת אישור מאת הממונה לאחר בחינת המצב התחרותי בעת הרלוונטית.

מיזוג אייר אירופה - IAG

באוגוסט 2024 הוגשה בקשה למיזוג בין חברת International Consolidates Airlines Group, S.A. (IAG) לבין Air Europa Holding, S.L. (אייר אירופה). IAG היא חברת אחזקות רב-לאומית ציבורית המאגדת מספר חברות תעופה ובהן חברת התעופה הספרדית איבריה. אייר אירופה היא חברת תעופה ספרדית פרטית שבסיס הפעולה המרכזי שלה הוא בשדה התעופה מדריד. במסגרת המיזוג IAG לביקשה לרכוש את מלוא הזכויות באייר אירופה.

בדיקת הרשות העלתה כי קיימות רק שלוש שחקניות משמעותיות המפעילות טיסות ישירות בקו תל אביב-מדריד: הצדדים למיזוג ואל-על. כתוצאה מכך, המיזוג היה צפוי להביא לשוק של שני שחקנים בלבד, עם חסמי כניסה משמעותיים, כאשר נתח השוק המצרפי של הצדדים למיזוג היה צפוי לעלות על 50%. לאור זאת, המיזוג העלה חשש ליצירת כוח שוק בידי החברה הממוזגת כלפי לקוחות בקו תל אביב-מדריד - כזה שהיה עלול לאפשר לה להרע את התנאים לנוסעים, למשל בעליית מחירים, בירידה ברמת השירות או בירידה בתדירות הטיסות. לפיכך, הממונה הודיעה לצדדים כי בכוננתה להתנגד למיזוג, בכפוף לשימוע. במקביל לבדיקת רשות התחרות, המיזוג נבחן לעומק בידי הנציבות האירופאית, שהעלתה בפני הצדדים חששות בנוגע לקו זה וקווים נוספים (שאינם נוגעים לישראל). לאורך הבדיקה, התקיים שיח שוטף בין רשות התחרות לבין הנציבות האירופאית בנוגע לבדיקה ולחששות. לבסוף, הצדדים ויתרו על בקשתם להשתמע בפני הרשות ומשכו את הודעות המיזוג.

מיזוג כרם ניהול בתי מלון ואמירי זכרון מלונאות

ביוני 2024 הוגשה בקשה למיזוג בתחום המלונאות. המיזוג כלל הסכם בין חברה השוכרת ומפעילה מספר מועט של בתי מלון ברחבי הארץ ובין בעלי הקרקע עליה עתיד לקום מלון. במסגרת עסקת המיזוג, חתמו הצדדים על הסכם לפיו השוכרת תשכור ותפעיל את המלון העתיד לקום למשך תקופה של 10 שנים, עם אופציה להארכה. השוכרת, כבר הפעילה

בעת בקשת המיזוג בית מלון הממוקם בסמוך למלון שעמד במרכז ההסכם. בתחום זה קיימים דפוסי ביקוש שונים מצדם של הלקוחות אשר מעניקים משקל משתנה למאפיינים כמו המיקום הגיאוגרפי ורמת האיכות של המלון. כפועל יוצא מכך, ללקוחות שונים מספר שונה של מלונות מתחרים בקבוצת התחרות הרלוונטית להם.

בשל מאפייני המלון העתידי והמלון הסמוך, ובתוך כך היותם של המלונות הקרובים ביותר מבחינה גיאוגרפית, ולאחר בחינה של מתחרי הצדדים למיזוג בעבור לקוחות שונים, המיזוג העלה חשש שהשוכרת תוכל להפעיל כוח שוק חד צדדי בעבור לקוחות המעוניינים בשהייה במלון בעל מאפיינים דומים לאלו של המלון במרכז ההסכם המיזוג או של המלון הסמוך. היבט נוסף שנבחן ביחס לחשש זה נגע ליכולת השוכרת להפלות בין לקוחות שונים, על פי מידת התחרות שרואה כל לקוח. לבסוף, ועל בסיס המידע והנתונים שנאספו במסגרת בדיקת המיזוג, אישרה הממונה את המיזוג בתנאי לפיו השוכרת לא תממש את האופציה להארכת ההסכם ללא קבלת הסכמת הממונה על התחרות מראש. זאת מכיוון שהיכולת כאמור להפלות בין לקוחות שונים עשויה להשתנות על פני הזמן.

פטור תמיר

ביולי 2024 העניקה הממונה על התחרות פטור מאישור הסדר כובל לתאגיד המחזור תמיר ולבעלי מניותיו. הפטור ניתן לפרק זמן מוגבל של שנתיים, או עד להשלמת הרפורמה התחרותית בשוק הטיפול בפסולת האריזות, שצפויה לפתוח את התחום לתחרות. הפטור ניתן בתנאים, שהחמירו את ההגבלות החלות על תמיר בנוגע לכהונת בעלי התפקידים בו ובנוגע למידע שניתן יהיה לחשוף בפניהם. זאת על מנת למנוע את החשש ששיתוף הפעולה בין יצרנים ויבואנים שהם בעלי מניות בתמיר, יזלוג לתחומי התחרות ביניהם.

על פי חוק האריזות, האחראיות להבטיח מחזור של פסולת אריזות מוטלת על היצרן או היבואן שמשווק את המוצר הארוז. תמיר הוקמה על ידי יצרנים ויבואנים, ומאז 2010 היא פועלת כגוף מטה שמתקשר עם רשויות מקומיות (לצורך איסוף פסולת ביתית), עם גופים עסקיים (לצורך איסוף פסולת עסקית) ועם יצרנים ויבואנים (לצורך מימון הפעילות ועמידה שלהם ביעדי מחזור).

נכון להיום תמיר היא הגוף היחיד שקיבל הכרה מהמשרד להגנת הסביבה לפעול באופן הזה, כך שהיא למעשה מונופולין מוחלט בתחום. לאחרונה, צוות בין משרדי בו חברה

רשות התחרות, אשר עסק בנושא התחרות בשוק האריזות, המליץ לפתוח את השוק לתחרות ושתזכיר חוק הכולל את השינויים במודל ההפעלה יוגש בתוך שנה. מאחר שפתיחת השוק לתחרות צפויה להשליך על הניתוח התחרותי של פעילות תמיד, הגבילה הממונה את משך הפטור עד שתיכנס לתוקף אסדרה חדשה המתאימה לשוק מרובה גופים או עד תום תקופת ההכרה הנוכחית של תמיד לקראת סוף 2026, לפי המוקדם.

היבט נוסף של פעילות תמיד נוגע לבעלי המניות בה, שהן חברות המתחרות זו בזו במגוון תחומי פעילות, ביניהם: תנובה, שטראוס, החברה המרכזית, טמפו, יפאורה, יוניליווה, סנו, קימברלי קלרק ועוד. החברות האמורות הן בעלות נתחי שוק משמעותיים בתחומי פעילות שונים. ישיבה משותפת של גורמים בכירים בחברות המתחרות זו בזו בדירקטוריון תמיד ודיון שלהם בעלויות הטיפול בפסולת האריזות שהם נדרשים לממן (שנגזר מכמויות הייצור של כל אחד) - עלולה להוביל לחילופי מידע אסורים או לזליגת הדיונים לנושאים שאינם נוגעים לתמיד ונמצאים בלב התחרות בין החברות. על מנת לצמצם את החשש האמור, הקשיחה הממונה על התחרות את התנאים שחלים על תמיד, וצמצמה את סוגי בעלי התפקידים בחברות השונות שיכולים לכהן בדירקטוריון תמיד. בנוסף, החמירה הממונה את התנאים הנוגעים לסוג המידע שניתן להעביר לדירקטוריון תמיד בנוגע ליצרנים וליבואנים השונים.

הממונה הבהירה שגם לאחר הקשחת התנאים האמורים, יש לשאוף לכך שיוכרו עוד גופים שיוכלו להתחרות בתמיד בשוק האריזות.

פטור הסכם הסליקה הצולבת

במאי 2024 הודיעה הממונה על הארכת פטור בתנאים להסדר הסליקה הצולבת. הסדר הסליקה הצולבת הוא הסדר בין חברות כרטיסי החיוב והסולקים, שמאפשר סליקה צולבת של המותגים הבינלאומיים בין הסולקים והמנפיקים השונים. שוק כרטיסי החיוב הוא שוק דו-צידי, כאשר מצד אחד פועלים מנפיקי אמצעי חיוב ללקוחות, ומצד השני פועלים הסולקים, המעבירים את התשלום לבתי העסק השונים.

בפטור נותר התנאי האוסר על מנפיק בעל היקף פעילות רחב או על סולק בעל היקף פעילות רחב, לקשור בין פעילותו כמנפיק ובין פעילותו כסולק. הקשירה בין שני צידי

השוק עשויה להוביל גורם בעל כוח שוק בצידו האחד של השוק, למנף את כוח השוק שלו לטובת צידו השני של השוק.

בחינה ספציפית נעשתה סביב בקשה להחריג קשירה בעת התקשרות עם מקבלי שירותי סליקה בהיקפים קטנים, על מנת לעודד תחרות ביישומוני תשלום בנקאיים, אולם נמצא כי ביטול האיסור עשוי להגדיל את חסמי הכניסה וההתרחבות בפני סולקים שאינם פעילים כמנפיקים. עוד נותרו תנאים נוספים שנכללו בפטור הקודם - דוגמת חובת סליקה יומית, ואיסור קשירה בסליקה של כרטיסי חיוב שונים.

פטור הסכם ההכרה ההדדית

בספטמבר 2024 הודיעה הממונה על מתן פטור בתנאים להסכם ההכרה ההדדית. הסכם ההכרה ההדדית הוא הסכמה הדדית לשימוש של לקוחות שמחזיקים בכרטיסי חיוב שהונפקו על ידי צד להסדר, דוגמת התאגידים הבנקאיים, במכשירים אוטומטיים למשיכת מזומנים (מכשירי ATM). ההסכם נחתם לראשונה בשנת 1984 בין חמשת התאגידים הבנקאיים המסורתיים, כאשר במהלך השנים הצטרפו להסדר גופים נוספים. מטרת ההסדר היא לאפשר ללקוחות שמחזיקים בכרטיס חיוב שהונפק על ידי מי מהצדדים להסדר, למשוך מזומן דרך כלל המכשירים האוטומטיים המתופעלים על ידי צד אחר להסדר, בין אם המכשיר מתופעל על ידי הבנק בו מתנהל החשבון של הלקוח ובין אם לא. בכדי לאפשר את ההסדר נדרש חיבור טכנולוגי בין כל הצדדים לשתי מטרות: הראשונה, לצורך קבלת אישור בזמן משיכת מזומן, לכך שיש יתרת מזומן בחשבון הלקוח (מיתוג ATM). השנייה, לצורך העברת מידע וכספים בין הצדדים (סליקת ATM). עד לאחרונה, מיתוג ATM נעשה באמצעות מתג ה-ATM המתופעל על ידי שבא, בעוד שסליקת ATM נעשתה באמצעות חיבורים בילטרליים בין הצדדים להסדר. החל מהמחצית השנייה של שנת 2023 החלה שבא בהפעלת מערכת סליקת ATM מרכזית, המייתרת לכאורה את הצורך בחיבורים בילטרליים בין הצדדים.

בפטור הוטל תנאי המחייב את הצדדים להסכם לצרף להסכם כל מנפיק או מתפעל מכשירי ATM המעוניין בכך, ללא דיחוי וללא עלות. בנוסף, הוטל תנאי המחייב את

הצדדים להסכם לקבוע מנגנון ליישוב סכסוכים, שיאפשר ייצוג הולם ושוויוני לחברים בהסכם, ושלא יפגע בתחרות בין הצדדים.

תוקף הפטור לחמש שנים כלומר עד ליום 30 ביולי 2029.

ד.2. ייעוצים²

פסולת אריזות

ביולי 2024 השתתפו נציגי רשות התחרות בצוות בין משרדי לבחינת התחרות בשוק פסולת האריזות, יחד עם נציגי המשרד להגנת הסביבה, משרד האוצר, משרד הכלכלה, משרד ראש הממשלה והמועצה הלאומית לכלכלה.

על פי חוק האריזות, האחריות להבטיח מחזור של פסולת אריזות מוטלת על היצרן או היבואן שמשווק את המוצר הארוז. כדי לעשות זאת עליהם להתקשר עם גוף שקיבל את ההכרה של המשרד להגנת הסביבה. לצורך כך, הוקם תאגיד המיחזור תמיר על ידי יצרנים ויבואנים, ומאז 2010 הוא פועל כגוף מטה שמתקשר עם רשויות מקומיות (לצורך איסוף פסולת ביתית), עם גופים עסקיים (לצורך איסוף פסולת עסקית) ועם יצרנים ויבואנים (לצורך מימון הפעילות ועמידה שלהם ביעדי מחזור). נכון להיום תמיר הוא הגוף היחיד שקיבל הכרה מהמשרד להגנת הסביבה לפעול באופן הזה.

על-פי הערכות שהציג המשרד להגנת הסביבה בפני הצוות, מעל 40% מהיצרנים והיבואנים מפרים את החוק ואינם משלמים היום דמי טיפול לגוף המוכר עבור פסולת האריזות שהם אחראים לה, ועל כן מהווים "טרמפיסטים" על המנגנון הכלכלי בחוק. עוד הוצג כי כמות האריזות הנאספת מהמגזר הביתי ברשויות המקומיות, מהווה 18% בלבד מפוטנציאל פסולת האריזות במגזר. למעשה, העמידה ביעדי המיחזור של היצרנים והיבואנים לפי חובתם בחוק, מושגת כיום באמצעות האיסוף מהמגזר המסחרי אף שרוב האריזות משווקות למגזר הביתי. עוד עלה מן הנתונים כי שיעור ההתייקרות בדמי הטיפול ליצרנים ויבואנים, היה גבוה משמעותית משיעור ההתייקרות הממוצע במשק. טיעונים

² הייעוצים המפורטים בפרק זה הם ייעוצים נבחרים, ואינם ממצים את כלל הייעוצים שניתנו על ידי רשות התחרות בשנת 2024.

אלו ונוספים, העלו את החשש כי פעילותו של גוף מוכר יחיד אינה משרתת את המטרות של החוק באופן מיטבי וגורמת לעליית דמי הטיפול.

נכח דברים אלה, הצוות המליץ כי יש מקום לפתוח את שוק מיחזור האריזות לתחרות כדי להביא להתייעלות במנגנון התפעולי והניהולי, וכדי להעלות את כמות האריזות הנאספת ומועברת למיחזור, בדגש על הרחבת האיסוף והמיחזור של אריזות מהמגזר הביתי. עוד הוסכם שכדי לקיים מודל הכולל ריבוי גופים מתחרים, יש להבטיח את רמת השירות הנאותה לציבור, ולדאוג למנגנון איזון ותיאום בין ההכנסות מדמי הטיפול לבין ההוצאות על השירות למגזר הביתי. בנוסף יש לוודא כי המודל שייבחר יכלול מנגנונים למניעת פשיעה, הלבנת הון והונאות. לבסוף הסכים הצוות כי על מנת לעצב מנגנון חדש לאסדרת התחום, יש צורך בתיקון חקיקה, ועל כן התחייב המשרד להגנת הסביבה כי יפיץ תזכיר לתיקון החוק לאחר בחירת מודל התחרותי לפי עקרונות שהסכים עליהם הצוות הבין משרדי, וזאת בתוך שנה.

אחזקות מוסדיים בסוכנויות ביטוח

עם תחילת שנת 2025 פורסם הדו"ח הסופי של הצוות הבין-משרדי לבחינת האחזקות של גופים מוסדיים בסוכנויות ביטוח ואת השלכותיהן. בראשות הצוות עמד מנכ"ל משרד האוצר, והיו חברים בו הממונה על התחרות, הממונה על שוק ההון, והממונה על התקציבים במשרד האוצר. הצוות הגיע למסקנה כי החזקת גופים מוסדיים בסוכנויות ביטוח היא מקרה פרטי של בעיה צרכנית ותחרותית משמעותית יותר הנובעת ממודל התגמול של סוכני הביטוח. מודל התגמול של סוכני הביטוח (המורכב מעמלות המשולמות להם על ידי המוסדיים) מוביל להטיה של סוכנים כלפי גופים מוסדיים מסוימים, באופן שאינו עולה בקנה אחד עם טובת הלקוח וצרכיו. בעיה זו קיימת וודאי, וביתר שאת, כאשר סוכנות הביטוח מצויה בבעלות של גוף מוסדי. הצוות המליץ לבחון מעבר למודל תגמול של תשלום ישיר מהלקוח לסוכן הביטוח, ולהטיל חובות גילוי מוגברות על סוכנויות ביטוח בבעלות מוסדיים.

ייעוץ בעניין היטל היצף על קנאביס רפואי

בנובמבר 2024, בהתאם להחלטת ממשלה 823 (יקר/5), פנה הממונה על היטלי הסחר לממונה על התחרות לקבלת התייחסות ביחס לממצאי בדיקה שערך בעניין חקירת היצף תפרחות קנאביס רפואי מקנדה. מטרתם של היטלי היצף היא להתמודד עם מצב שבו נמצא שהייבוא מביא לפגיעה בתעשייה המקומית, ובכלל זאת לדחיקה של יצרנים מקומיים מהתחום. אחד התנאים לקיומו של היצף הוא מחירי יצוא לישראל אשר נמוכים משמעותית בהשוואה למחיר שבו נמכרת אותה התוצרת בארץ המקור. מאחר שהטלת היטלי היצף כרוכה בנזק לתחרות ולצרכן, פרק ב' לחוק היטלי סחר ואמצעי הגנה, התשנ"א-1990, מגביל את השימוש בסמכות שר הכלכלה והתעשייה להטיל היטל היצף למקרים שבהם יתקיימו שלושה תנאים מצטברים: קיומו של גידול משמעותי בהיקף היבוא של טובין; נזק כולל ומשמעותי או עלילות לנזק כאמור לייצור המקומי; וקשר סיבתי בין הייבוא לבין הנזק החמור כאמור.

לצורך גיבוש עמדתה של הממונה על התחרות נערכה בחינה מקיפה של ענף הקנאביס הרפואי, שכללה שיחות עם גורמים שונים הפועלים בתחום, ועיון במקורות מידע רשמיים גלויים, ובכלל זה בממצאי הממונה על היטלי הסחר ובמידע שהועבר לרשות התחרות ממספר חברות בתחום.

בדצמבר 2024 העבירה הממונה על התחרות לשר הכלכלה את התייחסותה לחקירת היצף תפרחות הקנאביס הרפואי מקנדה. בעמדה זו התייחסה הממונה לפגיעה הצפויה בצרכן בעקבות הטלת היטל היצף בהיבטים של מחיר, איכות ומגוון המוצרים, ולכך שהמקרה שנבחן בחקירתו של הממונה על היטלי הסחר אינו עומד בקריטריונים הנדרשים להטלת היטל היצף. בין היתר, הממונה הצביעה על כך שהשוואת המחירים שערך הממונה על היטלי הסחר התעלמה ממגוון פרמטרים, דבר שהביא למצג של מחיר גבוה יותר בתוך קנדה בהשוואה לייצוא לישראל. בנוסף, הראתה הממונה בעמדתה שלא חלה פגיעה בייצור המקומי, שכן זה גדל באופן משמעותי, הן באופן אבסולוטי והן ביחס ליבוא. לבסוף, התייחסה הממונה בעמדתה לכך שלא נמצא קשר סיבתי בין היבוא לפגיעה לכאורה בתעשייה המקומית, שכן בדיקתו של הממונה על היטלי הסחר ביחס לקשר הסיבתי התעלמה מגורמים נוספים להם השפעה על השינויים שהתרחשו בתעשייה המקומית, ובראשם השינויים הרגולטורים של משרד הבריאות. כך, מבדיקת

הרשות עלה כי בשנים האחרונות נקט משרד הבריאות במדיניות שמטרתה להקל על הרגולציה בתחום הקנאביס הרפואי, לפתוח את התחום לתחרות ולהוביל להורדת מחירי הקנאביס הרפואי, וננקטו מגוון צעדים התומכים במדיניות זו.

לאור כל אלו, המליצה הממונה על התחרות שלא להטיל היטל היצף על קנאביס רפואי המיובא מקנדה. היטל ההיצף לא יצא אל הפועל.

וועדת דור 5 שירותים מתקדמים בסלולר

במרץ 2023 מינה שר התקשורת צוות בין-משרדי לקידום פריסת תשתיות סלולר דור 5, לנוכח החשיבות הלאומית בקיומן של תשתיות תקשורת סלולריות מתקדמות לכלל הציבור שיותאמו לצרכים הנוכחיים והפוטנציאליים של הציבור והמשק, ולהבטחת התנאים שיאפשרו שימוש ביישומים מתקדמים הפועלים בעולם על גבי רשת סלולרית בנגישות לכלל הציבור, לשם פיתוח החדשנות, הכלכלה והתחרות הטכנולוגית. הצוות הוקם מכוח החלטת הממשלה 225 מיום 24.2.2023 וכלל נציגים של משרד התקשורת, משרד ראש הממשלה, אגף התקציבים במשרד האוצר, בנק ישראל, רשות החדשנות ורשות התחרות.

בסוף שנת 2024, הגיש הצוות הבין-משרדי לשר התקשורת דו"ח המפרט את ממצאי הבדיקה ורשימה של המלצות שייטעו בקידום פרישת תשתיות סלולר דור 5, ביניהן הסרת חסמים ועידוד כניסה של שחקנים חדשים (שאינם חברות סלולריות) לתחום התשתית הסלולרית, בחינת מדיניות שיתוף הרשתות, בחינת הכללים הרגולטוריים החלים על מפעילים וירטואליים, קידום אספקת שירותים ושימושים מתקדמים ברשויות מקומיות, הנגשת מבני ציבור להקמת מתקנים סלולריים, הסברה לגבי היעדר נזקי הקרינה הבלתי מייננת לצד התועלת שברביבו אנטנות להיקף החשיפה לקרינה, הקמת מערכת אשר תשקף לציבור הצרכנים את איכות הרשת הסלולרית של כל אחד מהמפעילים מנקודת מבט צרכנית ועוד.

קידום תשתיות הדיגיטל בשלטון המקומי

תחום שירותי מערכות הליבה המוניציפליות כולל מספר ספקיות טכנולוגיה בודדות. למצב זה השלכות רוחביות שפוגעות ברשויות המקומיות, מביאות לעלויות גבוהות יותר ומעכבות שיפורים טכנולוגיים שרצויים הן על ידי הרשויות והן על ידי התושבים.

על מנת להתמודד עם בעיה זו, ועם בעיות נוספות בתחום, הוקם באמצע שנת 2023 צוות בין-משרדי בהובלת מערך הדיגיטל הלאומי וארגון הג'וינט, שמטרתו לקדם שירותים דיגיטליים מוניציפליים-ממשלתיים מיטביים באמצעות יצירת ממשקים איכותיים בין משרדי הממשלה לרשויות המקומיות. עוד עסק הצוות בהסדרת הנגישות והבעלות של הרשויות המקומיות על הנתונים במערכות אלו ובקידום סטנדרטים רוחביים לשירותים ברשויות המקומיות.

רשות התחרות היתה חברה בצוות לצד נציגים של גורמים רבים בהם רשויות מקומיות שונות, החשב הכללי במשרד האוצר, אגף תקציבים במשרד האוצר ומשרד הפנים. במסגרת עבודת הצוות השתתפה הרשות במפגשים רבים וקידמה הסרת חסמי כניסה לשחקנים חדשים בתחום, והסרת חסמי מעבר של הרשויות המקומיות בין הספקיות השונות. עם סיום עבודת הצוות, בסוף שנת 2024 גובשה הצעת חוק שהתבססה על המלצות הצוות ונכללה בחוק ההסדרים.

ייעוץ למשרד הכלכלה - רשות מקרקעי ישראל

בחודש מאי 2024 שלחה הממונה על התחרות למשרד הכלכלה ממצאי בדיקה שערכה לבקשת שר הכלכלה, והתמקדה בכשלים התחרותיים בעקבות מעורבותה של רשות מקרקעי ישראל (רמ"י) בשוק הנדל"ן למגורים. בדיקת הרשות התמקדה בכל אחד ממקטעי השרשרת בהליך ייצור דירה - קביעת יעדים; תכנון הקרקעות; אישור תכניות; שיווק קרקעות; והוצאת היתרים. מן הבדיקה עלו מספר כשלים עיקריים הנוגעים לפעילותה של רמ"י, ובמסגרת הייעוץ המליצה הממונה על צעדים מעולמות התחרות במטרה לפתור חלק מהכשלים ולהביא להורדת מחירים.

הכשל הראשון שעלה בבדיקה הוא אי עמידתה של רמ"י ביעדי התכנון והשיווק שנקבעו לה על ידי קבינט הדיור, זאת לצד קביעה של יעדים שאינם תואמים את צרכי הביקוש

ולעיתים אף אי קביעת יעדים כלל. לכן, המליצה הממונה כי הממשלה תקבע יעדים אפקטיביים המותאמים לצרכי הציבור, תוך הגדרת מנגנוני פיקוח יעילים על מנת לייצר לרמ"י תמריץ להגדיל את היצע יחידות הדיור בהיקפים הנדרשים ולהבטיח שתעמוד ביעדים שהוצבו.

כשל שני שעלה הוא היעדר תמריצים לגורמי התכנון לבצע תכנון איכותי שתואם את צרכי הציבור, בין היתר מבחינת ייעודי הקרקעות ומועדי שיווקן משעה שעמדו ביעד שהוצב להם. לכן, המליצה הממונה לייצר תמריצים נוספים לגופי התכנון השונים, בהם רמ"י, משרד השיכון, דירה להשכיר וכו', להתחרות זה בזה על אותה קרקע, באמצעות תגמול על התכנונים שיושלמו על ידם. פתרון אפשרי נוסף שהוצע על ידי הממונה הוא הרחבת הפרקטיקה של שיווק קרקעות לא מתוכננות ישירות ליזמים פרטיים (מכרזי קרקע בלתי מתוכננת - מקב"ת).

כשל נוסף נובע מהעובדה שרמ"י משווקת את הקרקעות במכרז למרבה במחיר על מנת להשיא את ההכנסות ממכירת הקרקעות, זאת באופן שמוביל לעליית מחירי הדיור. לכן, המליצה הממונה לקדם פעולות שיתמרו את רמ"י להעדיף שקילה של שיקולי תחרות במכרזים על פני השאת רווחים. בנוסף, המליצה הממונה ליישם את ההמלצות שהוגשו לשר השיכון והבינוי בשנת 2013 על ידי צוות בין משרדי למניעת ריכוזיות במקרקעין, וכן ליישם את העקרונות שגובשו בשנת 2023 על ידי צוות בין משרדי נוסף בנושא שכללו המלצה כי רמ"י לא תקצה קרקע למגורים ליום במידה והוא מחזיק למעלה מ-20% מכלל יחידות הדיור שהוקצו על ידי רמ"י בתב"ע עד לאותו מועד.

בנוסף, בדיקת הרשות העלתה כי קיים כשל במקטע אישורי התוכניות, שכן קיימים עיכובים רבים בקבלת האישורים וההיתרים הנדרשים, אולם קיים קושי לנתח את חלקה של רמ"י בפעילות ועדות התכנון, וכן עלה כי לעיתים קיים יתרון לגודלה של רמ"י לצורך קידום תהליכים. לכן, בנוגע לכשלים שקשורים לפעילות ועדות התכנון והבנייה בשלב התכנון ובשלב הנפקת היתרי הבניה הוצע לנהל דיון רחב נפרד, מאחר שמדובר בנושא משמעותי ומורכב שחורג מפעילותה של רמ"י וקשור לגורמים רבים נוספים.

לבסוף, ערכה הרשות סקירה בינלאומית שהשוותה בין מודלים שונים בעולם ביחס לבעלות, תכנון ושיווק של קרקעות.

ייעוץ למשרד התחבורה - רישיון ייבוא "פאריזון"

בנובמבר 2024 ייעצה הממונה על התחרות למשרד התחבורה בנוגע לבקשה שהגישה חברת גיאו מוביליטי בע"מ מבית קבוצת יוניון, לקבלת רישיון ייבוא עבור מותג פאריזון (Farizon) בקטגוריה N1 (רכבים מסחריים עד 3.5 טון). פאריזון הוא מותג מבית קונצרן הרכב הסיני המוביל ג'ילי (Geely), המתמחה ברכבים מסחריים ממגוון סוגים. יוניון מוטורס, היא אחת מיבואניות הרכב המובילות בישראל, ומחזיקה בהיקף פעילות משמעותי בקטגוריית הרכבים המסחריים עד 3.5 טון בזכות דגם הטנדרים טויוטה היילקס. מבדיקת הרשות עלה כי הענקת הרישיון המבוקש לגיאו מוביליטי אינה מקדמת את התחרות, בשל חלקה המשמעותי של יוניון בקטגוריית הרכב N1. למרות שפאריזון לא משווקים כיום דגם טנדרים המתחרה בטויוטה היילקס, הם יוכלו לעשות זאת בעתיד וכתוצאה מכך קיימת אפשרות לאובדן תחרות פוטנציאלית במידה והרישיון יוענק לגיאו מוביליטי. לפיכך ייעצה הממונה על התחרות למשרד התחבורה שלא לאשר את מתן הרישיון.

הוועדה הבין-משרדית להגברת התחרות בשוק הרכב

בספטמבר 2024 הוקמה וועדה בין-משרדית בראשות משרד התחבורה, בו חברה רשות התחרות יחד עם משרד האוצר ומשרד הכלכלה, לבחינת צעדים להגברת התחרות בשוק הרכב. הוועדה התכנסה ודנה במספר סוגיות הקשורות בתחרות בין יבואני הרכב בקטגוריות הרכב השונות ובתהליך הקצאת רישיונות הייבוא, במטרה לעודד כניסת מתחרים חדשים לתחום. הצוות נמצא בשלב של כתיבת ההמלצות, שיפורסמו במסגרת דוח הוועדה.

ייעוץ להגברת התחרות בשוק הרכב - מדד עלות תחזוקת רכבים

בחודש אוגוסט 2024 פרסמה רשות התחרות את הייעוץ למשרד התחבורה בנושא מדד עלות תחזוקת רכב.

פרסום מדד עלות תחזוקה הוא המלצה בעקבות מחקר שערכה רשות התחרות בשנת 2021, לפיו קיימים פערים של עשרות אחוזים בין דגמי הרכב השונים בישראל ביחס בין עלות סל חלקי החילוף למחירי הרכבים עצמם. בשים לב לאמור, הרשות מצאה שיש לפרסם מדד עלות תחזוקה שיתבסס על נתוני אמת בדבר עלותם של תיקונים שונים שבוצעו ברכבים, ביחס לכל דגם רכב בנפרד. על פי המלצת רשות התחרות המדד יציג את העלות השנתית הממוצעת לטיפול ברכב, בחלוקה לדגמים. המדד יסייע לצרכנים לטייב את הליך קבלת ההחלטות בעת רכישת רכב ויוביל להוזלת מחירי חלקי החילוף, מאחר שצרכן יוכל לקחת בחשבון את העלויות השוטפות של החזקת הרכב, כבר במעמד הרכישה.

ייעוץ להגברת התחרות- שמאות תיקוני רכב לפי מחירי שוק

בחודש נובמבר 2024 פרסמה רשות התחרות את עמדתה בעניין ביטול חובת ציטוט מחירי מחירון חלקי חילוף לרכבים בדו"ח שמאות (תקנות השמאים). ביטול חובה זו ותיקון תקנות השמאים כפי שיפורט להלן היו צפויים להביא בשורה צרכנים ולהוזיל את עלות החזקת רכב פרטי.

כיום, בהתאם להוראות הקיימות לשמאי הרכב, במקרה של אירוע תאונתי מחויבים השמאים לבסס את הערכת השווי שלהם על מחיר המחירון של חלקי החילוף שקבע ספק החלפים. מחיר זה גבוה משמעותית ממחירם בפועל של חלקי החילוף. כל עוד שמאי הרכב חייב להתבסס על מחיר המחירון, נוצר תמריץ לספקי החלפים לקבוע מחיר מחירון גבוה. זאת במיוחד, כאשר רווחים אלו מתחלקים, בצורה כזו או אחרת, בין ספק החלפים לבין המוסך.

המצב כיום יוצר עיוות שגורם לניפוח עלויות חברות הביטוח בהיקף של מאות מילוני שקלים בשנה, שמתגלגלות בתורן לכיס של הציבור הישראלי דרך העלאת מחירי פרמיות ביטוחי הרכב.

שינוי ההנחיות הקיימות באופן שיחייב את השמאי לבסס את הערכת השווי שלו על "מחיר השוק" של חלקי החילוף, ולא על מחיר המחירון, עשוי למנוע את העיוות המתואר ולהביא להפחתה משמעותית של העלויות העודפות אותן משלמות חברות הביטוח

הקצאת רציף 25 לשימוש נמל אשדוד

בעקבות פניית רשות החברות הממשלתיות, פתחה רשות התחרות בבדיקה בדבר אפשרות הקצאת רציף 25 לשימוש נמל אשדוד.

מבדיקת רשות התחרות עלה כי ברציף 25 טמון פוטנציאל תחרותי בענף נמלי הים בכלל, ובתחום המטען הכללי בפרט, תחום בו קיימת חשיבות יתרה לעידוד התחרות. לעמדת רשות התחרות, ככל שיש אפשרות להפעיל את רציף 25 לטובת שימושים נמליים שונים, אזי עריכת מכרז שיקנה הזדמנות אמיתית לשחקנים אחרים להשתתף ולזכות בזכות להפעלת הרציף תביא לתוצאה התחרותית הטובה ביותר. זו, בתורה, צפויה להביא לעלייה בכמות ובאיכות הפעילות הנמלית בישראל ולהורדת מחירה. משכך, רשות התחרות סברה כי יש להימנע מלהגביל את המציעים העונים ל-RFI בתנאים שאינם מחויבים המציאות ובהם למשל הגבלת זמן השימוש ברציף. בכך, יש כדי לסייע ככל האפשר לכך שהפעלת הרציף על ידי הזוכה שיבחר במכרז, יאפשר את קיומם של תרחישים בעלי כדאיות כלכלית להפעלת הרציף לפעילות נמלית משמעותית.

ד.3. אכיפה מנהלית

אס או אס אנרגיה אקספרס בע"מ

ביום 30 בדצמבר 2020 קבעה הממונה על התחרות כי חברת אס או אס אנרגיה אקספרס בע"מ ניצלה את מעמדה לרעה כבעלת מונופולין בכך שהתנתה את אספקת שירותיה בתחום תדלוקי השטח בדרישה מלקוחותיה לבלעדיות. על החברה הושת עיצום כספי בגובה 6,362,174 ₪ ועל נושא משרה בחברה עיצום כספי בגובה 348,085 ₪.

ביום 2 בדצמבר 2021 עררו החברה ונושא המשרה על החלטת הממונה לבית הדין לתחרות. ביום 16 בדצמבר 2024 הגיעו החברה ונושא המשרה להסכמה עם הממונה על התחרות, במסגרתו נמשך הערר וקביעת הממונה הפכה חלוטה. כן הופחת במסגרת ההסדר 10% מסכום העיצומים שהוטלו בשל החסכון במשאבים כתוצאה מההסדר.

ביום 16 בדצמבר 2024 בית הדין אישר את הסדר הפשרה. ההסדר משקף איזון ראוי בין השיקולים השונים ומקדם את אינטרס הציבור באופן המיטבי. ההסדר ייתר את המשך

ההתדיינות בין הצדדים, תוך חיסכון ניכר במשאבי ציבור וזמן שיפוטי, ולקביעת הממונה ניתן תוקף חלוט, באופן שיש בו כדי להנחות את השוק ביחס לאיסור על בעל מונופולין לנצל מעמדו לרעה.

שימוע לפני הכרזה על אינטר אפ כבעלת מונופולין

הממונה על התחרות הודיעה לחברת אינטר אפ מעליות בע"מ שהיא שוקלת להכריז עליה כבעלת מונופולין במתן שירות למעליות מתקדמות של מיצובישי שהותקנו בבנייני מגורים. המעליות אליהן מתייחסת ההכרזה הן מעליות מתקדמות המיובאות כערכה מהיצרן הזר, ואשר מותקנות בחלק הארי של בנייני המגורים החדשים. הכרזה זו נשקלת, בין היתר, מאחר שאינטר אפ נסמכת על פסק דין משנת 2009 לפיו היא אינה בעלת מונופולין בתחום שירות למעליות.

החוק מחייב את בעלי הדירות לדאוג למצבן הבטיחותי והתקני של המעליות, ולכן הכרחי להתקשר עם חברה המספקת שירות למעליות ואמונה על אחזקה שוטפת ותיקונים. בכדי לתת שירות זה ישנו צורך בגישה לתוכנה וחלקי חילוף ייחודיים מקוריים. כמו כן, העובדה שהמעליות מיובאות כערכה אחת מחזקת את הייחודיות הנדרשת לצורך אחזקת המעליות ותיקונן. בשל כך, מתן שירות לכל סוג של מעליות מתקדמת הוא שוק המשך רלוונטי נפרד - שבו יתרון משמעותי מובנה למתקין המעלית שנמצא בקשרי בעלות או קשרים חוזיים עם יצרן המעליות. בנוסף, הבחירה איזו מעלית להתקין בבניין מתקבלת על ידי הקבלן או היזם שבונים את הבניין. אולם, הקבלן הוא לא מי שמשלם על השירות למעלית לאורך זמן. בדיקת הממונה מצאה שאינטר אפ נותנת שירות לכמעט 100% ממעליות מיצובישי שהותקנו בבנייני מגורים, ומשכך היא בעלת כוח שוק רב בשוק זה.

ארגנטולס בע"מ

לאחר שביום ה-25 ביולי 2022 קבעה הממונה על התחרות שהסדרי קביעת מחיר מינימום שארגנטולס הייתה צד להם בתחום כלי העבודה החשמליים הם הסדרים כובלים והטילה עיצומים כספיים על ארגנטולס ועל שלושה נושאי משרה, ולאחר שבינואר 2023 ארגנטולס עררה על החלטת הממונה לבית הדין לתחרות, בינואר 2024 הגיעו ארגנטולס ונושאי המשרה להסדר פשרה עם הממונה על התחרות. על פי הסדר הפשרה שאישר בית הדין לתחרות ביום 25 בינואר 2024, הערר נמשך כך שקביעת הממונה תהא חלוטה,

וכן העיצום הכספי שהוטל על ארגנטולס יופחת בשיעור של 8%, והעיצומים שהוטלו על נושאי המשרה בוטלו. הסדר זה משקף את האיזון הראוי בין השיקולים השונים ומקדם את האינטרס הציבורי באופן המיטבי. התוקף החלוט של קביעת הממונה מנחה את השוק ביחס להסדרי הכתבת מחיר אנכית, במיוחד בשים לב לכך שקביעה זו היא המקרה ראשון של הטלת עיצומים כספיים בשל הסדרי הכתבת מחיר. כמו כן, תוקפה החלוט של הקביעה מקל על ניהולם של הליכי אכיפה פרטית נגד ארגנטולס בדבר הסדרי הכתבת המחיר להם הייתה צד, שכן הקביעה היא ראייה לכאורה בכל הליך משפטי. בנוסף, ייתור הליך הערר יביא לחיסכון ניכר במשאבי הציבור ובזמן שיפוטי.

בזק

ביום 4 בספטמבר 2019, ניתנה החלטת הממונה על התחרות לפיה בזק ניצלה את מעמדה המונופוליסטי לרעה בניגוד לסעיף 29א לחוק התחרות, וסירבה סירוב בלתי סביר לספק מוצר בניגוד לסעיף 29 לחוק. במסגרת החלטה זו הטילה הממונה עיצום כספי כולל בסך של 30 מיליון ש"ח על חברת בזק, וכן עיצום כולל בסך של 500 אלף ש"ח על נושא משרה בחברה.

בזק הגישה ערר על החלטת הממונה, וביום 23 באוקטובר 2023, נתן בית הדין לתחרות פסק דין הדוחה את הערר שהגישו בזק ונושא משרה בה במלואו. בזק הגישה ערעור לבית המשפט העליון ביחס להחלטת בית הדין שהתיר פרסום משפט מסוים בפסק הדין. לאחר דיון, בית המשפט העליון התיר לפרסם חלקים אשר חושפים את עמדת היועץ המשפטי של בזק בזמן אמת, אשר מהם עולה כי בזק הבינה בתקופת ההפרה כי מעשיה מנוגדים לחובות המוטלות עליה.

קבוצת ריכוז בתחום הבנקאות

ביום 26 במרץ 2024 הודיעה הממונה על התחרות לבנק לאומי, בנק הפועלים, בנק דיסקונט, בנק מזרחי (לרבות בנק יהב) והבנק הבינלאומי כי בכוונתה לקבוע שהם קבוצת ריכוז בענף של השירותים הבנקאיים ללקוחות קמעונאיים ולתת להם הוראות בתחום הפיקדונות, בכפוף לשימוע.

נכון לסוף שנת 2022 חמש הקבוצות הבנקאיות שולטות ביחד ב-98% מסך נכסי המערכת הבנקאית, כאשר הן מובלות על ידי קבוצת לאומי וקבוצת הפועלים, המחזיקות יחד בכ-57% מסך נכסי המערכת הבנקאית.

המערכת הבנקאית בישראל מאופיינת בתחרות מועטה, בייחוד נוכח התנהלות הבנקים עצמם. תחרות מועטה זו באה לידי ביטוי, בין היתר, בהפעלת כוח שוק על ידי הבנקים בתחום הפיקדונות.

על כן, הממונה שוקלת לקבוע כי הבנקים האמורים הם קבוצת ריכוז ולתת להם הוראות בתחום הפיקדונות.

במסגרת ההליך, השמיעו הבנקים בפני הממונה על התחרות את טענותיהם בנוגע לכוונתה לקבוע כי הם קבוצת ריכוז ולהטיל עליהם הוראות, וכן קיימה הממונה על התחרות היועצויות עם מאסדרים פיננסיים בנושא. במהלך שנת 2025, יבחנו טענות ותתקבל החלטה.

ניצול מעמד לרעה באספקת תרופה

במסגרת בדיקת הממונה על התחרות, עלו אינדיקציות לכך שחברת Bristol Myers ("BMS") ו- Sqibb וחברת ניאופרם הציבו, לכאורה, תנאים בלתי סבירים לאספקת דוגמאות של תרופת האימונוביד, המשמשת לטיפול במחלת סרטן הדם המתפתחת בתאי פלזמה במח העצם ונקראת מיאלומה נפוצה.

קבלת דוגמה של תרופת האימונוביד היא שלב הכרחי על מנת להשלים הליך של רישום תרופה גנרית שתתחרה באימונוביד, בכדי להשוות בין התרופות. בין התנאים שהוצבו על ידי BMS וניאופרם: עריכת ביטוח בגובה 10 מיליון ש"ח, מסירת מידע על חברת הגנריקה לרבות מידע פיננסי ועסקי, אספקת התרופה רק כעבור חודשיים ממועד החתימה על הסכם התנאים כאשר התרופה קיימת במלאי ועוד. מדובר בתנאים שלא נדרשו מקופות החולים הרוכשות אימונוביד, ממטופלים הרוכשים באופן פרטי, ומעורכי מחקרים אחרים אשר ביצעו מחקרים שלא למטרת פיתוח גנריקה מתחרה. העיכוב באספקה שנמשך כ-5 חודשים היה עלול לעכב את כניסת התרופה הגנרית לשוק ואף לגרום לכך שלא ייכנסו לשוק מתחרים גנריים שהיו עשויים להיות מאוימים מהתנאים שהוצבו .

בדיקת רשות התחרות העלתה כאמור אינדיקציות לכך ש BMS ניצלה את מעמדה לרעה והייתה צד להסדר כובל. הממונה על התחרות ו BMS-הגיעו לצו מוסכם על פיו BMS תשלם 10 מיליון ש"ח לאוצר המדינה מבלי להודות בהפרות של חוק התחרות.

חברת BMS היא חברת תרופות עולמית והיצרנית של תכשיר האימונוביד. זו הפעם הראשונה בה התבצעה אכיפה גם על ידי רשות התחרות בישראל של דיני ההסדרים הכובלים ודיני המונופולין כנגד חברת תרופות בינלאומית.

הצו המוסכם הועמד לעיון הציבור והוא צפוי להיות מוגש לאישור בית הדין לתחרות.

בנוסף, ביום 12 בפברואר 2024 הודיעה הממונה על התחרות לחברת ניאופרם סיינטיפיק בע"מ ולנושא משרה בה שהיא שוקלת להכריז עליה כבעלת מונופולין באספקת תרופת האימונוביד בישראל, ולקבוע כי הייתה צד להסדר כובל וכי ניצלה את מעמדה המונופוליסטי לרעה ולהטיל עליה ועל נושא משרה בה עיצום כספי.

בדיקה יזומה של הפרות חוק המזון והטלת עיצומים

בראשית שנת 2022 פתחה הממונה על התחרות בבדיקה רוחבית של כלל ההסכמות הקיימות בין ספקי המזון הגדולים לקמעונאי המזון הגדולים. הבדיקה התמקדה בהתנהגות הספקים ובחנה את ההסכמים המסחריים שבין כל אחד מהספקים הגדולים לבין כל אחד מהקמעונאים הגדולים ואת עמידתם בהוראות חוק המזון. לאחר בחינת כלל ההסכמים המסחריים בין כל ספק גדול לכל קמעונאי גדול, עלו אינדיקציות להפרות חוק המזון על ידי מספר לא מבוטל של ספקים גדולים. בשנת 2023 הגיעה הממונה להסכמות בדבר הטלת עיצומים עם שבעה ספקים גדולים שעלה חשש כי הפרו את חוק המזון. לאורך כל שנת 2024, המשיכה הרשות בבחינת התנהלות שאר הספקים הגדולים ובמהלכה, הגיעה להסכמות נוספות בדבר הטלת עיצומים כספיים על ספקים נוספים בסך כולל של כ-80 מיליון ש"ח ששולמו לאוצר המדינה.

העיצומים המוסכמים אליהם הגיעה הממונה עם הספקים הגדולים המפורטים להלן, בדומה לעיצומים המוסכמים אליהם הגיעה הממונה בעבר עם ספקים גדולים, מאפשרים

אכיפה מהירה ויעילה של הוראות חוק המזון, ומגבירים את ההרתעה בענף המזון מפני הפרה. רשות התחרות משלימה את הליך האכיפה המדובר בימים אלו.

סנו

ביום 3 באפריל 2024 פרסמה הממונה על התחרות להערות הציבור הודעה מוסכמת על כוונת חיוב במסגרת הסכמות אליהן הגיעה עם סנו בע"מ, לפיה סנו תשלם כ-16 מיליון ש"ח בגין הפרות סעיפים של חוק המזון, האוסרים על התערבות בשטחי תצוגה אצל קמעונאים, על המלצות מחיר לצרכן לקמעונאים ועל העברות תשלומים לקמעונאים, בכסף ובשווה כסף, שלא כהנחות למוצרים אותם היא מוכרת להם.

נטו

ביום 17 באפריל 2024 פרסמה הממונה על התחרות להערות הציבור הודעה מוסכמת על כוונת חיוב, במסגרתה תשלם נטו סך של כ-18 מיליון ש"ח: 13.7 מיליון ש"ח בגין הפרות סעיפי חוק המזון האוסרים על התערבות בשטחי תצוגה והמלצות מחיר לקמעונאים, ובנוסף, 4.5 מיליון ש"ח על העברת מענה שאינו שלם לדרישת נתונים מאת הממונה על התחרות, כחלק מבדיקה רוחבית אותה ערכה הרשות.

דיפלומט

ביום 5 במאי 2024 פרסמה הממונה על התחרות להערות הציבור הודעה מוסכמת על כוונת חיוב במסגרת הסכמות אליהן הגיעה עם דיפלומט מפיצים (1968) בע"מ, על פיה דיפלומט תשלם למעלה מ-9 מיליון ש"ח בגין הפרות סעיפים של חוק המזון, האוסרים על התערבות בשטחי תצוגה אצל קמעונאים, והעברות תשלומים לקמעונאים, שלא כהנחות למוצרים אותם היא מוכרת.

סוגת

ביום 15 במאי 2024 פרסמה הממונה על התחרות להערות הציבור הודעה מוסכמת על כוונת חיוב במסגרת הסכמות אליהן הגיעה עם סוגת תעשיות בע"מ. במסגרת ההסכמות תשלם סוגת סך של 18 מיליון ש"ח בגין הפרות סעיפים של חוק המזון, האוסרים על התערבות בשטחי תצוגה אצל קמעונאים, והמלצות מחיר לצרכן לקמעונאים.

טמפו

ביום 28 במאי 2024 פרסמה הממונה על התחרות להערות הציבור הודעה מוסכמת על כוונת חיוב במסגרת הסכמות אליהן הגיעה עם טמפו משקאות בע"מ, במסגרת ההסכמות טמפו תשלם 4 מיליון ש"ח בגין הפרות סעיפים של חוק המזון, האוסרים על התערבות בשטחי תצוגה אצל קמעונאים, ועל המלצות מחירי מוצריה לצרכן אצל קמעונאים.

ויליפוד

ביום 17 ביולי 2024 פרסמה הממונה על התחרות להערות הציבור הודעה מוסכמת על כוונת חיוב במסגרת הסכמות אליהן הגיעה עם ג. ויליפוד אינטרנשיונל בע"מ, על פיה ויליפוד תשלם כ-11.6 מיליון ש"ח בגין הפרות סעיפים של חוק המזון, האוסרים על התערבות בשטחי תצוגה אצל קמעונאים, ועל המלצות מחירי מוצריה לצרכן אצל קמעונאים.

צו מוסכם מזרע וזילבר

ביום 3 בנובמבר 2024 בית הדין לתחרות נתן תוקף של צו להסכמות בין הממונה על התחרות לבין מזרע (מקבוצת טיב טעם) וזילבר. במסגרת ההסכמות זילבר ומזרע תשלמנה סך של כ-1.4 מיליון ש"ח בשל הפרות חוק התחרות.

ההפרות התרחשו במסגרת מיזוג שנערך בין מזרע לזילבר, והובא לאישור הממונה כנדרש בחוק. על-פי בדיקת הממונה על התחרות, טרם אישור המיזוג בין הצדדים הועברו מזילבר למזרע מסמכים המכילים מידע מסחרי רגיש תחרותית, באופן שחורג מכללי ההתנהגות המופיעים בגילוי דעת 2/14 שפרסמה הממונה על התחרות, העוסק בחשיפת מידע טרם עסקה בין מתחרים.

העברת מידע כחלק מביצוע בדיקות נאותות ומההיערכות למיזוג היא חיונית להבהרת מצב החברות טרם המיזוג. יחד עם זאת, כפי שמפרט גילוי הדעת, לא ניתן להעביר מידע בין מתחרים באופן שאינו מוגבל, בשל החשש שהעברות מידע שכאלה יפחיתו את התחרות ביניהם.

מטרו מוטור

ביום 3 באפריל 2024 הודיעה הממונה כי בהתאם לסמכותה בחוק, היא קובעת שמטרו מוטור שיווק (1981) בע"מ (מטרו מוטור) הייתה צד להסדר כובל אסור.

בגין היותה צד להסדר כובל הממונה הטילה על מטרו מוטור עיצום כספי בסכום של כ-20.8 מיליון ש"ח, ועל מנכ"ל מטרו מוטור במועד הפרת החוק, עיצום כספי בסכום של כ-621 אלף ש"ח. העיצום הוטל משום שמטרו מוטור שיווקה במקביל טרקטורוני מותג ARCTIC CAT וגם טרקטורוני ימאהה וזאת על אף שהממונה קבעה כבר ב-2021, שמדובר בהסדר כובל.

קביעת הממונה משנת 2021 נוגעת להסדר כובל בין מטרו מוטור לחברת Yamaha Motor Europe N.V (ימאהה), שעניינו ייבוא ושיווק טרקטורונים מתוצרת ימאהה בידי מטרו מוטור.

ביום 11 במאי 2021 פרסמה הממונה קביעה, לפיה הסכם בין מטרו מוטור לימאהה ליבוא טרקטורונים ורכבים תפעוליים מתוצרת ימאהה הוא הסדר כובל. ביחס לטרקטורונים, קודם להתקשרות עם ימאהה, מטרו מוטור ייבאה ושיווקה טרקטורונים של יצרנים נוספים שמותגיהם מתחרים בימאהה, בהם טרקטורוני מותג ARCTIC CAT, ואחזה בנתחי שוק משמעותיים ביבוא ובשיווק של רכבים אלה.

הפיכתה של מטרו מוטור ליבואנית ומשווקת של טרקטורונים גם מתוצרת ימאהה עלולה הייתה ליצור למטרו מוטור כוח שוק כלפי הצרכנים, והייתה עלולה לפגוע בתחרות שבין ימאהה לבין יצרנים של מותגים אחרים המשווקים בידי מטרו מוטור.

תחילה עררה מטרו מוטור על קביעת הממונה משנת 2021, אך בהמשך משכה את הערר. הממונה פירטה מספר תנאים מצטברים שלעמדתה תהווה התקיימותם שינוי נסיבות שמפיג את החששות התחרותיים שעולים מההסדר עם ימאהה, כך שהוא לא יקים חשש לפגיעה משמעותית בתחרות. אחד מאותם תנאים היה שמטרו מוטור לא תחל למכור טרקטורונים מתוצרת ימאהה עד לסיום יחסיה המסחריים עם יצרנית ARCTIC CAT ומכירת מלוא מלאי הטרקטורונים ממותג ARCTIC CAT שבדשותה.

על רקע זה חתמה מטרופוליס מוטור על הסכמים עם סוכנים בלעדיים שלה, הנחזים לכאורה כהסכמי מכירה של מלאי הטרקטורונים שנותר ברשותה ממותג זה. אולם, הממונה מצאה כי לא נעשתה מכירה אמיתית של הטרקטורונים לסוכנים, כך שבפועל מטרופוליס מוטור המשיכה למכור טרקטורונים ממותג ARCTIC CAT במקביל למכירת טרקטורוני ימאהה, באופן שעלול לפגוע פגיעה משמעותית בתחרות.

נמל אשדוד

ביום 8 בינואר 2024 ניתן פסק דינו של בית המשפט העליון (כבוד השופטים עמית, ברוך, גרוסקופף). פסק הדין אישר את קביעת הממונה על התחרות לפיה מתווה הנחות המטרה של נמל אשדוד עלול היה לפגוע בתחרות מול נמל חיפה בפעילות פריקת רכבים והעלה את סכום העיצום הכספי לסכום המקרי אותו הטילה הממונה בסך 9- מיליון ש"ח. המערערים חויבו בהוצאות ההליך בסך של 200,000 ש"ח.

במרכז הפרשה עומדים הסכמים סודיים של נמל אשדוד עם יבואני הרכב הגדולים בישראל למתן הנחות לפריקת רכבים. נמל אשדוד קבע עבור כל יבואן יעד שהותאם לו באופן ספציפי של כמות רכבים שעליו לפרוק בנמל אשדוד כתנאי לקבלת ההנחה. היעד שיקף את עיקר היקף הייבוא השנתי הצפוי של כל יבואן. הנחות ניתנו "רטרואקטיבית" כלומר, הזכאות להנחות חלה רק לאחר עמידה ביעד. יבואן שלא עמד ביעד השנתי, בגלל שהחליט לפרוק רכבים גם בנמל חיפה, היה צפוי לאבד את כל ההנחות גם על הרכבים שכן פרק בנמל אשדוד. מבנה הנחות זה גרם לכך שעל מנת להצליח להתחרות ולשכנע יבואנים לפרוק רכבים בנמל חיפה נדרש נמל חיפה לפצות כל יבואן על הפסד ההנחה. משמעות הדבר היא כי נמל חיפה היה צריך לפרוק כמות לא מבוטלת של רכבים בחינם כדי להתגבר על מתווה ההנחות בו נקט נמל אשדוד. בכך, יצר הנמל חסם תחרות שאינו מבוסס על תחרות לגופו של עניין בפני נמל חיפה.

בגין מעשים אלה של נמל אשדוד, קבעה הממונה על התחרות שהנמל ניצל את מעמדו לרעה באופן שעלול לפגוע בתחרות והוטלו על הנמל עיצומים בסך 9 מיליון ש"ח ועל שני נושאי משרה בכירים בנמל הוטלו עיצומים בסך 20,000 ש"ח כל אחד.

נמל אשדוד ונושאי המשרה עררו לבית הדין לתחרות אשר אישר את החלטת הממונה אך מצא לנכון להפחית את גובה העיצום הכספי שהוטל על נמל אשדוד מ-9 מיליון ש"ח ל-3.46 מיליון ש"ח.

נמל אשדוד ונושאי המשרה ורשות התחרות ערערו לבית המשפט העליון.

פסק הדין של בית המשפט העליון כולל קביעות עקרוניות תקדימיות בנוגע להנחות שמעניק בעל מונופולין וקובע שבשל מאפייני השוק הישראלי שימוש בפרקטיקה פסולה בידי בעל מונופולין תביא בהסתברות גבוהה לפגיעה בתחרות ועל כן האפשרות לטעון, מלכתחילה, שלא היה פוטנציאל ממשי בפגיעה בתחרות או בציבור היא מצומצמת ומחייבת הבאת ראיות מבוססות ומשכנעות מטעם בעל המונופולין. כמו כן, נקבע שלעיתים כאשר העיצום מוגבל בתקרה וכאשר הגוף הנידון הוא בעל היקף פעילות החורג מזה שלפיו חושבה התקרה קיים חשש שהעיצום שיקבע אינו מרתיע דיו.

מדובר בפעם הראשונה שהוטלו עיצומים כספיים על נושאי משרה. מאז החלטת הממונה על התחרות עלו סכומי העיצומים שמוטלים על נושאי משרה לכדי מאות אלפי שקלים במחוצע וכן, עלו משמעותית סכומי העיצומים הכספיים שמוטלים על תאגידים.

הפרות חובות הדיווח השנתית של קמעונאים גדולים

חובת הדיווח השנתית של קמעונאים וספקים גדולים, היא הבסיס לפרסום רשימות הקמעונאים והספקים הגדולים שמאפשרות לכל הצדדים העוסקים בתחום קמעונאות המזון לדעת מי הם הגורמים שחלים עליהם האיסורים הקבועים בחוק המזון. עוד היא משמשת לצורך קביעת אזורי ביקוש, שבהם חלה על קמעונאי גדול החובה לבקש אישור לפתיחת סניף מטעמו.

פרסום רשימה עדכנית ומלאה, כל שנה, היא הכרחית לקיום הוראות חוק המזון ולקיום תכליותיו והממונה מקפידה על מילוי של חובת הדיווח החלה על קמעונאים וספקים גדולים. כנגד שני הקמעונאים הגדולים הבאים ננקטו צעדים בשנת 2024 עקב הפרת חובת דיווח זו:

נתיב החסד

הממונה על התחרות הטילה עיצום כספי, בהסכמה, בסך 100,000 ש"ח על הרשת הקמעונאית נתיב החסד- סופר חסד בע"מ. הממונה הטילה עיצום זה מכוח סמכותה לפי סעיף 27(ב) לחוק המזון.

ביום 7 במאי 2023 הודיעה הממונה על התחרות לנתיב החסד כי היא שוקלת להטיל עליה עיצום כספי בגובה 200,000 ש"ח בשל הפרת חובת הדיווח השנתית החלה על "קמעונאי גדול" בחוק המזון. שלושה ימים לאחר משלוח ההודעה על כוונת החיוב העבירה נתיב החסד את הדיווח המלא ובהמשך הביעה את רצונה להגיע להסכמות עם הממונה ולחסוך זמן שיפוטי יקר. במסגרת זו הועמד סכום העיצום על סך של 100,000 ש"ח. עיצום זה משקף מגמת החמרה בסכומי העיצומים בגין הפרה זו.

סיטי-מרקט

ביום 31 בינואר 2024 הודיעה הממונה על התחרות על הטלת עיצום כספי בהסכמה, בסך 100,000 ש"ח על הרשת הקמעונאית סיטי-מרקט בע"מ. הממונה הטילה עיצום זה מכוח סמכותה לפי סעיף 27(ב) לחוק המזון.

סיטי-מרקט דיווחה לממונה על היותה קמעונאית גדולה רק בעקבות בדיקה יזומה שערכה הממונה בנושא, שבמהלכה התגלה כי הרשת עומדת בתנאים שקובע החוק לצורך הגדרתה כ"קמעונאי גדול".

עיצומים כספיים שהוטלו בעבר על חברות שלא מילאו את חובת הדיווח בזמן, עמדו על סכום של 60 אלף ש"ח, ומתוך מגמת החמרה בסכומי העיצומים בגין הפרה זו, הממונה הטילה על נתיב החסד עיצום כספי בסך 100 אלף ש"ח, וכך גם במקרה של סיטי-מרקט כאמור.

רפאל ואירונאוטיקס

ביום 14 במרץ 2024 הודיעה הממונה על התחרות על כוונתה להגיש לבית הדין לתחרות בקשה לתת תוקף של צו להסכמה בינה לבין רפאל מערכות לחימה בע"מ ואירונאוטיקס בע"מ במסגרתו ישלמו החברות סך של 3,012,523 ש"ח לאוצר המדינה. זאת, לאחר

שביצעו מיזוג חברות לפני שהתקבל אישור מהממונה על התחרות כפי שמתחייב מסעיף 19 לחוק התחרות.

ביום 12 באוגוסט 2024 ניתן פסק דין הנותן תוקף של צו להסכמות כאמור.

שטראוס-ויילר

ביום 30 באוקטובר 2024, הודיעה הממונה על התחרות לשטראוס גרופ בע"מ (שטראוס) ולמשק ויילר בע"מ (ויילר), כי בהתאם לסמכותה בחוק, היא קובעת שהן החלו בביצוע מיזוג מבלי שדיווחו עליו לממונה ומבלי שנתקבלה הסכמתה. הממונה הטילה על שטראוס עיצום כספי בסך של כ-10 מיליון שקלים ועל ויילר בסך של כמיליון ש"ח. עיצומים כספיים הוטלו גם על נושאי משרה בכירים בשתי החברות.

לפי חוק התחרות הכלכלית, חברות שמעוניינות להתמזג נדרשות לפנות לממונה על התחרות מראש ולקבל את הסכמתה למיזוג, לפני שיתחילו בביצועו. החוק אוסר לבצע כל מעשה שיש בו משום מיזוג, מלא או חלקי, עד לקבלת החלטת הממונה ובכפוף לה.

שטראוס היא אחת מהספקיות הדומיננטיות של מוצרי מזון בישראל, מוגדרת כ"ספק גדול" לפי חוק המזון, ובעלת מונופולין מוכרז במספר שווקים בתחום המזון.

ויילר היא חברה פרטית העוסקת בייצור טופו ומוצריו, ועד למועד עסקת המיזוג עסקה, בין היתר, גם בפיתוח תחליפי מוצרי חלב, כגון משקאות, יוגורטים וגבינות על בסיס צמחי, ואף קיבלה לשם כך מענקים מרשות החדשנות.

במהלך המגעים לעסקת המיזוג בין שטראוס לויילר, ויילר הביעה רצון להמשיך לעסוק בתחום תחליפי מוצרי החלב גם לאחר המיזוג. שטראוס מצידה דרשה שויילר לא תעסוק בתחום, שכן היא התכוונה לעסוק בתחום בעצמה שלא במסגרת החברה הממוזגת. לבסוף, הסכימו החברות שלאחר המיזוג ויילר לא תעסוק בתחום.

בפברואר 2022 החליטה הממונה על התחרות להתנגד לעסקת מיזוג במסגרתה ביקשה שטראוס לרכוש את השליטה בויילר. התנגדות הממונה למיזוג נבעה, בין היתר, מחשש מפני פגיעה בתחרות בשוק המשקאות הצמחיים הטריים, ששטראוס וויילר ביקשו שתיהן להתחרות בו. החברות לא עררו על החלטה זו של הממונה והמיזוג בוטל.

במסגרת בדיקת המיזוג על ידי רשות התחרות הסתבר לרשות שבהסכמי המיזוג שעליהם חתמו החברות, הסכימו שתי החברות כי כבר ממועד החתימה על ההסכמים ועוד לפני שהחברות פנו לרשות התחרות בבקשה לקבל אישור להתמזג ולפני קבלת הסכמת הממונה (הסכמה שמעולם לא התקבלה, שכן הממונה התנגדה למיזוג), ויילר לא תעסוק בתחום תחליפי מוצרי החלב ללא אישור מראש ובכתב של שטראוס. בכך הפרו שטראוס וויילר את חוק התחרות הכלכלית.

הפרת החוק עלולה לפגוע פגיעה משמעותית בתחרות בשוק המשקאות הצמחיים הטריים, שהוא חלק מתחום תחליפי מוצרי החלב, אותו תחום בו הוסכם שויילר לא תעסוק כבר ממועד החתימה על הסכמי המיזוג. מדובר בתחום שגם שטראוס וגם ויילר ראו בו חשיבות רבה, והפעילות בתחום הייתה חלק מהאסטרטגיה העסקית של כל אחת מהן. שוק המשקאות הצמחיים הטריים הוא שוק ריכוזי שנשלט בידי תנובה, ונמצא כי שטראוס וויילר היו היחידות שפעלו לקראת כניסה אליו בעתיד הנראה לעין. שתי החברות ראו חשיבות בכניסה מהירה לשוק. הסכמי המיזוג עצרו מיידית כל פעילות של ויילר בתחום, בעוד ששטראוס המשיכה להתקדם. ההפרה לא רק עיכבה את כניסתה של ויילר כמתחרה בשוק המשקאות הצמחיים הטריים, אלא גם פגעה בתמריץ וביכולת שלה להתחרות בשוק זה בעתיד.

בשל ביצוע המיזוג בניגוד להוראות הדין, ולנוכח פוטנציאל הפגיעה בתחרות בשוק המשקאות הצמחיים הטריים, החליטה הממונה על התחרות להטיל עיצומים כספיים כאמור.

4.4. אכיפה פלילית

שימוע לפני הגשת כתב אישום לסמנכ"ל מכירות בשסטוביץ' על השמדת ראיות ושיבוש מהלכי משפט בחקירה של רשות התחרות

ביום 12 בדצמבר 2024 רשות התחרות הודיעה למשה גוזלי, סמנכ"ל מכירות בחברת ש. שסטוביץ' בע"מ, על כוונתה להגיש כתב אישום נגדו בכפוף לשימוע.

ההחלטה להגיש כתב אישום בכפוף לשימוע באה על רקע חקירה שניהלה מחלקת החקירות ברשות התחרות ביחס לחשדות לעבירות של ביצוע הסדרים כובלים בענף המזון בניגוד לחוק התחרות וחוק המזון.

על פי כתב החשדות, במהלך חקירת רשות התחרות התברר שגוזלי מחק מהטלפון הנייד שלו התכתבויות וואטסאפ בינו לבין אייל רביד לאחר שנודע לו על פתיחת חקירת הרשות, ולאחר שהבין שתכתובות הוואטסאפ בינו לבין רביד עשויות להיות רלוונטיות לחקירה.

כתב אישום כנגד הרשות ויקטורי, יוחננוף, סופר ברקת ומנהליהן

כתב האישום כולל אישומים בגין התבטאויות פומביות שמהוות ניסיון להסדר כובל מצד רביד ו-ויקטורי; הסדרים כובלים נוספים בענף המזון; ועבירות בחוק המזון בשל התערבות מצד רביד אצל ספקים במחירים לצרכן של קמעונאים אחרים.

רשות התחרות הגישה את כתב האישום נגד רשת ויקטורי ומנהלה, איל רביד; רשת יוחננוף, מנהלה איתן יוחננוף, והמשנה למנכ"ל אלעד חרזי; וסופר ברקת והמנכ"ל בה מר אפרים תשובה. איל רביד מואשם בשבעה סעיפי אישום, אלעד חרזי ואפרים תשובה בשניים, ואיתן יוחננוף בסעיף אישום אחד. כתב האישום הוגש לאחר שמיעת טענות הנאשמים.

כתב האישום הנו תוצר של חקירה מורכבת שניהלה מחלקת החקירות ברשות התחרות ביחס לחשדות לעבירות של ביצוע הסדרים כובלים בניגוד לחוק התחרות, בין היתר, באמצעות התבטאויות פומביות, ולעבירות התערבות במחירים לצרכן שיגבו קמעונאים אחרים בניגוד להוראות חוק המזון.

כתב האישום כולל מספר אישומים, בכללם - ניסיון להסדר כובל באמצעות התבטאויות פומביות, והסדרים כובלים בהם הסכמות בנוגע לאי עריכת מבצעים, ועבירות על חוק המזון עקב התערבות במחירים.

הרשעות ועונשי מאסר בתיק ההסעים: בית המשפט המחוזי בירושלים הרשיע את החברות רון גל ושירן נסיעות ואת מנהליהן, על פי הסדר טיעון, בעבירות של ביצוע

הסדרים כובלים בניגוד לחוק התחרות, עבירות של קבלת דבר במרמה ועבירות לפי חוק איסור הלבנת הון, והטיל עליהם עונשי מאסר לריצוי מאחורי סורג ובריח.

במהלך השנה אושרו שני הסדרי טיעון בתיק ההיסעים. ההסדרים נחתמו קודם לניהול ההוכחות.

הראשון מביניהם - הסדר טיעון עם שירן נסיעות ומנכ"ל החברה. על מנכ"ל החברה נגזר עונש של שישה וחצי חודשי מאסר מאחורי סורג ובריח, ובנוסף נגזרו על המנכ"ל ועל החברה קנסות בסך 850 אלף ש"ח. בנוסף הורה בית המשפט על חילוט רכוש של הנאשמים בסך של כ- 2 מיליון ש"ח.

בהמשך לכך אושר גם הסדר טיעון בעניינם של חברת רון גל ומנכ"ל החברה, במסגרתו הודו הנאשמים בעבירות של ביצוע הסדרים כובלים ועבירות של קבלת דבר במרמה. על פי ההסדר יוטלו על המנכ"ל והחברה עונשים של שמונה וחצי חודשי מאסר בכלא וקנסות בסך 500 אלף ש"ח, וכן יחולט להם רכוש בסך של כ- 2 מיליון ש"ח.

רשות התחרות הגיעה להסדרי הטיעון האמורים לאחר שביוני 2023 הודיעה על גיוס שני עדי מדינה בתיק שחתמו על הסדר טיעון במסגרתו אחד מהם ירצה עונש של ארבעה חודשי מאסר בכלא.

הסדרי הטיעון אליהם הגיעה הרשות מיישמים את הנחיית בית המשפט העליון לפיה ראוי להטיל על מתאמי מכרזים עונשי מאסר בכלא לצד קנסות משמעותיים.

הסדרי הטיעון הם חלק מפרשייה רחבת היקף, שבמסגרתה הוגשו כתבי אישום נגד 13 חברות חשודות נוספות ונושאי משרה בהן, בשל תיאומי מכרזי הסעות בין השנים 2018-2016. החברות הגיעו להסכמים שונים לגבי החברה שתזכה במכרזים, מחיר הזכייה, חלוקת הזכייה במכרז בין החברות ועוד. התיאומים בוצעו, בין היתר, באמצעות פגישות, שיחות טלפוניות והתכתבויות.

חלק מרכזי בפרשה עוסק בתיאום מכרזים שפורסמו על ידי רשויות מקומיות להסעת תלמידים במערכת החינוך והחינוך המיוחד וכן מכרזים להסעת תלמידים ופעוטות בעלי מוגבלויות למוסדות שונים.

כתוצאה מהפעילות העבריינית קיבלו החשודים במרמה כ-200 מיליון ש"ח ששולמו על ידי הגופים הציבוריים שאת מכרזיהם הם תיאמו. בהמשך לכך, במסגרת החקירה רשות התחרות והמשטרה תפסו כספים ורכוש של החשודים בשווי של כעשרות מיליוני ש"ח.

חקירות

חקירה בחשד להסדרים כובלים בקשר למכרז חברת החשמל למכירת תחנת הכוח "אשכול" שנערך כחלק מהרפורמה להגברת התחרות במשק החשמל

החקירה בוחנת חשד לכך שגורמים בכירים באחת מקבוצת החברות שהתחרו במכרז נושא החקירה, הגיעו להסדר כובל עם גופים מממנים למניעת מימון מהחברה שזכתה במכרז וסיכול מימוש זכייתה.

חקירה בחשד לעבירות על חוק קידום התחרות בענפי המזון והפארם

מחלקת החקירות פתחה בחקירה פלילית נגד שני קמעונאים, בחשד לעבירות על חוק המזון. במסגרת החקירה נגבו עדויות ממספר ספקי מזון ופארם.

חקירה בחשד לשיבוש מהלכי חקירה ומשפט:

במסגרת חקירה בחשד להסדרים כובלים בתחום המזון, עלה חשד כי מספר מנהלים בכירים, באחת מהחברות המספקות מזון, פעלו לשיבוש החקירה. לאור החשד, נפתחה חקירה במסגרתה נחקרו חשודים ונאספו ראיות. החקירה הסתיימה והועברה למחלקה המשפטית.

השנה, המשיכה מחלקת החקירות את הטיפול בחקירה בחשד להסדרים כובלים בתחום מכרזי בינוי ואחזקה גופי ביטחון שונים - במסגרת החקירה בוצעו פעולות חקירה מגוונות, נחקרו מעורבים וחשודים בקשר למעורבותם בתיאום מכרזים רבים, בשווי מיליארד וחצי שקלים, וכן, בוצעו פעולות שנגעו לבחינת היקפי המרמה בתיק זה. החקירה מתנהלת יחד עם היחידה הארצית למאבק בפשיעה הכלכלית (יאל"כ) בלהב 433, הממונה על הביטחון במערכת הביטחון (מלמ"ב) והמשטרה הצבאית החוקרת.

גם השנה המשיכה מחלקת החקירות לבצע פעולות חקירה בשתי פרשיות בהן נפתחה חקירה במהלך חודש נובמבר בשנת 2021:

א. **חקירות בתחום רשתות השיווק** - במסגרת חקירה זו נחקרו רשתות שיווק שונות ובעלי תפקידים בהן, בחשדות להסדרים כובלים. במסגרת החקירות נבחנו פעולותיהן של רשתות השיווק, שעל-פי החשד, מנהליהן פעלו בדרך העשויה להוות הסדר כובל להעלאת מחירים.

ב. **חקירות בתחום ספקי המזון** - חקירת ספקי מזון ובעלי תפקידים בהם, בחשדות להסדרים כובלים בין ספקי מזון. במסגרת החקירות נבחנו פעולותיהם של הספקים, שעל-פי החשד, מנהליהם פעלו בדרך העשויה להוות הסדר כובל להעלאת מחירים. החקירה בשתי הפרשיות בענף המזון לעיל הסתיימה והועברה למחלקה המשפטית.

ד.5. מחקרי הרשות

מחקר שוק: בחינת שרשרת הערך במוצרי צריכה של יבואנים גדולים

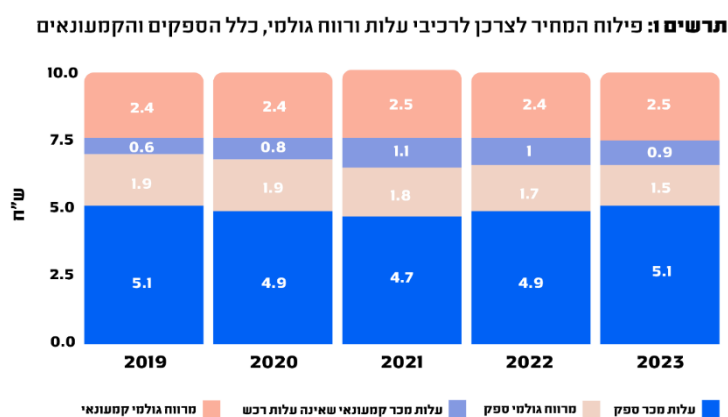
ב 31 בדצמבר 2024, פרסמה רשות התחרות ממצאים ראשוניים מתוך מחקר מקיף הבוחן את סוגיית עליית המחירים בישראל בתחום המזון בשנים האחרונות. הפרק מתוך המחקר שהתפרסם עוסק במוצרי יבואנים וכולל ממצאים ותובנות ראשוניים על אודות הגורמים האפשריים לעליות המחירים בשנים האחרונות בתחום המזון ומוצרי הצריכה.

המחקר רחב היקף מתבסס על מסד נתונים ייחודי בארץ ואף בעולם, המשלב נתונים על אודות מכירות ועלויות של 4 ספקים-יבואנים גדולים ו-2 קמעונאים גדולים, על פני תקופה של ארבע שנים וחצי, מראשית 2019 עד מחצית 2023. זו הפעם הראשונה שמבוצעת בחינה כזו בישראל בהתבסס על נתוני אמת רחבי היקף של החברות.

שילוב הנתונים של הספקים והקמעונאים מאפשר לבחון סוגיות שונות ביחסי הגומלין ביניהם, המלמדות על הגורמים לעליות המחירים. המחקר שפורסם, שפרקים נוספים ממנו יפורסמו בהמשך, מתמקד במוצרי יבואנים.

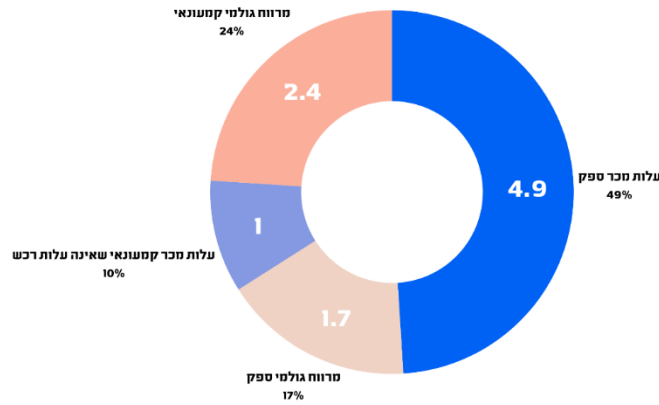
ממצאי המחקר בפרק זה מראים כי:

כמחצית מהמחיר שמשלם הצרכן הישראלי על מוצרי היבואנים שנכללו בניתוח, מקורו בעלות רכישת המוצרים מהיצרנים בחו"ל (תרשים 1).

כך, מכל 10 שקלים שמשלם הצרכן, ניתן לייחס כ-4.9 שקלים לעלויות הספק ברכישת המוצרים, כ-1.7 ש"ח לרווח הגולמי של הספק ובסה"כ כ-6.6 ש"ח לחלקו של הספק. מבחינת הקמעונאי, ניתן לייחס כ-1 ש"ח לעלויות נוספות של הקמעונאי מעבר לעלות רכישת המוצר מהספק (סדרנות, עלויות מחסן וכו') ועוד כ-2.4 ש"ח לרווח הגולמי של הקמעונאי (תרשים 2).

תרשים 2: תרשים הסבר לחלוקת המחיר (נתוני 2022 מתרשים 1):

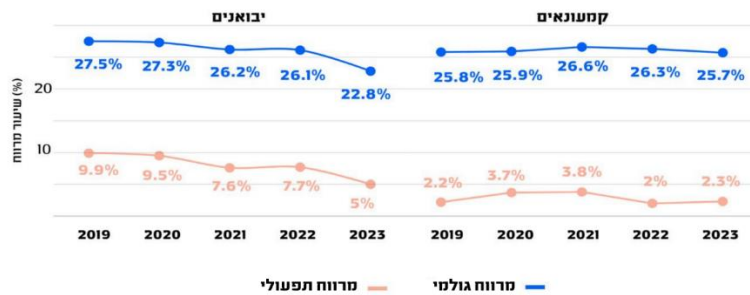

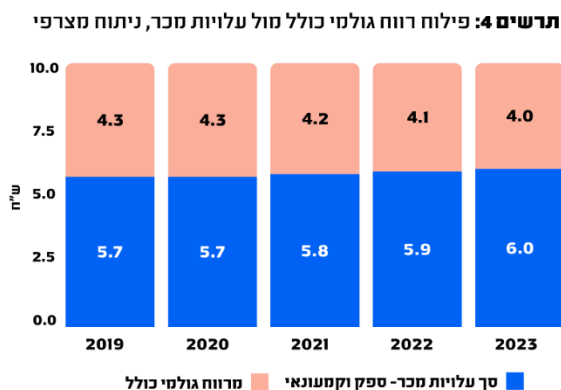
פילוח זה נשאר יציב באופן יחסי על פני כל התקופה שנבדקה, על אף תמורות שעברו על המשק (משבר הקורונה ועוד).

ניתן לראות כי ניכרת מגמת ירידה מתונה אך עקבית בשיעורי המרווח הגולמי במקטע הספקים. ממצא זה נובע במידה רבה מכך שקצב הגידול הממוצע בעלויות הספקים גבוה מקצב הגידול במכר (תרשים 3).

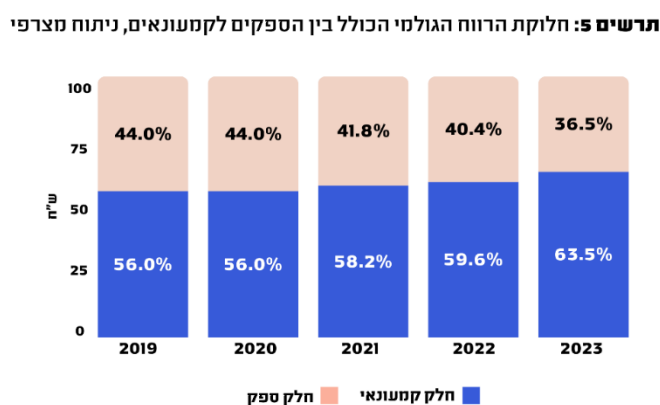
ניכרת יציבות בשיעורי המרווח במקטע הקמעונאים, זאת בשים לב לשולי רווח תפעולי צרים יחסית בהשוואה לספקים, אך אופייניים לתחום קמעונאות מזון בעולם (כפי שפורסם לדוגמא בדו"ח של רשות התחרות הבריטית שהתמקד בקמעונאיות הגדולות בבריטניה, ובחן, ובין השאר, את רווחיותן).

תרשים 3: השתנות אחוז רווח גולמי ורווח תפעולי - ממוצע ספקים וממוצע קמעונאים

בהתאם, חלקם (באחוזים) של הספקים מעוגת הרווח נשחק באופן מתון על פני התקופה שנבדקה, מה שמלמד על שחיקה בכוח השוק הממוצע של הספקים הנכללים בניתוח. עם זאת, לא נשללה אפשרות לעלייה בכוח השוק של מי הספקים בשווקי מוצר ספציפיים.

ממצאי המחקר מלמדים כי עליית עלויות רכישת המוצרים מהיצרנים בחו"ל תרמו לעלויות המחירים במוצרי היבואנים שנכללו בניתוח בשנים האחרונות. גידול זה בעלויות עשוי לנבוע משלל גורמים, כגון: עלייה עולמית במחירי התשומות, עלייה בכוח השוק של יצרניות גלובליות וכן מיעוט יבואנים המשווקים בארץ מוצרי יצרנים זרים נוספים בשל

חסמי יבוא ושיווק. ממצאי המחקר מבססים את החשיבות של הורדת חסמים, שמעלים את העלויות ליבוא מוצרי מזון וטואלטיקה לישראל. רשות התחרות ממשיכה במחקר בתחום המזון ומוצרי הצריכה ותפרסם ממצאים נוספים בהמשך.

מחקר עמלות סליקה בעסקאות תייר

ב-29 בדצמבר 2024 פרסמה רשות התחרות להערות הציבור מחקר חדש בנוגע לעסקאות בכרטיסי חיוב שהונפקו מחוץ לישראל (כרטיסי תייר). המחקר מעלה כי שיעור העמלות שנקבע בידי הרשות הבינלאומיות (ויזה ומאסטרקארד) משית עלות עודפת בגובה של מאות מיליוני שקלים בשנה על המשק הישראלי. בהתאם ממליצה רשות התחרות להרחבת הפיקוח הרגולטורי על העמלה הצולבת המקומית כך שיחול גם על העמלה הצולבת בכרטיסים זרים.

בגין עסקאות בכרטיסי תייר, חברות כרטיסי האשראי הישראליות משלמות שתי עמלות, אשר גובהן נקבע על ידי הרשות הבינלאומית (ויזה או מאסטרקארד): עמלה צולבת שמועברת לבנק הזר שהנפיק את הכרטיס (עמלת מנפיק) ועמלה תפעולית שמועברת לרשת עצמה.

המחקר מראה כי שיעור שתי עמלות אלה גבוה משמעותית מהעמלות הנגבות בגין עסקה דומה בכרטיס חיוב ישראלי. הפער בין העמלות מגיע למאות אחוזים: העמלה הצולבת המקומית קבועה בידי בנק ישראל ועומדת כיום על 0.5% ואילו העמלה הצולבת הממוצעת בכרטיסי תייר עומדת על 1.6%. העמלה התפעולית המקומית היא זניחה, וזאת לעומת 2.2% עמלה תפעולית ממוצעת בכרטיסי תייר. בסופו של דבר, בית עסק משלם כ-2.2% בממוצע עמלה על עסקאות תייר, לעומת כ-0.8% בממוצע על עסקאות מקומיות. כמו כן, הרשות מחייבת בתי עסק בכלל של "honor all cards" חובה לקבל כל כרטיס של הרשת, כולל זרים - כך שאין לבתי עסק אפשרות ממשית לוותר על קבלת הכרטיסים הזרים היקרים.

הפער האמור מביא להשתת עלויות עודפות בגובה של כ-300 מיליוני ש"ח בשנה על המשק המקומי. עלויות אלה מתגלגלות לבתי עסק, ובפרט אלה שפועלים בענפים עתידי תיירות (מלונות, חברות תעופה, השכרת רכב), ובסופו של דבר מתגלגלות לכלל ציבור הצרכנים, כולל הצרכנים המקומיים.

על סמך נתונים אלה, רשות התחרות המליצה כי הפיקוח הנהוג כיום על שיעור העמלה הצולבת המקומית יורחב, כך שיחול גם על כרטיסי תייר. כל זאת, בהתאם למהלך דומה שננקט גם באיחוד האירופי ומדינות נוספות. עוד הומלץ, על אפשרות לבחינה בהמשך של צורך בהתערבות בשיעור העמלות התפעוליות של הרשתות.

6. פעילות הוועדה לצמצום הריכוזיות

החוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות נחקק בשנת 2013 ונועד ליישם את המלצות הוועדה הממשלתית להגברת התחרותיות במשק. רשות התחרות והוועדה לצמצום הריכוזיות עוסקות בעיקר ביישומו של פרק ב' לחוק, שכותרתו "שקילת שיקולי ריכוזיות כלל-משקית ושיקולי תחרותיות ענפית בהקצאת זכויות".

פרק הקצאת הזכויות מחולק לשני סימנים: הסימן הראשון עוסק בחובתו של כל משרד ממשלתי המבקש להקצות נכסים ציבוריים לגורמים ריכוזיים במשק, לשקול שיקולי ריכוזיות כלל-משקית בהתייעצות עם ועדת הריכוזיות (הסימן השני עוסק בתחרותיות ענפית, כמתואר לעיל בפרק 2.2). יו"ר הוועדה היא הממונה על התחרות, ולצדה חברים בוועדה מנכ"ל משרד האוצר וראש המועצה הלאומית לכלכלה.

כן עוסקת הוועדה בגיבוש ובפרסום רשימות של קבוצות עסקיות שהן בעלות היקפי פעילות ניכרים במשק (תאגידים ריאליים גדולים וגופים פיננסיים גדולים), גופים המחזיקים בזכויות בתשתיות חיוניות במשק וגורמים בעלי השפעה בתחומי התקשורת (כולם יחד - גורמים ריכוזיים) בהתאם להוראות החוק.

במהלך שנת 2024 פרסמה הוועדה לצמצום הריכוזיות שתי חוות דעת שעסקו בהקצאת זכויות לגורמים ריכוזיים. עיקרי חוות הדעת יובאו להלן. חוות הדעת המלאות מפורסמות באתר משרד האוצר בקישור: [הוועדה לצמצום הריכוזיות](#).

חוות דעת הוועדה בענין השתתפות גורמים ריכוזיים במכרז הפעלת הקווים הירוק והסגול של הרכבת הקלה בגוש דן

נת"ע - נתיבי תחבורה עירוניים להסעת המונים בע"מ פנתה להיוועץ בוועדת הריכוזיות ביחס להשתתפות גורמים ריכוזיים במכרז להפעלת הקווים הירוק והסגול של הרכבת

הקלה בגוש דן. הוועדה המליצה לאפשר את השתתפותן של הגורמים הריכוזיים, אלקטרה ושפיר, במכרז.

פרויקט הרכבת הקלה במטרופולין גוש דן (הדנקל) מורכב משלושה קווי שירות: הקווים האדום, הירוק והסגול. הקווים הירוק והסגול נמצאים בשלבי הקמה. הקו הירוק, המוקם על ידי קבוצה בה חברה אלקטרה, יחבר בין חולון וראשון לציון בדרום דרך תל-אביב ועד הרצליה בצפון. הקו הסגול, המוקם על ידי קבוצת שפיר, CAF-יחבר את החלקים המזרחיים של המטרופולין (יהוד-מונטסון, אור יהודה וגבעת שמואל), דרך רמת גן וגבעתיים ועד למרכז תל-אביב.

קבוצת אלקטרה וקבוצת שפיר הן גורמים ריכוזיים. משכך, ובהתאם לחוק הריכוזיות, נדרשה נת"ע לשקול שיקולי ריכוזיות כלל-משקית ולהיוועץ עם ועדת הריכוזיות. הוועדה סברה כי שתי הקבוצות, אלקטרה ושפיר, בעלות פעילות נרחבת בענפי משק שונים בישראל ובעלי ריכוזיות כלל-משקית גבוהה.

אולם, נוכח חשיבותו של המכרז למשק ולרווחת הציבור, לאור ניסיונם המשמעותי של אלקטרה ושפיר בהקמת פרויקטים מורכבים של תשתיות תחבורה ובפרט בתחום הרכבות הקלות, וכן יתרונות תפעוליים בממשק שבין הקמת הקווים, הפעלתם ותחזוקתם, והחשש שגורמים זרים שהתמודדו במכרזים דומים בעבר לא יתמודדו במכרז לאור המצב הביטחוני בישראל, המליצה ועדת הריכוזיות פה אחד שלא למנוע את השתתפותן של אלקטרה ושפיר במכרז.

האיזון שבין החששות מתחום הריכוזיות הכלל-משקית כתוצאה מזכייה אפשרית של אחת משתי קבוצות אלו במכרז לבין שיקולים של רווחת הצרכנים שעשוי ליהנות מהצעות תחרותיות של קבוצות אלו שהן מהמנוסות בישראל בתחום מסילות הברזל המקומיות, הוביל להמלצת ועדת הריכוזיות שיש לאפשר את התמודדות שפיר ואלקטרה במכרז והיתרונות שבהתמודדותם גברו על החששות מהגדלת ריכוזיותן הכלל-משקית, ככל שמי מהן תזכה במכרז.

חוות דעת הוועדה בענין השתתפות גורמים ריכוזיים במכרז פרויקט הנתיבים

המהירים בגוש דן - כביש 5

וועדת המכרזים הבין-משרדית לפרויקט הנתיבים המהירים בגוש דן פנתה להיוועץ בוועדת הריכוזיות ביחס להשתתפות גורמים ריכוזיים במכרז למיסון, תכנון, הקמה, הפעלה ותחזוקה של שלב ב' בפרויקט הנתיבים המהירים בגוש דן - כביש 5.

הוועדה המליצה שלא למנוע את השתתפות שיכון ובינוי במכרז ולשוב ולהיוועץ עימה לגבי השתתפות הקבוצות שפיר או אלקטרה במכרז, ככל שמי מהן תזכה במכרז ההפעלה של הקווים הירוק והסגול של הרכבת הקלה בגוש דן.

פרויקט הנתיבים המהירים בכביש 5 כולל הקמת שלושה מרכזי תחבורה משולבים שבהם חניונים בעלי קיבולת גבוהה במחלפים קסם, תקווה מורשה (שיוקם מחדש), ומהם יופעל מערך היסעים (שאטלים) אל האזורים המרכזיים בגוש דן בנתיבים מהירים באורך של כ- 30 ק"מ שיוקמו לאורך כביש 5 ואשר יתחברו לנתיבים המהירים הנוספים בגוש דן.

הקבוצות אלקטרה, שפיר ושיכון ובינוי הן גורמים ריכוזיים. משכך, ובהתאם לחוק הריכוזיות, נדרשה ועדת המכרזים לשקול שיקולי ריכוזיות כלל-משקית ולהיוועץ עם ועדת הריכוזיות.

פעילותן של שפיר ואלקטרה בתחומי תשתיות התחבורה, נתיבים מהירים ורכבות קלות הן משמעותיות ובעלות זיקה משמעותית למכרז, מה שמגדיל את החשש מהגדלת ריכוזיותן הכלל-משקית. שפיר ואלקטרה זכו כל אחת בפרויקט ההקמה והתחזוקה של הקווים הסגול והירוק (בהתאמה) של הרכבת הקלה בגוש דן ומשתתפות גם המכרז המאוחד של הפעלת קווים אלה, וכל אחת מהן מחזיקה גם בזכויות של פרויקט נתיבים מהירים. קבוצת אלקטרה אף מפעילה תחבורה ציבורית בהיקף משמעותי בגוש דן. פרויקטים אלה הנוגעים כולם לתחבורה ולדרכי הגישה למטרופולין גוש דן, יגדילו את הריכוזיות הכלל-משקית של קבוצות אלה. ואולם, לפעילותן של שפיר ואלקטרה בתחומים אלו גם יתרונות לציבור שמטבטאים בכך שהן בעלות ניסיון רב רלבנטי ביותר להתמודדות במכרז. הן לשפיר והן לאלקטרה ניסיון ופעילות ענפה בתשתיות תחבורה ופרויקטים מורכבים ומשמעותיים, ניסיון שעשוי להוביל אותן להגיש הצעות תחרותיות היעדרותן מהמכרז עשוי להביא לאובדן לחצים תחרותיים משמעותיים.

ביחס לשיכון ובינוי המליצה הוועדה שלא למנוע את השתתפותה במכרז משיקולי ריכוזיות כלל-משקית שכן האיזון שבין החששות מתחום הריכוזיות הכלל-משקית בשל השתתפותה במכרז לבין החשש מפגיעה בתחרות במכרז הוביל למסקנה כי יש לאפשר את השתתפותה.

ביחס לאלקטרה ושפיר המליצה ועדת הריכוזיות לוועדת המכרזים לשוב ולהיוועץ עימה ככל שמי מהן תזכה במכרז ההפעלה של הקווים הירוק והסגול של הרכבת הקלה בגוש דן. אז תוכל הוועדה לנתח את הריכוזיות הכלל-משקית העדכנית של הזוכה במכרז ההפעלה של הרכבת הקלה האמור אל מול התועלת לרווחת הצרכן מהשתתפותו במכרז פרויקט הנתיבים המהירים בכביש 5, בהתאם לתמונה תחרותית מעודכנת של המתמודדים במכרז באותו מועד.

עדכון רשימות הגורמים הריכוזיים, התאגידים הריאליים המשמעותיים והגופים הפיננסיים המשמעותיים שמפורסמים מכוח חוק הריכוזיות

במהלך שנת 2024 דרשה חטיבת הריכוזיות שברשות התחרות נתונים מעודכנים משלל גורמים במשק, ובעקבות זאת בתחילת שנת 2025 פורסמו רשימות עדכניות של הגורמים הריכוזיים, התאגידים הריאליים המשמעותיים והגופים הפיננסיים המשמעותיים. במסגרת עדכון הרשימות חלו השינויים הבאים:

דסק"ש (חברת השקעות דיסקונט בע"מ), שבשליטת קבוצת אלקטרה וקבוצת צחי נחמיאס, נפרדה ממספר החזקות משמעותיות: מחברת הקרקעות מהדרין שמכירתה הושלמה בחודש אוגוסט 2023; מקבוצת התקשורת סלקום שמכירתה הושלמה בחודש מאי 2024; ומזרוע השקעות הטכנולוגיה אלרון ונצ'רס שמכירתה הושלמה בחודש ספטמבר 2024. בעקבות כך, מהדרין, סלקום ואלרון וכלל התאגידים שבשליטתן נגרעו מרשימת הגורמים הריכוזיים ומרשימת התאגידים הריאליים המשמעותיים. גם לאחר מהלכים אלו האשראי של דסק"ש לבדה חוצה את הרף לקביעתה כריאלית משמעותית.

לפידות קפיטל ובעל השליטה יעקב לוקסנבורג התווספו לרשימת התאגידים הריאליים המשמעותיים ולרשימת הגורמים הריכוזיים, מכיוון שמחזור המכירות הקובע של הקבוצה חצה בשנת 2023 את רף ה-6.899 מיליארד ש"ח.

מילגם התווספה לרשימת הגורמים הריכוזיים, לאחר רכישת השליטה בדואר ישראל ובבנק הדואר. הקבוצה נחשבת גורם ריכוזי בשל היקף פעילות דואר ישראל בתחום הדואר (פרט 2.1 לתוספת) שעלה על מחצית מהפעילות בתחום. בהתאם, שם הקבוצה שונה מקבוצת הדואר לקבוצת מילגם והיא כוללת את בעלי השליטה בחברה: גיל ויל, שי ויל, אילת נבנצל ויל, ואת כלל התאגידים שבשליטתם.

ישראלכרט נגרעה מרשימת הגופים הפיננסיים המשמעותיים ומרשימת הגורמים הריכוזיים. ישראלכרט הוגדרה כגוף פיננסי משמעותי וגורם ריכוזי, מכיוון שהייתה סולקת בעלת היקף פעילות רחב, אך קריטריון זה כבר אינו מהווה פרמטר לקביעת גורם כפיננסי משמעותי.

קבוצת רני צים נגרעה מרשימת הגופים הפיננסיים המשמעותיים ומרשימת הגורמים הריכוזיים בעקבות מכירת הפעילות הפיננסית של פסגות קרנות נאמנות ופסגות ניירות ערך לשעבר. הקבוצה נחשבה לפיננסית משמעותית בשל היקף נכסיה המנוהלים שחצו את הרף הקבוע בחוק.

כמו כן, נגרעו, התווספו, וסווגו אחרת תאגידים ויחידים בקבוצות שונות, לאור שינויים שהתרחשו בקבוצות אלו. למשל בקבוצות חברת החשמל, קבוצת צחי נחמיאס וקבוצת אלקטרה.

רשימת הגופים הפיננסיים המשמעותיים כוללת 16 קבוצות, שבהן, 5 בנקים ו-11 גופים מוסדיים, ששווי כלל נכסיהם עולה על 45.996 מיליארד ש"ח.

ברשימת התאגידים הריאליים המשמעותיים 29 קבוצות, שמתקיים בהן לפחות אחד מהתנאים הבאים: האשראי הקובע של התאגיד הריאלי עולה על 6.899 מיליארד ש"ח; מחזור המכירות הקובע של התאגיד הריאלי עולה על 6.899 מיליארד ש"ח או על 2.299 מיליארד ש"ח בשוקי מנופולין.

ברשימת הגורמים הריכוזיים 88 קבוצות שכוללות לפחות אחד מאלה: גוף פיננסי משמעותי; תאגיד ריאלי משמעותי; גורם בעל השפעה בתחום השידורים או העיתונות הכתובה (29 קבוצות); היקף פעילות מצטבר בתחום תשתית חיונית העולה על מחצית מכלל הפעילות באותו תחום (18 קבוצות), בעלי זכות בלפחות ארבעה תחומי תשתית חיונית באמצעות לפחות עשרה רישיונות או הוים.

המשמעות של הופעה ברשימת הגורמים הריכוזיים היא שמתן רישיונות או זיכיונות בתשתיות חיוניות לגורמים המופיעים ברשימה, או הפרטה של חברות ממשלתיות על ידי המדינה ומכירתן לגורמים אלו, מחייבים את המאסדר לשקול שיקולי ריכוזיות כלל-משקית ולהיועץ בוועדה לצמצום הריכוזיות לגבי ההשלכות של ההקצאה על הריכוזיות הכלל-משקית. נוסף לכך, להימצאות ברשימות השלכות בהקשר של חובת הפרדה בין תאגידים ריאליים משמעותיים ובין גופים פיננסיים משמעותיים.

ד.7. חקיקה ומדיניות

תיקונים בחוק המזון - החלת חוק המזון על ענף הפארם

ביום 4 ביולי 2024 התפרסם ברשומות תיקון מס' 8 לחוק קידום התחרות בענף המזון. התיקון מחיל את חוק קידום התחרות בענף המזון, גם על ענף הפארם.

התיקון מגדיר את המונחים "חנות פארם", "מצרך פארם", "קמעונאי פארם" ו"קמעונאי פארם גדול" וקובע שהוראות סימן א' לחוק, יחולו, בשינויים המחוייבים, גם על חנות פארם, על מצרך פארם, על קמעונאי פארם גדול ועל ספק גדול בהתקשרות עם קמעונאי גדול.

הוראות סימן א' מטילות הגבלות על ההתנהלות של ספקים וקמעונאים כדוגמת איסור התערבות של ספק במחיר שגובה קמעונאי עבור מצרכים של ספקים אחרים; איסור התערבות של קמעונאי אצל ספק בעניין המחיר לצרכן שקמעונאי אחר גובה בעבור מצרך; איסור על ספק גדול להתערב בסידור מצרכים בחנות של קמעונאי גדול, איסור על ספק גדול להכתיב מחיר, הקצאת שטח מכירה ועוד אצל קמעונאי. כמו כן, סימן א' כולל גם מגבלות על אופן התמחור של מצרכים על ידי הספק הגדול על מנת למנוע קשירה בין מצרכים, ואיסור על העברת תשלומים מספק לקמעונאי.

הוראות סימן א' ביחס לענף הפארם, נכנסו לתוקף שישה חודשים מיום הפרסום ברשומות.

בחוק נערכו תיקונים נוספים שנכנסו לתוקף ביום פרסום התיקון החוק ברשומות: תיקון הקובע שקמעונאי פארם גדול שמבקש לפתוח חנות פארם במרכז מסחרי צריך, בנסיבות

מסוימות, להגיש לממונה על התחרות בקשה לפתיחת חנות פארם. הממונה תתנגד לבקשה, או תתנה אותה בתנאים, אם לדעתה קיים חשש סביר כי פתיחת החנות תגרום לפגיעה בתחרות. בנוסף קובע התיקון איסור על קמעונאי גדול להתקשר בהסדר שמטרתו או תוצאתו היא הגבלה של קמעונאי פארם אחרים מלהתקשר בחוזה לעשיית עסקה במקרקעין לצורך הקמת חנות פארם, או כל פעילות מתחרה בענף הפארם.

עוד קובע התיקון שקמעונאי פארם גדול, ידווח לממונה, אחת לשנה, על חנויות הפארם שהוא מחזיק בהן.

חקיקת משנה

ביטול פטור הסדרנות

פטור הסדרנות הוארך עד לסוף שנת 2024 ונקבעו כללים חדשים שנכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2025:

סעיפים 7(א)1 ו- 7(א)2 לחוק המזון אוסרים על ספק גדול לעסוק או להתערב בסידור מצרכים אצל קמעונאי גדול הנכלל ברשימה, להמליץ או להתערב בכל דרך אחרת בעניין סידור המצרכים וכן אוסרים על קמעונאי גדול להיות צד להסדר עם ספק גדול הנכלל ברשימה הנוגע לסידור מצרכים בחנותו (איסור הסדרנות).

פטור הסדרנות שהיה בתוקף עד ליום 30 בדצמבר 2024 (פטור הסדרנות הישן) קבע שספק גדול רשאי לסדר מצרכים אצל קמעונאי גדול בכפוף לתנאים המצטברים הבאים:

1. סידור המצרכים על ידי ספק גדול בחנות של קמעונאי גדול נעשה לפי פלנוגרמה שקבע הקמעונאי.

2. מעורבותו של הספק הגדול בסידור מצרכים של קמעונאי גדול מוגבלת רק לסידור בפועל של המצרכים שלו והכל לפי ההוראות של הקמעונאי הגדול. מעורבות זאת כוללת סימון מחיר שקבע הקמעונאי הגדול, ניהול הזמנות וחידוש מלאי המצרכים.

3. פיקוח שוטף של הקמעונאי הגדול על כך שסידור המצרכים על ידי הספק הגדול נעשה בהתאם לאמור בסעיפים 1-2 לעיל.

האיסור בחוק על ספק גדול להתערב בסידור מצרכים אצל קמעונאי גדול נועד בראש ובראשונה למנוע מצב שבו סידור המצרכים במדף על ידי ספק גדול יביא לדחיקתם מהחנויות של מצרכים שמספקים ספקים קטנים, מה שיחליש את התחרות בין ספקי המזון על ליבו של הצרכן. כאשר קטגוריות מוצר רבות מאופיינות במיעוט שחקנים ובריכוזיות גבוהה, קיים חשש ששליטה של ספק גדול בסידור המוצרים במדף תביא להפחתת התחרות באותה קטגוריה מוצר ותקשה על כניסתם של ספקים קטנים לחנויות.

לאחר בחינה של פטור הסדרנות, הממונה הגיעה למסקנה שפטור הסדרנות שהיה בתוקף עד ליום 31 בדצמבר 2024 לא השיג את מטרתו באופן מלא וקבעה שהחל מיום 1 בינואר 2025, יתאפשר סידור מצרכים על ידי ספקים גדולים רק אצל קמעונאי שסך המכירות של ספקים שאינם גדולים בכלל חנויותיו (למעט מכירות של פירות וירקות טריים) עומד על לפחות המישים וחמישה אחוזים, כאשר שיעור זה יעלה בכל שנה בנקודת אחוז ועד לשישים אחוז.

יחד עם זאת, לאור צורך של הקמעונאים בתקופת היערכות נוספת בכל הנוגע לסידור מצרכי חלב מקוררים, אשר להם מאפיינים ייחודיים, האריכה את הממונה את פטור הסדרנות הישן על ליום 30 ביוני 2025, ביחס למצרכי חלב מקוררים. החל מיום 1 ביולי 2025, יחול פטור הסדרנות החדש ביחס לכלל המצרכים.

גילוי דעת

רשות התחרות פרסמה את גילוי דעת 1/24 בעניין ייעוץ למאסדרים בנוגע לקידום התחרות הענפית

רשות התחרות פירסמה גילוי דעת בעניין ייעוץ הממונה על התחרות למאסדרים בשקילת שיקולים של קידום התחרות הענפית לפי החוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, תשע"ד-2013 (חוק הריכוזיות).

הממונה על התחרות עוסקת בייעוץ בעניינים שבסמכותה ובמוסמכותה. בכלל זה, רשות התחרות מייצעת למאסדרים ששוקלים שיקולים של קידום התחרות הענפית בהקצאת זכויות, ולרשות החברות ששוקלת שיקולים של קידום התחרות הענפית בהליכי הפרטה ובצווי אינטרסים, בהתאם לסימון ג' שבפרק ב' לחוק הריכוזיות.

גילוי הדעת עוסק בעניינים שנוגעים לדרך שבה מיעצת הרשות למאסדרים בנוגע לשיקולים של קידום התחרותיות הענפית. בין השאר עוסק גילוי הדעת באופן פניית המאסדר לממונה, במועד הפנייה, בלוחות הזמנים למענה לה, בעניינים שנוגעים במתן חוות דעת הממונה, בפרסומה וביישומה על ידי המאסדר.

גילוי הדעת מבהיר את הליכי הייעוץ בעניין שיקולים של קידום התחרותיות הענפית, שנועד לתרום לטיוב הליכים של הקצאת זכויות לרווחת הציבור בישראל.

מאגרי מידע

לרשות התחרות שלושה מאגרי מידע רשומים לפי חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א - 1981:

א. מאגר המידע **חקירות-אכיפה** - מכיל מידע אישי שנאסף אגב הליכי חקירה ואכיפה של הרשות.

ב. מאגר המידע **מחקרי שוק** - מכיל מידע אישי שנאסף לצורך מחקרי שוק.

ג. מאגר המידע **משאבי אנוש** - מכיל מידע אישי בנוגע לעובדי הרשות.

ד.8. פעילות בינלאומית

רשות התחרות מייחסת חשיבות רבה לביסוס ולחיזוק מעמדה של מדינת ישראל בזירה הבין-לאומית בתחום התחרות.

השתתפות בפורומים בין-לאומיים שעוסקים בתחרות וטיפול קשרי עבודה עם רשויות תחרות עמיתות ברחבי העולם, מאפשרים להשתתף בדיונים המובילים בתחום, להתעדכן באופן שוטף ובלתי אמצעי בחידושים בדין ובמדיניות בתחום התחרות, ולהיעזר ולהיוועץ ברשויות עמיתות לפי העניין.

להלן אבני דרך מרכזיות בפעילות של רשות התחרות בזירה הבין-לאומית.

פעילות בארגון המדינות המפותחות לשיתוף פעולה כלכלי (OECD)

ועדת התחרות של ארגון ה-OECD היא אחד הגופים החשובים בעולם להגבלים עסקיים ולשיתופי פעולה בתחומים של מדיניות תחרות, ורשות התחרות היא חברה מלאה בה

משנת 2010. נציגי רשות התחרות משתתפים בדיוני הוועדה, שמתכנסת פעמיים בשנה, ומציגים דרך קבע ניירות עבודה בנושאים מגוונים במסגרת קבוצות העבודה וכן דוחות שנתיים. רשות התחרות משתתפת גם בפורום התחרות הגלובלי (GFC) המתכנס אחת לשנה במסגרת ועדת התחרות ב-OECD.

פעילות במסגרת ארגון התחרות הבין-לאומי ICN

נוסף על פעילותה ב-OECD, רשות התחרות פעילה בקבוצות עבודה מקצועיות של ה-ICN (International Competition Network) - ארגון המאגד רשויות תחרות מ-106 מדינות ברחבי העולם.

עבודת הארגון נעשית באמצעות קבוצות עבודה, ובהן חברים ממגוון מדינות המקדמות מיזמים מקצועיים: מסמכי מדיניות, דוחות תקופתיים, שאלונים וסקרים, סדנאות וסמינרים, פרקטיקות מומלצות ועוד.

רשות התחרות משתתפת במיזמים ובדיונים של קבוצות העבודה בתחום המיזוגים, ייעוץ, קרטלים ומונופולין. בכל אחת מקבוצות העבודה הנזכרות לעיל רשות התחרות תורמת מהניסיון המקצועי שנצבר בתחום התחרות בישראל, ובד בבד מתעדכנת בנעשה בנושאים אלה בעולם. גם בשנה החולפת השתתפה הרשות בכמה מיזמים, בין היתר בתחום המיזוגים ובתחום הקרטלים.

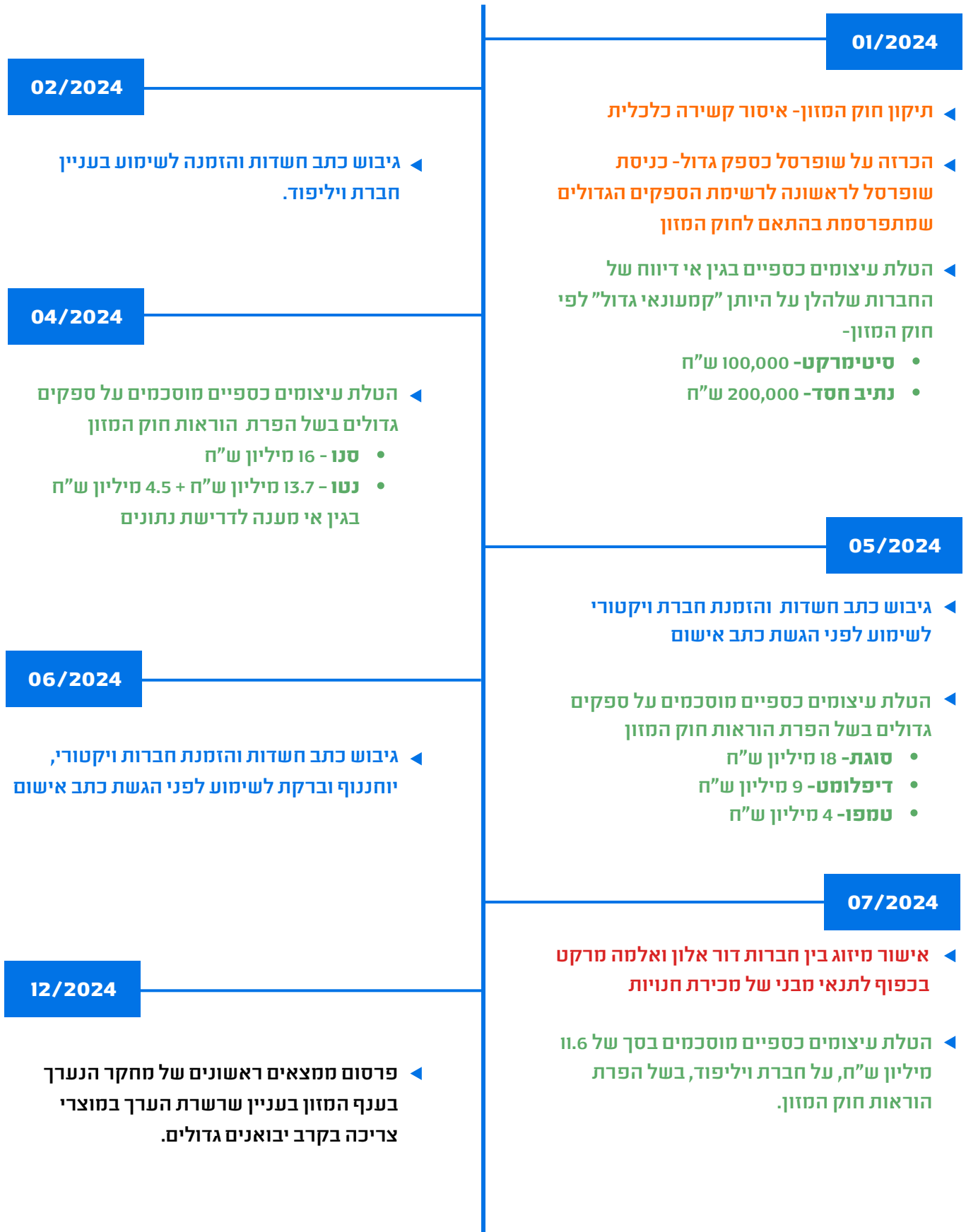
קשרים בין-לאומיים

רשות התחרות היא צד בהסכם שיתוף פעולה דו-צדדי משנת 1999 עם הרשויות המקבילות לה בארצות הברית (DOJ ו-FTC). לרשות קשרי עבודה הדוקים עם הרשויות האמריקניות והתייעצויות מקצועיות נערכות דרך קבע לפי הצורך.

לרשות התחרות יש גם קשרי עבודה הדוקים ומתמשכים עם נציבות האיחוד האירופי ועם רשויות התחרות במדינות החברות באיחוד, כמו גם עם רשויות תחרות עמיתות במדינות נוספות. על רקע קשרים הדוקים אלה הרשות מנהלת התייעצויות הדדיות ותדירות עם רשויות אלה לפי העניין והצורך. גם בשנה שחלפה קיימה הרשות עשרות התייעצויות בכל תחומי פעילותה עם מגוון רשויות תחרות בעולם, לפי הצורך.

**תמצית פעילות רשות התחרות
בתחומי הליבה:
פיננסים | מזון | רכב
בשנת 2024**

פעילות רשות התחרות בתחום המזון

01/2025

◀ כניסתו לתוקף של הפטור המתוקן בעניין סדרנות מצרכים ברשתות המזון, אשר אוסר על סידור מצרכים יבשים.

05/2025

◀ הממונה על התחרות הודיעה לשופרסל על כוונתה להטיל עליה עיצום כספי בסך של כ-8 מיליון ש"ח לאחר מסירת מענה חלקי לדרישות נתונים.

◀ הודעה על צו מוסכם לשופרסל במסגרתו החברה תמכור סניף שרכשה ללא אישור הממונה, ותשלום של כמיליון וחצי ש"ח.

02/2025

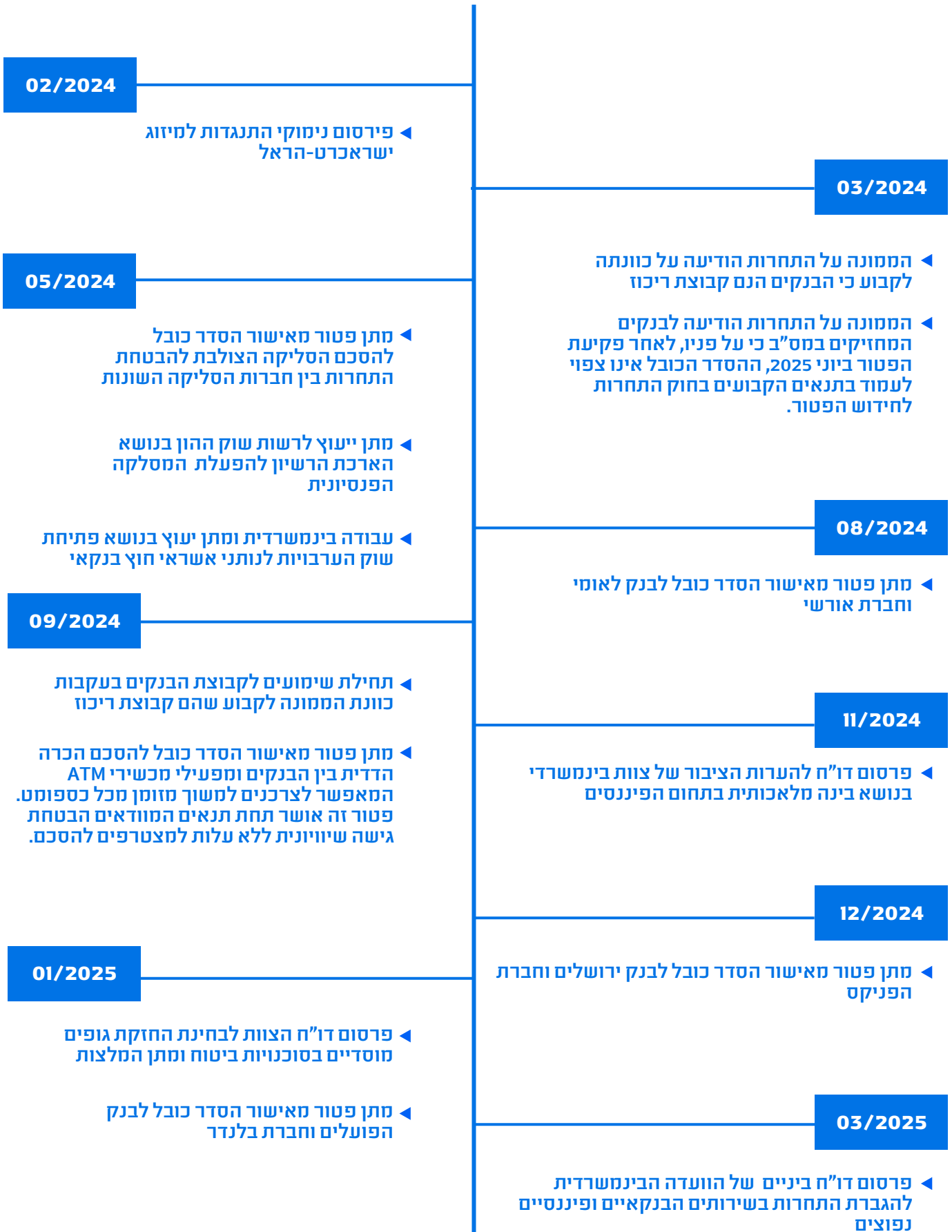
◀ הגשת כתב אישום לחברות ויקטורי, יוחננוף, ברקת

◀ הטלת עיצומים כספיים מוסכמים על קימברלי קלארק בסך של כ-14 מיליון ש"ח בשל הפרת הוראות חוק המזון.

06/2025

◀ כניסתו לתוקף של איסור הסדרנות על ידי ספקים גדולים- מוצרי חלב

פעילות רשות התחרות בתחום הפיננסי

פעילות רשות התחרות בתחום הפיננסי

04/2025

◀ פרסום טיוטות צווים מוסכמים להערות הציבור במסגרתם יוטלו עיצומים על בנק דיסקונט והפועלים בסך כ-80 מיליון ש"ח בגין החזקותיהם בחברת ניסה. החזקות הבנקים נמכרו.

◀ פרסום טיוטת צו מוסכם להערות הציבור, במסגרתו יוטל עיצום בסך 10 מיליון ש"ח בגין פגיעה בתחרות בשוק התשלומים של חברת הייפ. בעקבות הבדיקה החברה הפסיקה את ההפרה.

06/2025

◀ פרסום טיוטת צו מוסכם להערות הציבור במסגרתו יוטל עיצום של 2.5 מיליון ש"ח על חברת נאייקס ועיצום של 240 אלף ש"ח על מנכ"ל החברה בגין רכישת חברה מתחרה ללא דיווח לממונה. בנוסף החברה חויבה בשורת התחבובות שנועדו למנוע את הפגיעה התחרותית.

פעילות רשות התחרות בתחום הרכב

1.2024

◀ בית המשפט העליון אישר את קביעת הממונה על התחרות כי נמל אשדוד ניצל את מעמדו המונופוליסטי בתחום פריקת הרכבים לרעה כשחתם על הסכמים סודיים עם יבואני רכב; ערעור הממונה על הפחתת סכומי העיצום הכספי התקבל.

8.2024

◀ יעוץ למשרד התחבורה בנוגע לפרסום מדד לעלות תחזוקת רכב אשר יסייע בהגברת התחרות בתחום הרכב בכלל ובהפחתת מחירי החלפים בפרט, וישקף ללקוח את עלות התחזוקה האמיתית אותה יאלץ לשאת ביחס לכל דגם רכב.

11.2024

◀ יעוץ למשרד התחבורה- אין לאפשר לחברת גיאו מוביליטי לייבא כלי רכב מסחריים של תוצר פאריזון בקטגוריה NO.

◀ פרסום עמדת הממונה על התחרות בעניין ביטול חובת ציטוט מחירי מחירון חלקי חילוף לרכבים בדו"ח שמאות.

3.2025

◀ יעוץ למשרד התחבורה- הממונה על התחרות לא תתנגד לחידוש רישיון היבואן מטרו מוטור לייבא טרקטורונים מהתוצר ימאהה. יחד עם זאת, קיימות אינדיקציות לכך שטרקטורונים מתוצרים אחרים עשויים להיות תחליפים קרובים האחד לשני, וסוגיה זו תיבחן כאשר בקשות ייעוץ בגינם יובאו לפתחה של הרשות.

◀ יעוץ למשרד התחבורה- אין לחדש את רישיון היבואן מאיר לייבא אופנועים מהתוצר רד מוטו.

2.2024

◀ זימון לשימוע של חברת מטרו מוטור לאור חשש שהחברה הפרה הסכמות שהגיעה אליהן עם הממונה בקשר להסדרים שלה עם ימאהה, מטרו מוטור זומנה לשימוע טרם הטלת עיצומים כספיים וקביעה כי הייתה צד להסדר כובל בנוגע לייבוא טרקטורונים.

9.2024

◀ הקמת הוועדה הבין-משרדית להגברת התחרות בשוק הרכב בו חברה רשות התחרות יחד עם משרד האוצר, משרד הכלכלה ומשרד התחבורה.

12.2024

◀ אישור תחת תנאים של מיזוג לרכישת פעילות הרכב הפרטי החשמלי של מטרו מוטור על ידי דלק מוטורס. המיזוג אושר בתנאי שהסכם ייבוא הרכבים הפרטיים החשמליים של דלק מוטורס מול היצרן לא יעלה על 4 שנים ללא הסכמת הממונה על התחרות.

◀ קיום שימוע טרם הטלת עיצום כספי על קבוצת עופר אבניר בסך של כ-15 מלש"ח בשל פגיעה לכאורה בייבוא מקביל של קטנועי קימקו.

7.2025

◀ יעוץ למשרד התחבורה- רשות התחרות מתנגדת לחידוש רישיון היבואן הישיר של חברת אבניר באשר לתוצר קימקו, אלא אם החברה תוותר על רישיון סוזוקי- שניהם בתחום הקטנועים. כמו כן, רשות התחרות מתנגדת לחידוש רישיון היבואן לתוצר סי אף מוטו, אלא אם החברה תוותר על רישיון התוצר סוזוקי בתחום האופנועים. עוד בתחום האופנועים, רשות התחרות מתנגדת לחידוש הרישיון של אבניר לתוצר הסקוורנה אלא אם היא תוותר על רישיון התוצרים אפריליה ומוטו גוצ'י.

◀ יעוץ למשרד התחבורה- רשות התחרות המליצה שלא לאשר ליוניברסל לייבא טנדרים מתוצר מקסוס.

ד.9. סיכום נתוני הון אנושי מנהל ותקציב לשנת 2024

במסגרת הרפורמה בניהול ההון האנושי בשירות המדינה, המיושמת בהנחיית נציבות שירות המדינה ונגזרת מהחלטות הממשלה, המשיכה הרשות במהלך שנת 2024 לתפקד באופן שוטף ועצמאי בטיפול במכרזים של עובדי הרשות. רובם המכריע של עובדי רשות התחרות הם עובדים מקצועיים בעלי תארים אקדמיים (כלכלנים ומשפטנים). כמו כן, ברשות מועסקים 15 סטודנטים, 10 מתנדבות ומתנדבי שירות לאומי ו-6 מתמחים. תקציב רשות התחרות בחוק התקציב לשנת 2024 עמד על כ- 68 מיליון ש"ח, מהם תקציב שכר בסך של כ- 43.5 מיליון ש"ח ותקציב תפעול ושכ"ד בסך של כ- 27.5 מיליון ש"ח.

ד.10. רשות התחרות והקשר עם הציבור

רשות התחרות עובדת על פי עקרונות יסוד של מקצועיות, שקיפות ומתן שירות יעיל לציבור. דלתה של הנהלת הרשות ושל הממונה על התחרות פתוחה תמיד עבור הציבור.

אתר הרשות (www.competition.gov.il) כולל מאגר מידע מקיף בשפה העברית ובו מגוון רחב של מידע מקצועי, עדכני והיסטורי בתחום התחרות הכלכלית. המאגר מכיל את כל החלטות הממונה על התחרות (מיזוגים, צווים מוסכמים, קביעות, הכרזות מונופולין וכדומה), ומתעדכן על בסיס יומי. מידע רב באתר מתורגם גם לשפה האנגלית.

כדי להקל על הגולשים ולשפר את דרכי ההתקשרות לממונה על התחרות או למחלקת חקירות, יש בעמוד הבית של האתר "קו חם לממונה/למחלקת חקירות". קו זה מאפשר פנייה ישירה לממונה או למנהל מחלקת חקירות ברשות בכל מקרה או עניין, לרבות בחשדות לעבירות על חוק התחרות הכלכלית או בפעילות הפוגעת בתחרות במשק (הסדרים כובלים, ניצול מעמד לרעה של בעל המונופולין, הפרת תנאי לאישור מיזוג או לאישור הסדר, הפרה של חוק המזון וכו'). בנוסף, באפשרות הציבור לפנות ישירות למחלקת חקירות עם מידע על קרטלים, גם באופן אנונימי באמצעות "מייל על הקרטל". קישור ישיר לתיבת המייל הייחודית למחלקת חקירות, נמצאת באתר הבית של הרשות.

בנוסף, לרשות התחרות דף פייסבוק המאפשר לענות לשאלות של אזרחים באופן מהיר וישיר.

סך הכול פניות ציבור שהתקבלו בשנת 2024: 534

ד.ו. פעילות הרשות בסיוע לאכיפה פרטית של החוק

בשנת 2024 הוגשו לקרן למיסון תובענות ייצוגיות במשרד המשפטים שתי בקשות למיסון תובענה ייצוגית הקשורה לדיני תחרות. בהמלצת הרשות, החליטה הקרן להעניק סיוע במיסון לשתי הבקשות, בסך של 80,000 ש"ח.

במהלך השנה העבירה רשות התחרות את חוות דעתה על הסדרי פשרה שהתקבלו בכ- 10 תובענות ייצוגיות שונות בתחום דיני התחרות, שבכל אחת מהן התקבלו מספר הסדרי פשרה עם משיבות שונות.

בנוסף, השנה ערכה הרשות שיחות הכוונה וסיוע עם 13 פונים שביקשו להתייעץ עמה לגבי הגשת תובענה ייצוגית בעילות לפי חוק התחרות.

חלק ה' - דיווח על יישום חוק חופש המידע ברשות התחרות לשנת 2024

הממונה על העמדת מידע לציבור ברשות התחרות הוא עו"ד יצחק שפיגלר.

דרכי התקשרות ואופן הגשת בקשות לפי חוק חופש המידע, תשנ"ח-1998, מפורטים בקישור:

<https://www.gov.il/he/Departments/General/freedomofinformation1>

להלן דיווח הממונה על העמדת מידע לרשות הציבור ברשות התחרות לגבי הטיפול בבקשות לקבלת מידע בשנת 2024, בהתאם להוראות תקנה 7 לתקנות חופש המידע, תשנ"ט-1999 (להלן **התקנות**):

מספר הבקשות שהוגשו בשנת 2024: ³23

מספר הבקשות שנענו בשנת 2024: ⁴21

³ תקנה (1) לתקנות.

⁴ תקנה (2) לתקנות.

מידע אודות הבקשות⁵:

באחוזים	מספר	
22%	5	הרשות מסרה את כל המידע המבוקש
43%	10	הרשות מסרה את המידע המבוקש באופן חלקי
17%	4	הרשות דחתה את הבקשה למסירת מידע
0%	0	הטיפול בבקשה הופסק בשל אי תשלום אגרה
9%	2	הטיפול בבקשה הופסק מטעמים הנוגעים לפונה
9%	2	הטיפול בבקשה טרם הסתיים
100%	23	סה"כ

⁵ תקנה (2) לתקנות.

לעניין הבקשות שנענו באופן חלקי או בשלילה, להלן החלוקה לפי העילות בחוק:

14	סך הבקשות שנענו באופן חלקי או בשלילה
מספר הבקשות שנדחו בשל עילה זו	העילה
1	הקצאת משאבים - 8(ו)
1	נוצר לפני 7 שנים - 8(2)
2	לא ניתן לאתר - 8(3)
	המידע כבר פורסם - 8(4)
4	נוצר בידי רשות אחרת - 8(5)
	פגיעה בביטחון - 9(א)(ו)
	צו - 9(א)(2)
	פגיעה בפרטיות - 9(א)(3)
	איסור על פי דין - 9(א)(4)
4	שיבוש תפקוד הרשות - 9(ב)(ו)
	מדיניות בעיצוב - 9(ב)(2)
	משא ומתן - 9(ב)(3)
3	דיונים פנימיים - 9(ב)(4)
	ניהול פנימי - 9(ב)(5)
5	סוד מסחרי - 9(ב)(6)
3	תנאי לאי מסירה - 9(ב)(7)
	רשות אכיפה - 9(ב)(8)
2	החוק אינו חל - 14

מידע אודות זמני טיפול בבקשות שנענו בשנת 2024:⁶

זמן הטיפול	במספר	באחוזים
עד 15 יום	6	0.32
בין 16 ל-30 יום	8	0.42
בין 31 ל-60 יום	3	0.16
בין 61 ל-120 יום	2	0.1
מעל 120 יום	0	0
סה"כ	19	1

מידע אודות עתירות:⁷

בתאריך 12.12.24 הוגשה עתירה כנגד החלטת הרשות לפי חוק חופש המידע, עת"ס 36707-12-24 אינטר-אפ מעליות בע"מ נ' רשות התחרות.

⁶ תקנה (3) לתקנות.
⁷ תקנות (4)-(5) לתקנות.

נספח לדו"ח סיכום פעילות רשות התחרות 2024

בהתאם לסעיף 5 לחוק חופש המידע, תשנ"ח-1998, ותקנות 6 ו-7 לתקנות חוק חופש המידע, תשנ"ט-1999, להלן הנושאים הנדרשים להיכלל בדין וחשבון השנתי והפירוט אודותם (בין בדרך זו ובין בקישורים):

1. פירוט מבנה הרשות; שמות בעלי תפקידים בכירים העומדים בראש אגפים - חלק ב'.
2. תיאור תחומי האחריות של הרשות - חלק ג'.
3. מענה של הרשות ודרכי ההתקשרות עמה - חלק ד'.
4. דרכי יצירת קשר עם [רשות התחרות](#). יצירת קשר בנושא [פניות הציבור](#). יצירת קשר בנושא [חופש המידע](#).
5. יחידות ברשות, הנותנות שירות לאזרח וכן מענים [ודרכי ההתקשרות](#).
6. סקירת עיקרי פעילות הרשות בשנה החולפת - חלק ד'.
7. [תקציב](#) הרשות בשנה החולפת - חלק ד'9.
8. [פירוט הוצאותיה של הרשות בשנה החולפת לפי סעיפי התקציב](#).
9. [תקציב](#) הרשות לשנה הנוכחית.
10. רשימת חוברות [ועלוני מידע](#) לציבור שהרשות פרסמה בשנה החולפת - חלק ד'.
11. [ההנחיות המינהליות](#) הכתובות שלפיהן פועלת הרשות.
12. מאגרי המידע של הרשות הרשומים לפי חוק הגנת הפרטיות, תשמ"א - 1981 - פרק 7.ד.
13. קרנות ומלגות שבמימון הרשות - אין.
14. תמיכות שנתנה הרשות למוסדות ציבור בשנה החולפת - אין.
15. רשימת החוקים שהרשות ממונה על ביצועם:
[חוק התחרות הכלכלית](#), תשמ"ח-1988.

[חוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות](#), תשע"ד-2013.

[חוק קידום התחרות בענף המזון](#), תשע"ד-2014

16. רשימת הרשויות הציבוריות והתאגידים שהמשרד אחראי על תחומי פעילותם - אין.

17. דיווח הממונה על חופש המידע ברשות - חלק ה'.